

Upravništvo: Ljubljana, Kranjova ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126P
 Inzeratni oddelek: Ljubljana, Selenuburgova ul. 3. — Tel. 3392, 3492
 Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455
 Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
 Računi pri pošti: Ljubljana št. 11.842. Praga čisto 78.180. Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan, razen ponedeljka.
 Naročnina: ena mesečno Din 25.—
 Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
 Ljubljana, Kranjova ulica 6. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo.

Na pragu hude zime

Sreča dobre letine se je letos nasmehnila žitorodnim krajem naše domovine. Pšenica je lepo obrodila, koruze smo spravili pod streho v izvrstni kakovosti mnogo več kakor lani in cene na svetovnem trgu so poskočile. Tudi sliva se je izkazala in kmet v južnih krajih zadovoljnejše gleda v bodočnost. Nas tu gori v planinah pa je pošteno stisnilo. Od spomladai sem same nevedčnosti za našega poljedelca. O naših gozdovih govoriti, kjer sekira skoraj več ne pojše, se pravi ponavljati žalostno pesem že iz preteklega leta. Kako krasno je bilo spomladai vse v cvetju v naših sadovnjakih, kako bujno so zacveteli naši travniki in naše skromne njive so se skoraj razbohotile. Začetek je bil mnogo obetajoč. Potem pa je sledila nesreča za nesrečo. Vreme se je vedno obračalo tako, da je bilo neugodno za rast našega sadeža. Na njivi in na drevju. Peronospora v vinogradih je razrušila naše najbolj siromahne kraje. Namesto plodne jeseni smo mogli zabeležiti samo razočaranja in vseh poljih naše kmečke proizvodnje.

Edino, česar nam je letošnje leto dalo v precejšnjem obilju, je bila pomladanska košnja na travnikih in še dovoljna hmeljska kampanja v Savinjski dolini. Drugod pa kakor da gre v narobe. Sajda bi bili jahko prodali toliko kakor še nikoli, a pridelek je več ko skromen. V vinski trgovini so se kazali početki nekake izboljšanja. Toda našim vinogradnikom je v obupni borbi proti boleznim zmanjkvalo sredstev in vse je sproti pokrvarilo vreme. Po nekaj okrajih, posebno na Stajerskem, je v vročih poletnih dneh pobila in potolkla toča vse, kar je raslo in zelenelo. In kakor da bi nebo še vedno ne bilo zadovoljno, nas je udarilo takorekoč na samem začetku jeseni, v prvih dneh meseca, ki nosi poetično ime vinotoka, z mrazom, burjo in snegom. Sneg ki se je sesul v zadnjih dneh na slovenska polja in slovenske vinograde, je prava gospodarska katastrofa.

Iz poedinih krajev prihajajo naravnost obupni kliči. Saj je ravno najbolj siromahnim med nami uničena v mnogi meri skromna zaloga za življenje preko zime. Ajda je podlegla mrzli snežni povodnji. Pozni krcmpir gnije na njivah. Sadno drevje se lomi pod bremenom snežne odeje, namesto da bi se šibilo pod težo svojega sadja. In ko čitamo poročila iz vinogradniških krajev, kako se je v vinogradih sicer tako vesela trgatve spremenila v pravcate tragedije, nas srce zaboli, saj vemo, da je tamkaj vino edini pridelek in vinska kupčija edini izvor skromnega zaslužka.

Poleg socialnih potresov, ki smo jih letos preživeli v naši industriji, poleg težkega stanja, v katerem se nahaja že ves čas tudi naš takozvani pridobitni sloj, nam za letošnjo zimo grozi na našem podeželju še težja socialna kriza kakor smo je vajeni. K vsemu temu prihajajo še zadrege, v katere zabreda naše javno nameštstvo, ki ne more več vzdrževati svojega rednega in točnega mesečnega proračuna.

To so vse stvari, ki silijo k razmišljanju. A treba je misliti pravočasno, kajti moramo si biti na jasnem, da bo letos treba posebnih naporov, da prebrodimo težavne dni, ki se nam v gospodarskem in socialnem oziru obetajo.

Potrebno je, da se pokrene akcija za zopetno uvrstitev dravske banovine med pasivne pokrajine države. Ne vemo, kateri vzroki so oči, lani merodajni, da je Slovenija izgubila to svojo dolgoletno kvalifikacijo. Poča če so tudi bili taki razlogi, letos so gotovo odpadli in država ima sedaj priliko, ko so žitorodni kraji tako dobro obrodili, da nekoliko nadoknadi našim krajem ono, kar so za časa žitnega režima prispevali, da je mogoče kmet v Vojvodini in Šumadiji prodati svojo pšenico po povoljni cenah.

Smatramo za potrebno, da se čimprej izvrši ocena milijonskih škod, ki jih je sedanja vremenska katastrofa posredno ali neposredno prizadejala pre mnogim slovenskim krajem. V celih predelih je ogroženo redno preživljanje prebivalstva. Treba je tudi upoštevati, da je njega davčna moč znatno oslabiljena.

Sedaj se bližajo tudi jesenski obroki za kmečke davke. Iskreno želimo, da se bi vodilo čim več računa o težavah, s katerimi se bori naš mali kmečki človek v krajih, kjer je posebno sneg uničil toliko letine. V bodoče bo imel naš poljedelec še mnogo ožje stike z davčno upravo, kakor jih je imel do sedaj. Kmečki dolгови bodo po velikem delu osredotočeni v Beogradu. Kakor je njihovo znižanje v mnogem oziru blagodat tudi za marsikaterega našega kmeta, so na drugi strani predpisi te uredbe glede plačevanja zapadlih obrokov silno strogi in odnošaji dolžnika napram upniku, ki je preje slonel v znatni meri

LIKVIDACIJA HEIMWEHRA

Na 15 ur trajajoči seji je avstrijska vlada sklenila razpust vseh polvojaških organizacij — Bojazen pred odporom — Vsa vojska, policija in orožništvo v alarmni pripravljenosti

Dunaj, 10. oktobra. o. Odkar je kancelar dr. Schuschnigg odslovil iz svoje vlade kneza Starhemberga in majorja Feya ter sprejel po sklenitvi sporazuma z Nemčijo v viado »drugo garnituro« fasistično-nacionalistična struja, se je položaj v Avstriji stalno razvijal v znak vedno večje napetosti. Spretno manevriranje, predvsem pa podpora Mussoinija, ki je zaradi svojih zvez z Nemčijo in iz mednarodnih razlogov pustil pasti svojo avstrijsko avantgardo — Heimwehr — je dr. Schuschnigg omogočilo ne samo to, da je ostal gospodar položaja, marveč tudi, da je sistematično izpodpiral vpliv svojih bivših najzvestejših zaveznikov, dokler jih ni sedaj sklenil docela likvidirati. Dobrodošel povod za to so mu bili spori, ki so zadnje čase nastali med heimwearovskimi voditelji, in ki so se tako poostriili, da je grozila nevarnost oboževane spopada med obema heimwearovskima taboroma. Ko je najprvo nahujal Feja proti Starhembergu in na drugi strani temu dajal potuho, je pričel zadnje dni »posredovati«. To posredovanje pa je bilo takšno, da sta oba njegova bivša zvesta pomočnika in junaka julijske revolucije, ki sta ga spravila na krmilo, ostala na cedilu in je vrhu tega Schuschnigg dobil z izgovorom, da je v nevarnosti javni red in mir v državi, dobrodošel povod, da je docela likvidiral celokupni heimwearovski pokret in njihovo organizacijo razpustil.

15 ur trajajoča seja vlade

Po večdnevni razgovorih z vodilnim politiki klerikalnega tabora ter s Starhembergom in Feyem je kancelar dr. Schuschnigg večer popoldne ob 17. sklical vse ministrskega sveta, ki ji je deloma prisostvoval tudi predsednik Miklas. Seja je trajala polnih 15 ur ter se je končala šele davi ob 6. Rezultat dolgoletnih in deloma zelo dramatičnih posvetovanj je bil sklep o razpustu vseh napolvojaških organizacij, kakor so Heimwehr, Sturmshcauren in Freiheitsbund. Na ta način je dr. Schuschnigg z eno potezo peresa likvidiral problem Heimwehra, ki mu je že celo leto zadajal največje skrbi. Schuschnigg se je postavil na stališče, da mora tudi v Avstriji biti posled samo vojska, žandarmerija in policija nosilec oboževane sile države ter da so vse ostale organizacije, ki so vznikle več ali manj na strankarskem poprišču, nepotrebne. Ker pa se dozdnevno še vedno ne čuti dovolj močnega, si je obdržal poleg vojske še posebno »frontno milico«, ki tvori sestavni del avstrijske politične stranke, znane pod firmo »patriotska fronta«, ki pa bo navidežno podrejena redni vojski.

uradni komunikacije

Na seji vlade je zvezni kancelar dr. Schuschnigg obširno poročal o političnem položaju. Opozoril je, da je bil že vseločasno sprejel načelen sklep, da se imajo polvojaške formacije, ki so bile zakonito priznane kot »Schutzverband«, prevesti v novo osnovano frontno milico patriotske fronte. V zvezi s tem je naglasil nujno potrebo, da se odstranijo vse ovire, ki onemogočajo ta normalni razvoj v duhu avtoritativne koncentracije ter ureditev vprašanja teh organizacij tako, kakor to določa tudi zakon o obvezni vojaški dolžnosti in o organizaciji avstrijske vojske in zakon o organizaciji frontne milice. V to svrhu je predložil predlog zakona, ki vsebuje važne spremembe zakona o frontni milici odnošo patriotski fronti.

Po poročilu in predlogu zveznega kancelarja so na seji navzoči podkancelar Baar von Baarenfels, trgovinski minister Draxler in minister brez portfelja dr. Perntner, ki veljajo kot predstavniki Heimwehra in sličnih oboževanih formacij, podali ostavko. Ministrski svet je sprejel njihovo ostavko na znanje in je nato po daljši razpravi odobril od kancelarja predloženi zakon, ki določa z veljavnostjo od 10.

oktobra, to je današnjega dne, razpust vseh polvojaških organizacij, kakor so Heimwehr, Sturmshcauren in Freiheitsbund.

Po tem sklepu je kancelar dr. Schuschnigg prekinil sejo ministrskega sveta in se podal k predsedniku države Miklasu ter mu poročal o sklepih vlade. Ker so z razpustom polvojaških organizacij odstranjeni razlogi, zaradi katerih so omenjeni člani vlade podali ostavko, je kancelar predlagal predsedniku Miklasu, naj vse tri ministre ponovno imenuje na njihove dosedanje položaje. Predsednik Miklas je temu predlogu ugodil in takoj podpisal tozadevni ukaz.

Seja vlade se je nato nadaljevala ter je bilo sklenjeno, da se vsem razpuščenim organizacijam izreče zahvala zvezne vlade za njihovo požrtvovalno in zaslužno sodelovanje pri zgraditvi avtoritativne države. Istočasno je ministrski svet izrazil pričakovanje, da bodo vsi za orožje sposobni člani teh organizacij vstopili v frontno milico in v tej organizaciji postavili svoje sposobnosti v službo domovine. Obenem je ministrski svet izvolil poseben ministrski odbor z nalogo, da izdela podrobne predloge za prevedbo razpuščenih vojaških organizacij v frontno milico. To naj bi se zgodilo po naslednjih načelih:

1. Kot vojaška organizacija za obrambo države mora ostati frontna milica v vseh vprašanih organizacije, oboževitve in izvežbanja izključno v zvezi z redno vojsko.

2. Upravne posele frontne milice bo vodil minister za narodno obrambo v sporazumu z vrhovno upravo varnostne službe, z žandarmerijo in policijo.

3. Frontna milica je pozvana, da nadaljuje tradicije dosedanjih prostovoljnih polvojaških organizacij, ki so bile ustanovljene v času, ko še niso bili dani pogoji za organizacijo redne avstrijske vojske.

Ministrski odbor mora svoje predloge do 14. t. m. predložiti ministrskemu svetu v odobritev.

Ob koncu seje je kancelar dr. Schuschnigg, sklicujoč se na ustavo naglasil, da ministri nimajo več nobenih obveznosti napram razpuščenim organizacijam ter da mora biti odsele njihovo delovanje posvečeno izključno v korist domovine. Ministri so to izjavo sprejeli na znanje.

Uradna utemeljitev

V režimskih krogih predstavljajo sklepe ministrskega sveta kot odločno potezo, s katero je kancelar dr. Schuschnigg presekal krizo, ki je grozila skaltiti stabilnost sedanjega sistema v Avstriji. Zato prikažejo te sklepe kot važen korak k norma-

V zagati

Londonski odbor za nevmešanje v špansko vojno ne ve izhoda — Portugalska že izstopila iz odbora, Rusija pa grozi z izstopom

London, 10. oktobra. o. Včerajšnja seja diplomatskega odbora za nevmešanje v španske zadeve je potekala zelo dramatično in se zdi, da bo odbor dolgo razpravljal o nevtralnosti, dokler ne bo več potrebna, ker bo med tem v Španiji že padla odločitev.

Na dnevnem redu je bila razprava o noti sovjetske vlade, ki obtožuje Italijo, Nemčijo in Portugalsko, da kljub obveznim sklepom londonskega odbora skrivaj oboževajo španske upornike in rovarijo proti legalni španski vladi. Razprava je bila zelo ostra ter je naposled portugalski delegat po izjavi, da bo Portugalska izstopila iz odbora, ako ugoti ruskim zahtevam, zapustil sejo.

Angleški delegat je skušal posredovati in je predlagal, naj bi se posameznim vladam poslala vprašalna pola o njihovem postopanju v izvrševanju sklepov odbora, zlasti pa glede kontrole nad pošiljkami orožja in drugega vojnega materialja v Španijo. Ta predlog so odklonile tako Italija, kakor Nemčija in Portugalska.

V debati je prišlo do ostrega besednega spopada med italijanskim delegatom Grandijem in ruskim delegatom Karganom.

Nemški delegat Bismark je naglašal, da predstavlja ruska zahteva nedopustno izzivanje, ker je splošno znano, da Rusija sama najbolj krši načelo nevtralnosti. Tako zastopniki Nemčije, kakor Italije in Portugalske so oporekali upravičenosti ruske zahteve po uvedbi preiskave, češ, da je to le politični maneuver, za katerim se skrivajo grehi Moskve.

Portugalski delegat je zelo odločno nastopil proti temu, da bi odbor kakorkoli ugodil zahtevi sovjetske vlade ter je navedel statistične podatke o pošiljkah orožja in municije iz Rusije v Španijo. Med drugim je tudi navedel imena ruskih pilotov, ki so aktivni ruski oficirji, a služijo v vrstah madridske vlade. Ker je znano, da nihče ne more brez dovoljenja prestopiti ruske meje, je to dokaz, da jih je tja poslala sovjetska vlada.

Ko je angleški delegat predlagal, naj se

v smislu postopnika londonskega odbora dostavi v zvezi z rusko pritožbo vprašanje nemški, italijanski in portugalski vladi glede dobav orožja upornikom, sta italijanski in nemški delegat soglasno izjavila, da bodo njune vlade to vprašanje popolnoma ignorirale, ako se istočasno ne bo postavilo tudi francoski in sovjetski vladi.

Portugalski delegat pa je protestiral proti takemu postopanju v prilog Rusije in

lizaciji političnih razmer v Avstriji. S tem bo po njihovem mnenju iz avstrijske politike izginil neke vrste dualizem in bo odstranjen vpliv, ki ga je poleg vlade imela na vodstvo avstrijske politike Heimwehr.

Bojazen pred reakcijo

Policija je že danes zapečatila vse prostore Heimwehra na Dunaju in v drugih večjih centrih. Heimwehrovci niso nudili nobenega odpora. Vlada, je kljub temu že v pretekli noči odredila alarmno pripravljenost vse vojske, policije in žandarmerije. Na Dunaju so tudi odkrili tajno radijsko postajo, ki je bila v rokah heimwehrovcev in po kateri so z Dunaja izdajali navodila ostalim organizacijam po državi. Zatrjuje se, da so heimwehrovske organizacije dobile nalogo, naj mirno dopuste zapečatenje prostorov, da pa naj pravočasno spravijo na varno vse orožje in municijo.

Starhembergova izjava

Danes popoldne so se voditelji Heimwehra na poziv kneza Starhemberga poslednjič sestali na Dunaju k skupni seji. Na seji so formalno vzeli na znanje razpust Heimwehra. Starhemberg je imel pri tej priliki govor, v katerem je naglasil, da Heimwehr z današnjim dnevom preneha obstajati v sedanji obliki. Zahvalil se je ministru dr. Draxlerju, ki je ostal zvest načelom Heimwehra in izjavil, da je ostal v vladi z njegovim pristankom. Govor kneza Starhemberga, ki ga avstrijski listi ne smejo objaviti, je izzval veliko senzacijo. V njem vidijo prikrito napoved odpora in splošno smatrajo, da je bila Heimwehr na ta korak že pripravljena ter da za bližnje dni niso izključena v Avstriji velika presenečenja.

enostavno zapustil sejo z izjavo, da Portugalska izstopa iz odbora.

Seja je bila pozno zvečer zaključena brez uspeha. Izdan je bil le kratek komunikacije, ki ugotavlja, da odbor ni mogel uvesti zaenkrat še nikakega postopanja v smislu ruske pritožbe.

Z največjo nervoznostjo sedaj pričakujejo, kako se bo ta afera nadalje razvijala. Rusija grozi z izstopom, če njeni zahtevi ne bo ustrezno in če odbor takoj ne urvede preiskave in postopanja proti kršiteljem nevtralnosti, na drugi strani pa poleg Portugalske tudi Nemčija in Italija ne prikrivajo svoje namere, da se odkrižata vsiljene »nevtralnosti«, če se ugoti ruski zahtevi. Na ta način je zašel londonski odbor z zagato, iz katere zdaj še ni videti izhoda.

Oboroževanje Italije

Mussolini o tehničnj izpopolnitvi italijanske vojske in osamosvojitvi vojne industrije

Rim, 10. oktobra. o. Popoldne se je v palači Viminale sestala italijanska vlada. Seji je predsedoval Mussolini in so ji prisostvovali vsi ministri razen grafa Ciana, ki se mudi v Budimpešti, ter Lessone in Cobolli-Giglia, ki sta v vzhodni Afriki. Vlada je danes razpravljala o izključno vojaških zadevah.

Mussolini je kot minister za vojsko, mornarico in letalstvo obširno obrazložil vse dosedanje vojaške priprave Italije v poslednjem letu in tehnično izpopolnitev italijanske vojske, ki se še vedno intenzivno nadaljuje po načrtih vrhovnega poveljstva. Tudi odbor za vojaške dobave dela s polno paro in se že izdelujejo načrti, po katerih se bo Italija povsem osvobodila od dobav iz inozemstva za vojno industrijo. Generalni komisariat za vojno produkcijo pod vodstvom senatorja Dalolija in višjih oficirjev posluje permanentno in nadzoruje sedaj že 1.200 tovarn in podjetij, ki služijo zgolj izdelovanju orožja, streljiva in drugega vojnega materialja. Sedaj se predvsem zbira gradivo, na podlagi katerega bo mogoče ojačiti italijansko produkcijo letal in vojnih ladij. Izkazalo se je, da bo treba povečati delovni uspeh v pose-

meznih industrijskih podjetjih in se mora zato dovoliti podaljšanje tedenskega delovnega časa na 60 ur v vseh podjetjih in tovarnah, ki služijo vojnemu letalstvu in mornarici. Predvsem bo treba povečati število letalskih oporišč. S kreditom 140 milijonov lir bo mogoče zgraditi celo vrsto novih letališč in izpopolniti nekatera starejša letališča v dolini Pada, vzdolž jadranske in tirenske obale, na Sardiniji in Siciliji. Letalske tovarne so pričele v zadnjem času graditi nove motorje, ki so se zelo dobro obnesli. Kader letalcev je bil povečan in se stalno sprejemajo v letalske šole novi gojenci. Tudi efektivna sila italijanske vojnega brodogradnje se je povečala na 70.000 mož. V ladjedelnih gradnjah sedaj celo vrsto novih ladij, tako da bo italijanska vojna mornarica v kratkem kos svojim nalogam, zlasti glede obrambe italijanske obale in očuvanja italijanskega prestiža na Sredozemskem morju.

Na Mussolinijev predlog je ministrski svet odobril celo vrsto odlokov vojaškega značaja. Med drugimi je bil odobren tudi zakonski odlok o ustanovitvi posebnega vojaškega odbora, ki se bo bavil izključno s problemi vojnega letalstva.

Oviedo nov Alcazar

Uporniki so se po zasedbi Ovieda po vladnih četah zabarikadirali v katedrali, kjer se obupno branijo

Hendaye, 10. oktobra. b. Boji za posest Oviede se nadaljuje. Pomožne čete generala Mole, ki so bili včeraj poslani na pomoč obleganecem, ki vztrajajo že 85. dan proti silnim naskokom madridskih čet, so samo še nekaj kilometrov oddaljene od mesta. V teh četah je okoli 2000 Maročanov, nekaj tujskih legij in kolona elitne civilne garde. Poslednji kilometri, ki ločijo te pomožne čete od asturskega glavnega mesta, bodo najtežji. Med tem so uporniki pod poveljstvom Pene napravili poslednje obupne poizkuse, da bi vdrli v severni del mesta. Mesto, je že na mnogih krajih podobno kupu razvalin. Ne preostano se čuje bobnenje dinamitnih min, ki jih polagajo vladne čete, vmes pa pokanje strojníc okoli 2000 branilcev, ki so se zbrali na treh točkah in nudijo napadalcem hraber odpor. Velik del upornikov se je zabarikadirali v gotski katedrali, na katere stolpu so namestili več strojníc, iz katerih sipljejo pravi železni dež na oblegovalce, ki pridrajajo v ostrže mesta v varstvu svojih oklopnih vozov. Doselej se je branilec posrečilo zavrniti vse večje

poizkuse dinamitnih napadov vladnih čet. Kakor v Toledu je tudi tu življenje vseh 2000 branilcev mesta odvisno predvsem od nagle pomoči upornikov.

Madrid odrezan od prometa

Hendaye, 10. oktobra. b. Poročila iz Burgosa pravijo, da so uporniki odrezali železniško progó iz Madrida v Saragoso in Albacete. Ker so tudi vse ostale železniške zveze z Madridom pretrgane, je sedaj glavno mesto navezavano samo na cestni promet.

Vrednost oglosov v dnevnih najbolj presodite po številu malih oglosov. Današnje Jutro ima

405

malih oglosov. Enkratni poizkus z malim oglosom v »Jutru« vas pouči, da ima oglas dvojno vrednost, če se javi dvojno število interesentov.

Antonescu v Beogradu

Nadaljevanje bukareških razgovorov o čim tesnejšem gospodarskem sodelovanju Jugoslavije in Rumunije

Beograd, 10. oktobra. p. Na povratku iz Zeneve v Bukarešto je danes ob 9. pripel semkaj rumunski zunanji minister Antonescu. Na postaji so ga pozdravili predsednik vlade in zunanji minister, dr. Stojadinović, osebje rumunskega poslanstva in odpravnik poslov češkoslovaškega poslanstva dr. Fischer. Po pozdravu je dr. Stojadinović predstavil svojemu rumunskemu tovarišu navzoče osebnosti, nakar se je Antonescu odpeljal v hotel »Srpski kralj«, kjer so bili zanj preskrbljeni posebni prostori.

Obisk rumunskega zunanjega ministra Antonescu v Beogradu ima dvojen namen. Predvsem bo Antonescu obvestil predsednika naše vlade o poslednjih dogodkih v Zenevi, hkratu pa bosta nadaljevala razgovore, ki sta jih pričela ob priliki Stojadinovičevega obiska v Bukarešti o tesnejšem gospodarskem sodelovanju med obema državama.

Antonescu se je dopoldne vpisal v dvorno knjigo in je bil tudi na kraljevskem namestništvu. Ob 11. se je sestel s predsednikom vlade, s katerim je konteriral do 13. ko ga je sprejel v avdiciji Nj. Vis. knez namestnik Pavle, ki ga je pridržal tudi pri obedu, h kateremu je bil povabljen tudi predsednik vlade dr. Stojadinović.

Popoldne so se razgovori nadaljevali v zunanjem ministrstvu. Ob 18. je Antonescu sprejel novinarje, zvečer pa je rumunski poslanik Guranescu priredil večerjo v rumunskem poslaništvu.

Jutri dopoldne se bodo razgovori nadaljevali, v ponedeljek pa se bo Antonescu vrnil v Bukarešto.

Nj. Vis. knez namestnik je zunanjemu ministru Antonescu izročil red Belega orla 1. stopnje.

Beleške

Odložene občinske volitve

Danes bi se bile morale vršiti občinske volitve za občine Polensak, Slovenja vas in St. Janž na Dravskem polju, vse tri v ptujskem srezu. Včerašnji »Službeni list« banke uprave objavlja odlok, s katerim se volitve v vseh treh občinah odložijo za 14 dni in se bodo vršile v nedeljo, 25. t. m.

Razveljavljena razrešitev občinske uprave

Z odlokom banke uprave v Ljubljani z dne 31. marca t. l. so bili razrešeni predsednik občine Polensak v litijskem srezu in štirje člani občinske uprave. Zoper ta odlok se je občina Polensak pritožila na upravno sodišče v Celju, ki je pritožbi s svojo odločbo z dne 6. t. m. ugodilo in odlok banke uprave o razrešitvi navedenih funkcionarjev občine v celoti razveljavilo.

Tri kandidatne liste na Jesenicah

Z Jesenic nam pišejo: Za volitve, ki bodo čez 14 dni tudi v naši občini, vlada seveda že sedaj zelo veliko zanimanje. Volilna borba postaja od dneva do dneva bolj živahna. Kakor za enkrat kaže, bodo voljene za volitve tri kandidatne liste: gospodarska lista, lista JRZ in lista »slovenskega delovnega ljudstva«. Okrog gospodarske liste se zbirajo pretežno skupine, ki tvorijo sedanjemu večino v občinskem odboru, jedro liste delovnega ljudstva pa tvorijo krščanski socialisti. Za socialiste se še ne ve, ali bodo podprli katero od teh list, ali se bodo volitev vzdržali, ali pa bodo postavili še svojo listo, ki bi bila potem četrta.

Nov član banskega sveta

Kakor poroča »Slovenski dom«, je minister notranjih del razrešil dolžnosti člana banskega sveta za mesto Maribor, g. dr. Rudolfa Ravnika, odvetnika v Mariboru. Z istim odlokom je bil postavljen za novega člana banskega sveta g. dr. Miler, tudi odvetnik v Mariboru. Oba gospoda sta nekdanj pripadala bivši radikalni stranki.

Tožba krščanskih socialcev

Krščansko-socialna »Delavska pravica« pozdravlja v uvodniku ožviženje Kmečke zveze in ob tej priliki govori tudi o kriznih in težavah krščansko-socialne delavske organizacije. Med drugim pravi: »Mi krščansko-socialni strokovničarji si gradimo močno delavsko samostojno organizacijo. Veliko je bilo treba zato potrpeti. Bili so nas od vseh strani, vedno se ob nas spotikavali. Odpirale so se izglajene poti na levo in desno, ravno pot atirali je bilo najtežje. Vsakega posebej od naših 7000 članov so vlekli za rokav in za vrat od naše skupnosti, vsak posebej je moral preslišati vse grožnje in vabljlive glasove — in vendar držati. Enega pa smo se zmeraj zavedali, delavska organizacija mora biti delavska, ali je pa nič!«

Mladina JRZ o demokraciji

»Slovenski jug«, glasilo akademske mladine JRZ, objavlja skoro dve strani dolg uvodnik pod naslovom »Pojdite v samostan!«. V članku svetujejo Ljubi Davidoviću, Aci Stanojeviću, Joci Janoviću in Misi Trifunoviću, naj se že vendar poslovijo od politike in se umaknejo v samostan. Tam bodo s svojimi molitvami k Bogu lahko mnogo bolj pomagali narodu, kakor pa če mlatio po shodih prazno slamo.

V članku razvijajo mladi gospodje prav svojevrstne pojme o demokraciji: »Kdor je o demokraciji kdaj resno razmišljal, ta ve, da je demokracija zelo širok in neodrejen pojem. On obsega marsikaj in — nič. Zato v življenju ni baš mnogo vreden, ker je v današnji državi skoro neizvedljiv. Ako naj se vsaj delo ostvari, se mora pomešati tudi z načeli, ki niso demokratična, pa celo s takimi, ki so demokratična docela nasprotna.«

Joj, ako bi kaj takega napisal kak list, ki bi ga Slovenec lahko naprtl JNS! To bi ga ozmerjali za fašista, ako ne že kar za komunisto!

Ali je to „voj proti boljše vizmu“?

Pod tem značilnim naslovom je objavila duajska »Kerikalna« »Reichspost« iz Berlina dopis, ki ostro kritizira zadržanje nemških nacionalno-socialističnih oblasti proti katoliški cerkvi. Dopisnik se podrobno bavi zlasti z napadi dveh uradnih organov hitlerjske stranke (»Der SA-Mann« in »Das Schwarze Korps«) na katoliško cerkev in njene nemške predstavnike, posebej pa navaja izpade nekoga dr. Graberta. Ta je napisal, da se mora nemški narod ostremi krščanskega varuštva, kajti v nemškem narodu je mesta samo za »nemško« vero. »Tujec verska sila, krščanstvo, mora iz notranjega življenja nemškega naroda ekrat za vselej izgnati.«

Berlinski dopisnik »Reichspost« pristavljajo: »Ali ni dobesedno prav taka govornica boljše vizmu? Ali bo praksa, ki je tu in tam že doslej tako huda, bistveno drugačna? Ebel, ki je dejal, da si krščanstvo in marksizem stojita nasproti, kakor ogenj in voda, se lahko veselijo svojih naslednikov v tretjem rajhu. Nemškemu narodu zares ne bo lahko ločiti nacionalni socializem nemško-erske prepojenosti od boljše vizmu.«

Trgovinska pogajanja s Turčijo

Beograd, 10. oktobra. p. V Ankari so se pričela danes pogajanja med našo in turško delegacijo za sklenitev nove trgovinske pogodbe in za ureditev plačilnega prometa.

Samomer književnika prota Marka Protića

Subotica, 10. oktobra. p. Davi je subotjski profa Marko Protić, znan tudi kot književnik v trenutku duševne depresije izvršil samomor.

Upokojitev

Beograd, 10. oktobra. p. Upokojena je »odniška« piaristiška uradnica Kristina Andres pri srekanem sodišču v Novem mestu.

Kraljeva namestnika na Oplencu

Topola, 10. oktobra. o. Danes dopoldne so se pripeljala na Oplenec kraljeva namestnika gg. dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović. Na grobu kralja Zedinitelja sta prižgala dve sveči. Ostala sta ob grobu več minut v globokem molku.

Bolgarski poslanik na Oplencu

Beograd, 10. oktobra. p. Bolgarski poslanik Karadjov, je danes v spremstvu uradnikov bolgarskega poslanstva na Oplencu položil na grob pokojnega kralja Aleksandra Uedinitelja šopek cvetja, ki ga je poslal kralj Boris s posebnim letalom v Beograd.

Vprašanje kmečkih dolgov Kaj pomeni rok 1. novembra

V našem uredništvu se kopijejo dopisi, ki prosijo za razna pojasnila glede določb v uredbi o likvidaciji kmečkih dolgov. Velik del dopisov se tiče vprašanj ki bodo urejena še le s predvidenimi pravilniki, na katere je treba počakati. Rok za objavo pravilnikov je v uredbi določen s 1. novembrom t. l.

Medtem pričenjajo teči po uredbi že tudi drugi rok, ki ga mora vsak zadolžen kmet dobro zabeležiti, je 1. november t. l. Čl. 28. uredb namreč predpisuje, da dospe prvi obrok za plačanje anuitete pri kmečkih dolgovih, ki jih prevzame Privilegirana agrarna banka že 1. novembra t. l. Čez dobrih 14 dni. Tudi za kmečke dolgove nasproti trgovcem in obrtnikom zapade prvi obrok 1. novembra za ostale dolgove privatnikom pa 15. novembra t. l.

Kako bo mogoče to izvršiti, je drugo vprašanje, ki ga bo treba še razčistiti. Danes ne moremo drugega nego opozoriti na ta povsem jasen predpis, ki je toliko važnejši, ker je v čl. 48. določeno, da ima davčna oblast v slučaju, ako dolžnik ne plača dospelega roka, izterjati anuiteto potom eksekucije.

Koliko naj torej zadolženi kmet, katelega dolg spada pod določbe uredb, plača 1. novembra? Ako skupni dolg ne presega 25.000 Din, se mu zmanjša za 50%. Če gre tu n. pr. samo za dolgove pri denarnih zavodih ki se prenesejo na Privilegirano agrarno banko mora kmet to polovico dolga skupaj z morebitnimi neplačanimi obroki po prejšnjih uredbah odplačati s 4/100 stotnin obrestmi v 12 enakih letnih obrokih (anuitetah). Če je bil torej kmet 20. aprila 1932 dolžan 12.000 Din znaša njegov zmanjšani osnovni dolg 6.000 Din, k temu je treba pršteiti v nezmanjšani višini še vse po prejšnjih uredbah predpisane in ne plačane obroke in sodne stroške. Če znašajo ti obroki in stroški n. pr. 1.000 Din se prštejejo k znesku 6.000 tako da znaša končni dolg 7.000 Din Od teh 7.000 Din pa mora po uredbi 1. novembra plačati prvi obrok, to je okrog 770 Din (letni obrok za obresti in odplačilo bo znašal približno

11 Din od 100 Din dolga; v pravilniku bo najbrž objavljena tablica za izračunanje obroka).

Če pa je kmetov prvotni dolg več nego 25.000 Din, mu po prošnji šele sodišče določi, za koliko bo zmanjšal. Navzlic temu tudi takemu dolžniku dospeva po uredbi prvi obrok 1. novembra, vendar mora kmet v tem primeru plačati to prvo anuiteto od nezmanjšane dolga proti poznejšemu obračunu. Če je bil torej kmet 20. aprila 1932 dolžan 40.000 Din in se je od tedaj nabralo na neplačanih obrokih in sodnih stroških 5.000 Din, tedaj mora po uredbi plačati 1. novembra prvi obrok od zneska 45.000 Din, to je okrog 5.000 Din.

Komu je plačati? Privilegirana agrarna banka bo pobirala vse anuitete polam davčnih uprav, ki bodo zanj vršile tudi prislilno naplačevanje potom eksekucije, in sicer brez intervencije sodišča. Obroke je torej redno plačati pri pristojnih davčnih uradah.

Ali bo izvršitev predpisa iz čl. 28. uredb 1. novembra mogoča, je pa druga stvar. Do tega dne PAB še ne bo imela prav nobene evidence, kdo so njeni dolžniki in koliko dolgujejo in bi torej bilo od vsakega dolžnika osebno odvisno, da za sebe izračuna, kakšni bodo njegovi obroki ter po tem računu položi pri davčni upravi odgovarjajoči znesek. Nesporno bi se torej, ako bi predpis glede prvega obroka iz čl. 28. uredb strokito obveljal, napravila nepregledna zmešnjava. Zato je pričakovati, da bo v tem oziru izšlo že pravočasno izdano pojasnilo, ki bo kmečke dolžnike popotilo.

V prednjih vrstah smo skušali odgovoriti na vprašanje, ki so nam bila dostavljena glede datuma 1. novembra.

Mi bomo posebevali kompliciranemu in težavnemu problemu likvidacije kmečkih dolgov vso pažnjo ter bomo v našem listu otvorili stalno rubriko za razpravo posameznih vprašanj, ki so s tem v zvezi. Prosimo naše čitatelje, da se pismeno obračajo na nas kadar jim ena ali druga določba uredb ne bi bila jasna.

Včeraj je bilo v kerestinskem procesu končano zasliševanje obtožencev

Zagreb, 10. oktobra. o. Danes se je nadaljevala razprava zaradi kerestinskih dogodkov. Zasliševanje obtožencev je bilo danes končano, ni pa prineslo nikakih bistvenih novih momentov. Obtoženci se zagovarjajo kakor v preiskavi in zanikajo vsako udeležbo, tako da niti večmesna preiskava niti glavna razprava doslej nista mogla doznati, kdo je dal pobudo in kdo je bil glavni krivec kerestinskega pokolja.

V teku današnje razprave je zopet prišlo do ostrih sporov med zastopnikom zaslišanih udeležencev dr. Lencem in zagovorniki obtožencev, zlasti z dr. Zigo Šokom, kateremu je dr. Lenac sploh odrekal pravico govoriti v imenu Hrvatov, češ da v njegovih žilah ni niti kapljice hrvatske krvi.

Danes je bilo zaslišanih zadnjih šest obtožencev druge skupine, ki se zagovarja na svobodi. Martin Cizmežija se zagovarja slično kakor vsi ostali obtoženci. Kritičnega dne je delal na polju, ko je opazil, da grdo velike množice proti Kerestincu. Iz radovednosti je šel z njimi. Ustavil se je pri mlekarji, kjer se je malo časa razgovarjal z znanci, ko pa se je začelo streljanje, je pobežnil domov. Kaj se je godilo v gradu sploh ni vedel.

Lenart Fabjan, 37-letni kmet iz Rakitja, je izpovedal, da se je vračal iz Samobora in se spotaloma pridružil množicam, ki so se valile proti Kerestincu. Nič ni vedel, za kaj gre in tudi ni mogel izvedeti. Ljudje je celo miral, zato se pač ne žuti kriveti.

Franjo Mikuš tudi 37 let star kmet, oče štirih otrok pravi, da je prišel v Kerestinec iz radovednosti, zakaj se zbira toliko

ljudi. Videl je, kako so ljudje navali na grad, sam pa se ni udeležil, marveč je stal daleč stran. Še pred večerom se je vrnil domov.

Makso Klemenčič, 44-letni krdnar iz Kerestince, je delal množico, oboroženo s puškami in poljskim orožjem, pa je šel tudi sam pogledat proti gradu, kaj se tam godi. Bil je najprej precej spredeji, ko pa je prišel bližje ban Mihaloviču iz gradu, so ga obkolili drugi ljudje, njeza pa potisnili stran, tako da nič ne ve, kaj se je potem godilo.

Tomo Mihalič, 26-letni kmet iz Kerestince, je delal tisto popoldne na neki grajski njivi. Ko je videl, kako se zbirajo ljudje, se jim je iz radovednosti pridružil tudi on. Gledal je napad na grad, ni pa pri njem sodeloval. Pri sebi ni imel nikakega orožja in ne orodja.

Zadnji zaslišani obtoženec je bil 31-letni kmet Juraj Jurinec iz Kerestince. Bil je na domu, ko je slišal, da so v Kerestincu četniki, ki bočejo zažatili vas in zastrupili vodo. Zato se je tudi on pridružil večšanom in okoličanom, ki so hoteli četnikom preprečiti njihovo namero. Ko pa je prišel pred grad, je počil strel in on je bil zadet od krogle. Od kod je strel prišel, ne ve. Dva znanca ste ga odvedla do ribnika, mu izprala rano, nato pa sta ga spravila domov in od tam v bolnišnico. Zdravil se je 20 dni.

S tem je bilo zasliševanje obtožencev končano. Da bo sodišče lahko podrobno preštudiral njihove izjave, je predsednik odredil tridnevni odmor, tako da se bo razprava nadaljevala šele v sredo. Takrat se bo začelo zasliševanje prič.

Seton Watson odpotoval v Prago

Zagreb, 10. oktobra. o. Danes je odpotoval iz Zagreba v Prago angleški publicist Seton Watson. Pred odhodom je imel še več razgovorov z zagrebškimi politikmi. V Prago ga je povabil predsednik češkoslovaške vlade dr. Milan Hodža, sprejel pa ga bo tudi prezident republike dr. Beneš.

General Marić reviji francoske vojske

Versailles, 10. oktobra. AA. Jugoslovenski vojni minister general Ljubomir Marić je dopoldne prisotvoval reviji vojske. V njegovi družbi so bili načelnik generalnega štaba general Gamelin in delegacija jugoslovenskih in francoskih častnikov.

Važne izpremembe v bolgarski vojski

Sofija, 10. oktobra. p. Bolgarski vojni minister general Lukov je sredi obvestil novinarje, da bodo v kratkem izvršile važne izpremembe na vseh glavnih vodilnih mestih v bolgarski vojski.

Hud mráz v Italiji

Milan, 10. oktobra. AA. V vsej severni Italiji je velik mráz. V Vareseju pri Milanu so zabeležili temperaturo -7 stopinj. V nekaterih alpskih dolinah so davi ponekod ugotovili temperaturo -10 stopinj.

Vremenska napoved

Zemsko vremensko poročilo: Na jugu in v vzhodnih krajih se je razvedrilo, v ostalih predelih je oblačno. Dežuje v primorskih krajih, v dravski in savski banovini. Temperatura je padla v vzhodnih in južnih krajih, na gornjem primorju se je nekoliko dvignila. Minimalna temperatura Ljubljana 0, maksimalna Caribrod 22 stopinj.

Zemsko vremenska napoved za danes. Pooblašilo se bo po vsej državi. Deževalo bo povsod razen na skrajnem jugovzhodu. V večji vzhodni polovici se bo temperatura dvignila. Sonce vzhaja ob 5.48 in zahaja ob 17.01.

Zagrebška vremenska napoved za danes: Deževno in oblačno, nizka temperatura.

Dunajska vremenska napoved za danes: Par dni še oblačno in deževno, pozneje pa zopet topleje in vedro.

Priprave za poset kralja Karola v Pragi

Praga, 10. oktobra. 6. V zvezi z včerašnjima izredno dolgima avdicijama češkoslovaškega poslanika v Bukarešti g. Jana Šebe in češkoslovaškega poslanika v Beogradu g. dr. Vaclava Girse pri prezidentu republike dr. Benešu poročajo današnji praški listi da sta bili ti avdiciji v zvezi z najavljenim posetom rumunskega kralja Karola v Prago o priliki češkoslovaškega narodnega praznika dne 28. oktobra. Listi pišejo, da ni izključeno, da bo istočasno posetil Prago tudi Nj. Vis. knez namestnik Pavle. Na merodajnem mestu pa izjavljajo, da vesti o obisku kneza namestnika Pavla še niso aktualne.

Za sprejem kralja Karola so v Pragi končane vse priprave. Kralj bo nastanjen na Hradčanih in sicer v sobah s krasnim razgledom na Prago, ki so nalašč urejene za bivanje državnih poglavarjev. Te sobe so opremljene s starinskimi in dragocennimi pohištvom, ki ga je svoječasno kraljevina Češka kupila za cesarski dvor. Kralj Karol bo nastanjen v istih sobah, v katerih je prebival pokojni kralj Aleksander, ko je leta 1921 posetil Prago. Bil je nad krasnim razgledom tako vznepen, da je kancelarju Šamalu izjavil: »Za ta krasni razgled vas res zavidam.«

Gömbösov pogreb v Budimpešti

Budimpešta, 10. oktobra. a. Ob ogromni udeležbi občinstva se je vršil danes, pogreb pokojnega ministrskega predsednika Julija Gömbösa. Pred parlamentom, kjer je ležalo pokojnikovo truplo na katafalku v slavnosti dvorani, so imeli žalne govore minister Daranyi v imenu vlade, grof Szechenyi v imenu magnatske zbornice, poslanec Sztraniawsky v imenu poslanske zbornice in poslanec Ivadyi v imenu vladne stranke.

sednika kancelarja Hitlerja, Mussolinija in dr. Zschussnigga, so stopali člani družine, državni uravnik admiral Horthy in zastopniki poglavarjev tujih držav. Italijanskega kralja je zastopal zunanji minister grof Ciano, Hitlerja pruski ministrski predsednik general Göring, avstrijskega zveznega predsednika Miklusa zvezni kancelar dr. Schuschnigga bolgarskega kralja poslanik Šoilov, predsednika poljske republike pa šef civilnega kabineta Lebkowski. Spreved je krenil po glavnih ulicah proti pokopališču, kjer so pokojnega Gömbösa pokopali v častni grobnici, ki jo je poklonila Budimpešta.

Po pogrebu je regent Horthy sprejel v avdiciji vse šefe tujih delegacij, ki so se udeležili pogreba.

O spletkah proti Jug. nacionalni stranki

Izšla je tretja številka službenega glasila JNS »Jugoslovenskega glasnika«. Prvi del številke je posvečen spomnu Velikega kralja, v političnem delu pa list občunava s spletkami proti JNS, o kateri pravi, da vse izvira iz iste kovačnice. Listi prinašajo razne kombinacije in napovedi, ki jih polagajo na jezik raznim, baje nezadovoljnim »odličnim pristajšem stranke«. Do danes pa še niti eden list ni navedel imena teh »nezadovoljencev«, kar je pač najboljši znak, da so vse te izjave na lepem izmišljene. Kakor že tisoč pred njimi se bodo tudi vse te spletke prav kmalu razblinile v nič, kolikor se že niso. Njihovi duševni očetje namreč pozablajo — tako zaključuje »Jugoslovenski glasnik« svoja izjavanja — da so jugoslovenski nacionalisti organizirani v JNS zato, ker je stranka postavila za svoj glavni in edini cilj službo nacionalni jugoslovenski misli kot vrhovnemu zakonu vsega našega narodnega življenja.

vinarji po konferenci spraševali dr. Andjelinoviča, kaj pravi k vstopu Jevtičevih poslancev v klub JNS, jim je odgovoril:

»Predsednik Jivković je čisto pravilno dejal, da je vprašanje sprejema g. Jevtića in njegovih prijateljev v prvi vrsti vprašanje našega parlamentarnega kluba. Po strankinih pravih mora biti vsak poslanec ki se smatra za člana stranke, član strankinega kluba. Tako so se morali odločiti končno tudi oni poslanci Jevtičevega poslanskega kluba, ki se smatrajo za člana naše stranke. To je torej v svojem bistvu povsem tehnična zadeva v smislu naših pravih. Stranka kot taka s tem ni prevzela nobene odgovornosti za politiko pri petomajskih volitvah, pri katerih ni sodelovala, kakor tudi ni sodelovala pri sestavi vlade gospoda Jevtića.«

Zagrebski »Jutarnji list«, ki enako kakor »Obzor« služi več gospodarjem, si zopet beji glavo z razmišljanji, kaj bo s klubom JNS v senatu. Vnovič izraža nado, da bodo zaradi sprejema jevtičevcev nekateri sedanjí senatorji izstopili iz stranke in se pridružili JRZ. Po njegovem mnenju je sploh pričakovati v senatu »interesantne situacije« in »velikih prioritacij«.

Zasedanje DN zaključeno

Zeneva, 10. oktobra. w. Skupščina DN je dopoldne sprejela celo vrsto poročil in resolucij, ki so jih predložili razni odbori, med njimi tudi poročilo odbora za reformo Društva narodov.

le Evropo. Nemčija bo tudi zahtevala, naj zapadne sile ne uživajo v novi pogodbi samo garancij, temveč naj tudi same garantirajo. Na podobno stališče se postavljajo v zadnjem času tudi nekateri belgijski krogi, ki so mnenja, naj bi nova pogodba pomenila za Belgijo garancijo njene nevtralnosti. Morda je to eden izmed razlogov, da bo Nemčija še bolj vztrajala na svojem dosedanjem stališču.

Eden bo odstopil?

London, 10. oktobra. o. Veliko senzacijsko v političnih krogih je zbudila vest, da je bilo bivšemu zunanjemu ministru Hoareju, ki je sedaj prevzel resor za mornarico in ki je moral odstopiti po znanem propadem predlogu o razdelitvi Abesinije, sedaj ponudeno, naj zopet prevzame vodstvo angleške zunanje politike. V zvezi s tem zatrjujejo, da je zunanji minister Eden po naporih zadnjih mesecev tako izčrpan in onemogel, da mu je večmesni odmor po nasvetu zdravnikov neobhodno potreben. Povratek Hoareja v zunanje ministrstvo tolmačijo v londonskih političnih in diplomatskih krogih kot obnovo tesnega sodelovanja med Anglijo, Francijo in Italijo.

Istočasno sodijo, da je Edenov odhod obenem dokaz, da so dnevi Blumovega režima ljudske fronte v Franciji že šteti. Po londonskih informacijah se pripravljajo v Franciji velike izpremebe. Blum se je prepričal da komunisti ni mogoče delati in se zato že pripravila na ostavko. Novo vlado naj bi sestavili radikalni ob sodelovanju meščanskih socialističnih skupin in centroma. Komunisti ne niti bi se docela izključili iz francoske politike.

Kakšen bo nemški odgovor

Berlin 10. oktobra. b. V dobro informiranih krogih potrjujejo, da pripravlja nemška vlada odgovor na znano angleško noto glede sklicanja lokamske konference. Načrt odgovora je bil že pred tedni sestavljen, sedaj čaka samo še na Hitlerjevo potrdilo, nakar bo takoj — morda že v prihodnjih dneh — izročeno Londonu. Dasi znana vsebina odgovora, ki najbrže sploh ne bo objavljen, kakor ni bila objavljena niti angleška nota, se vendar doznava, da se bo Nemčija postavila na že znano stališče, naj bi bi lokamska pogodba zamenjala zapadni pakt, ne da bi se pri tem sprožilo vprašanje razširjenja garancij tudi na osta-

HOTEL „MARIBORSKI DVOR“ MARIBOR

SOBE OD 20.— do 28.— DIN AVTOGARAŽA AVTOTAKSI

In spet je legel sneg

Še vedno ni pričakovati stalnega vedrega vremena

Ljubljana, 10. oktobra. Delna razvedritev, ki je včeraj sprožila upanje, da bomo že danes zlezli iz vlažne prenasitenosti pooblaščenega neba, se ni mogla razviti. Ponoči je pričelo znova deževati in danes je sredi dopoldneva v gostih velikih kosmih naletal mokri sneg. Jutranje temperature so po hladnih nočeh še vedno blizu ničle. Le kraje ob morju je spet ogrel topli morsk zrak in dvignil še zjutraj živo srebro na 13—16°C. Sredozemni ciklon, ki je vse te dni motil naše vreme, je poteval zadnja dva dneva proti vzhodu, v južnovzhodne pokrajine Balkanskega polotoka in v Malo Azijo. Povsod je ob njegovih polih močno deževalo, v svoje tople središče je pa šrpal iz severnih, tako

tudi naših krajev, hladnejši zrak iznad zasneženih gorskih grebenov. Prvotni dež se je v značilnih plasteh, primerno ohlajenih, pretvoril v sneg, ki kakor prejšnje dni, zdaj ni bil več posledica že izžrpanega tečajnega mraza. Za odhajajočo sredozemsko depresijo se pripravljajo od Španije naše spet nova na pol. Vedro vreme visokega zračnega pritiska se je iznad Severnega morja zavleklo nad Severno Evropo. V tej situaciji še vedno ni pričakovati skorajšnje uselavitve stanovitejšega vedrega vremena, kakršno utegne tudi v običajno deževnih mesecih nakloniti prijetnejši jesen, ki si je prav zdaj že vsi želimo.

Beg obupanih iz življenja

Kakor je ob spreminjanju narave, ki spremlja začetek pomladi, že od nekdaj narava, da se obupani ljudje zatekajo v svoj poslednji korak, tako tudi nenavadne spremembe, ki jih pravkar preživlja svet, očitno na precej tragičen način učinkujejo na duha ljudi. Je da se v zimi še v mnogo večji meri pridružuje beda. Prav danes dopoldne so na pokopališču pri Sv. Križu zagrebli zemeljske ostanke nesrečnega slikarskega mojstra Filipa Pristova, ki je bil v sredo zvečer sklenil svoj življenjski račun. hkratu pa je bila dopoldne dvakrat klicana policijska urava, da opravi poslednje uradne formalnosti s dvema novima beguncema s tega sveta. Obakrat je pobitela komisija, ki sta jo tvorila policijski zdravnik dr. Lužar in dežurni uradnik Kette, a obakrat jima ni preostalo nič drugega, kakor da ugotovita smrt in odredita prevoz trupel v mrtvašnico k sv. sv. Krištofu. Na železniški progi blizu gostilne Pri mednici v Mostah je progovni čuvaj Franco Pangerc davi naletel na strahovito razmesarjeno truplo neznanega moškega. Poleg na mrtvega je bil kar strahoten. Pogaznezniki deli trupla so ležali ob progi kak-

snih 30 m daleč. Iz čuvajnice je Pangerc telefoniral na glavni kolodvor, odtod pa so o nesreči obvestili policijsko upravo. Pri mrtvecu ni komisija našla nobenih dokumentov, a na podlagi poizvedb je kmalu ugotovila, da gre za 71-letnega mestnega reveža Matevža Kaltenekerja iz Podbrda, pristojnega v Ljubljano. Kalteneker se je po navadi zadrževal v Mostah, kjer je prenočeval po blevih pri dobrih ljudeh, a od občine je prejel 100 Din mesečne podpore. Sneg, ki je zasul vse poti, ga je spravil v poslednji obup, da se je vrnil pod vlak. Okrog 11. pa so v njegovem stanovanju v Ulici na Grad našli obešenega 34-letnega Stanislava Feldsteina, bivšega knjigoveza z Vidovdanske ceste. V dobi krize mu je propadla obrt, bedi so se pridružile še razprtije v družini, da se je ločil. V stiski se je zatekel na dom svoje matere, a kakor je videti, navalov siromasčine ni mogel vzdržati. Dopoldne je poiskal žebelj v podboju na vratih jedilne shrambe in je vrgel čezenj rešilno vrv. Za njim je ostal samo listek papirja na njem na nekaj skopih, žalostnih besedah: »Oprost, moja mamica — zbogom vsi skupaj«.

Stiska kmetovalcev pod Krimom

Tomislav, 10. oktobra. Med vsemi tožbami, ki prihajajo po letošnji snežni katastrofi od vseh strani, je pač najbolj upravičena tožba kmetovalcev, ki jih je zima zatekla že na pragu oktobra, ko je setev še na poljih in so skrivnice prazne. Moker in težek leži sneg po polnih njivah in zelenem drevju in povsod vrši posilje, ki bo vsemu kmečkemu življu prineslo to zimo najhušjega gorja. Stari možje pripovedujejo, da ne pomnijo še snega v tem času, obenem pa pristavljajo, da je dandanes itak vse narobe v naravi in pri ljudeh. Še ptičev je manj kakor včasih, pravijo, in ne pojo več tako lepo, kakor so njega dni.

el, divji golobi, skorci in pastirice si že znajo pomagati. Po kozolcih je še polno ajde in tu dobijo dovolj hrane in zavetja. Lastavice, do katerih čuti kmet tako veliko prijateljstvo, pa so največje strote. Kar se jih je zvalilo po živinskih hlevih, so se tja zatekle in love muhe, ostale pa žalostne frfotajo okrog poslopj in gineje. Da bi že vsaj minil ta sneg, da se revice nahranijo in srečno odide na jug. Pa še nekomu je pokvaril veselje ta sneg — našim polharjem. Lanj polhov ni bilo, letos pa je obilno žira in jih je mnogo. Nekaj star polhar jih je iz ene same polšine dobil okrog 60. Zdaj jih zebe, toplo vreme pa bi jih spet zvalilo na bukev.

Kino Sloga, tel. 27-30
Ob 11. dop. **SIJAJNA BURKA**
po znižanih cenah 3.50 in 5.50 Din
STAN LAUREL in OLIVER HARDY
Neustrašna tovariša

Na planinah se že smučajo
Kamnik, 10. oktobra. Na planinah je zapadlo že toliko snega, da imajo ponekod smučarji že izborni smuko. V ponedeljek, še preden je zapadel sneg v dolini, je poizkušal oskrbnik koč na Kamniškem sedlu priti do koč, pa je moral ponekod gaziti do pasu v snegu. Po poti sploh ni mogel priti do vrha, pač pa po robu. Zdaj je seveda vse zameteno, saj je v planinah padlo trikrat toliko snega kakor v dolini. Na Veliki planini so prvi smučarji že preizkusili novi sneg in se kar pohvalijo s smuko. Tako zgodaj so pač še nihče nikoli ni smučal v planinah in bo zato zgodnja letošnja zima gotovo dolgo obdržala rekord. Tudi na Gozdu nad Kamnikom je zapadlo že toliko snega, da so se fantiči že poizkusili v smučanju nad travniki in njivami, na katerih je pod snegom ostala še ajda, zelje in drugi jesenski pridelki. Škoda zaradi snega je v kamniški okolici zelo občutna, zlasti pa v višje ležečih vaseh, kjer je ostala še vsa ajda na polju. Poleti je uničila vse pridelke toča, zdaj pa sneg. Tudi škoda na sadnem drevju je velika.

Grozdje pod snegom
Ljutomer, 10. oktobra. Po snegu 8. oktobra je v noči na 9. oktobra začelo deževati. Potem je deževalo v četrtek ves dan. Sneg se je večji del susedel. Le nekaj ga je skopnelo in napojilo zemljo. Temperatura se je držala povprečno na 2 do 3°C. V petek je od časa do časa posijalo sonce in se je temperatura dvignila na 10°. Na solcu je živo srebro zlezlo celo do 20 stopinj. Oduja je spet pobrala nekaj snega in vendar so vinogradi še pokriti z 10 cm debelo belo plastjo.

Grozdje doslej še ni pozoblo. S petkom so pričeli nekateri trgati in hočejo trgatve do kraja opraviti. Če bo le vreme količkaj kazalo. Žal je danes spet nastopil neprijeten preobrat. Veliko škode je že doslej napravil sneg na sadnem drevju, ko je polnil vejice, najdejo pa tudi cela drevesa izruvana. Trgatev je letos v Slovenskih goricah itak skromna in zdaj z oktobrom so ta vro-

menska neprilika! Ljudje so v teku leta potrošili zadnja sredstva, da so branili trto pred boleznijo. Kdor pozna stanje v Slovenskih goricah, mu bo lahko umljivo, da je sedanje vreme vse vinogradnike do najhušjega zbegalo. **Petovar.**

V novem mestu so rešili 2500 lastovk
Novo mesto, 10. oktobra. V Novem mestu so se pojavile lastovke v velikih skupinah že v terek. Nasednji dan je dospela druga velika skupina. Vse premre od mraza in lačne so živalice posedale po fasadah mestnih hiš in na telefonskih žicah. Bilo je zatostno gledati, kako so se ptice borile proti mrazu. Zgnetle so se v skupine, v katerih jih je bilo po par sto skupaj. Na pobudo zasebnikov in Opleševalnega tujsko-prometnega društva, je bilo naproseno Društvo za zaščito malih živali v Ljubljani za direktive, ki so iz Ljub-

članom Vodnikove družbe

Ljubljana, 10. oktobra. Naše knjige so se te dni dotiskane preselile iz tiskarne v knjigozvednico. Se piča dva tedna — pa bo pisarna Vodnikove družbe, ki se za tisti čas spremeni v nekakšen glavni stan ogromne književne vojske, pričela z razpošiljanjem, tako da bodo naši naročniki letos včasoma že pred Vsemi svetimi ali vsaj prvi teden v novembru vsi že imeli v rokah naš knjižni dar. Obljubili smo, da bomo točni, in bomo to obljubo res držali.

Vsak naš član, ki je že storil svojo dolžnost in plačal poverjeniku svojega kraja Din 20.— ali direktno naši pisarni Din 20.— bo prejel štiri izredno zanimive in skrbno opremljene knjige: *Vodnikovo pratio za leto 1937.*, ki jo je uredil Pavel Karlin in je izvrstno ilustrirana ter prinaša cel kup počin in zabavnih člankov samih poznanih in priznanih avtorjev, potem *Bevkove Sebrnike*, leposlovno delo izredne veljave, *Albrehtove Zarečane*, živo povest z našega Krasa v polpretekli dobi, in *Daneš-Gradišove veselo-trpko spomine potujočega igralca: Za vozom boginje Talije*. Vse te štiri knjige, pri katerih so sodelovali sami pomembni pisatelji in ki so jih opremili naši najboljši ilustratorji, so knjižni dar, da si lepšega in primernejšega ne morete želesti. Saj nihče ne bo mogel biti nezadovoljen z njimi: vsakomur bodo prinesle kaj po njegovem okusu in želji! In vse to za borih

ljane res takoj brzojavno dospelo. Drugi dan smo rešili pogina nad 2.500 lastovk. Med zasebniki, ki so se udeležili te reševalne akcije, so se izkazali: g. Anton Konicilija, mesar in prekačevalec, g. Josip Turk, trgovec, brata Franc in Slavko Bele, g. mag. ph. Josip Bergmann, inž. Urbas Fran in več obrtniških vajencev, ki so pri reševanju res pridno pomagali. Posebno pohvalo zasluži mestni stražnik g. Simonič, ki je rešil največ ubogih ptic. Veliko razumevanje za stvar je pokazala od svoje strani mestna občina. Započeta akcija je rodila lep uspeh. Že v četrtek je bila odpremljena v Split prva pošiljka lastovk s preko 1.000 ptic, v petek zjutraj pa druga pošiljka s štirimi velikimi zaboji, ki so vsebovali 1.500 lastovk. Na žalost se vseh lastovk ni dalo rešiti. Poleg rešenih jih je poginilo okrog 400.

★
V strojnici Združenih papirne v Vevčah so na pobudo inž. Edvarda Grošja nalovili dopoldne okrog 130 zakasnelih lastovk, ki so pred snegom in smrtjo iskale zavetja. Nalovila sta jih ključničar Stefan Razboršek in dimnikarski pomočnik Jože Zakrajšek nato pa so jih oddali ornitološkemu observatoriju, odkoder so jih še nočjo ob 20. z brzovlakom odpeljali v Split.

20 Din, ki jih človek navzlic krizi, v kateri živimo, že še nekako skupaj spravi, zlasti ko ve, da bo dobil zanje tako obilo zanimivega čtiva in da jih je žrtvoval narodni kulturi, po kateri doma in na tujem sodijo našo zrelost in moč.

Zdaj bi vam pa radi še nekaj položili na srce, o čemer nam dnevno tožijo naši vestni, delavni poverjeniki, ti zvesti pionirji slovenske knjige. Vsa leta ste že član Vodnikove družbe, lepo število naših leposlovnih del že krasi vaš dom, tudi letos ste sklenili: brez Vodnikovih knjig ne ostanem, pa naj pride kar hoče — a vendar se mora naš poverjenik često po petkrat, šestkrat oglasti pri vas, prositi in molelovati, da mu končno odstejete dva kovača in si s tem zagotovite naš knjižni dar, brez katerega pod nobenim pogojem ne želite ostati. Ali se zavedate, da s tem požrtvovalnemu poverjeniku brez potrebe jemljete dragoceni čas in mu ubijate njegovo idealno voljo do dela? Poleg tega pa se izpostavljate nevarnosti da vam poverjenik, če je še tako vesten, ob izidu — kakor se vsako leto dogaja — ne bo mogel postreči s knjigami, ki jih tiskamo samo v omejenem številu in kmalu vse razpošljemo in razprodamo. To naj bo poslednji opomin razumnikom, da ne bo potem očitkov, češ saj nismo vedeli, da bo tako kmalu zmanjkalo Vodnikovih knjig. In poslednji poziv: *Ne odlašajte s članarino! Stopite brž v prosvetni krog Vodnikovcev!*

Nenadna smrt uglednega vzgojitelja
Zadet od kapi je umrl nadučitelj Ivan Šega

Jesenice, 10. oktobra. Danes opokone je na Jesenicah nenadno podlegel srčni kapi vpoškojeni šolski upravitelj Ivan Šega. Ugledni vzgojitelj in narodni delavec je bil znan daleč po Sloveniji, a *Jutro* se ga je spominjalo 18. decembra 1931., ko je praznoval 60-letnico

rojstva. Bil je iz ugledne železničarske obitelji iz Ljubljane. Učiteljske je dovršil 1891, nakar ga je prva služba povedla v pomembene Brežice. Tu je zelo tesno deloval s posavskim narodnim voditeljem dr. Matijo Smirnaulom, ki je tudi letos odšel v večnost v visoki starosti. V Gorenjem Logatcu, kamor je bil nato premeščen, je bil njegov šef prerano umrl Ribnikar, oče načelnika g. Adolfa Ribnikarja. Tu je poiskal družico Ivanko v znani narodni obitelji Arkovl. Vzgojila sta tri otroke. Sin Boris je podstarosta Sokola na Javorniku, prerano umrla hčer-

ka Božena je bila načelnica radovljiškega in pozneje jeseniškega Sokola in podnačelnica kranjske župe; hčerka Nada, poročena Klavorova, pa je že lepo vrsto let načelnica jeseniškega Sokola in kranjske župe.

Pokojsnica je služba povedla še v Smarino, pri Liti, v Radovljico in naposled na Jesenice, kjer je ostal kot upravitelj in je tudi preživel zasluženi pokoj. Le žal, da ga je prekratko užival. V teku let je napisal mnogo člankov v stanovske in politične liste, v učiteljski organizaciji je stal zvesto ob strani prvobornih Ganglu in Jelencu, šel je v Beograd polagat temelje Jugoslovnski učiteljski zvezi, zastopal je na vseslovenskem učiteljskem kongresu v Pragi obolelega tovariša Gangla. Deloval je tudi gospodarsko. Ze v Logatcu je ustanovil mlekarino in jake-demijsko s predavanji, v Radovljici je bil med ustanovitelji pletarne in konzumnega društva, sodeloval je v občinskem svetu in pri Mestni hranilnici, kjer se je med vojno hudo upiral vojnim posojilom, bil je predsednik radovljiške podružnice SPD, ko je gradila Vilfanovo koč na Begunjsčici, naposled je na Jesenicah ustanovil ljudsko vsenčilistično, kjer je sam imel nad 30 predavanj. V vojni dobi je seveda bil na črni listi. Po vojni, ko je stopil v pokoj, je zato s podvojenim silo deloval pri Sokolu kot voditelj dece in član uprave. Zgledno je bil vnet za CMD. Ponosen je lahko gledal na uspehe svojega dela in med prvobornih učiteljskoma mu bo lahko zapisano polno priznanje, da ni živel zaman. Uglednega pokojnika bodo v ponedeljek položili k večnemu počitku. Lahka mu bodi gorenjska zemlja, ugledni družini izrekamo odkritosrčno sožalje!

Z masko na obrazu v trgovini na ogledih
Dogodek, ki je zbudil med trgovci mnogo razburjenja

Ljubljana, 10. oktobra. Ljubljanska policija ima te dni opravka s pustolovščino iz poslovnega sveta, ki je sama po sebi majhna in skromna, a po svojih okoliščinah po pravici vzbuja v javnosti pravočeno senzacijo. Gre za primer sicer originalnega, duhovitega, a vendar skrajno neljalnega načina konkurence, zgodba sama pa nas od daleč spominja na razburljive gangsterske prigode, kakršne so mogoče samo v Ameriki. Pridnočinim takole okrog 17.30 je prišel v znano trgovino z manufakturnim blagom g. Dragotina Stembergerja Pred škofijo starejši možak — človek bi mu jih prisodil blizu 60 — oblečen v skromno, ponosno in s krpmi obloženo obleko, zavit

v razcefrano pelerino, izpod vegastega klobuka pa so mu padali čustiljivi sivi lasje. Dasi je bilo v trgovini precej strank, je mož takoj vzbudil sefovo pozornost in g. Stemberger se je podvizal, da ga postreže sam. Možič je s trudnim starčevskim glasom povprašal po cenah raznih vrst blaga, zlasti tkanin za tople zimsko perilo, in si je dal narezati nekaj majhnih kosov od bal. Ves način, kako je naročal, in pa izredno strokovnjaka pozornost, s katero se je zanimal za cene posameznih vrst, zlasti pa se dejstvo, da je imel preprosti možak tako pestro množico potreb, ko je vendar znano, da kmečki ljudje po navadi prihajajo v trgovino po precej skromno enoličnih nakupih — vse to je v trgovcu zdrami-

Nj. Vel. kraljica Marija se je s svojo materjo rumunsko kraljico vrnila iz Miločera ob morju v Beograd. Prisrčno je ob svidenju poljubila svojega sina, našega mladega kralja

Zobe čisti in čuva
Odol
ZOBNA PASTA

lo slutnjo, da mož ni resničen kupec, temveč je prišel v trgovino z nekimi sumljivimi nameni. Prišel je neznanca na skrivaj motriti od strani in vse je v njem potrdilo prepričanje, da je človek maskiran in da z občudovanja vrednim igralskim darom igra preprostejšega starčka.

Uredil je tako, da je sumljivi kupec odšel za njim na drugo stran lokala, malo proč od ostalih kupcev, in tedaj je g. Stemberger z detektivsko gesto segel po starčevih brki. Na nemalo presenečenje vseh, ki so se mudili v trgovini, so se brki neznanec brez truda odlepili izpod nosa, prav tako pa je brez težave padla z glave siva lasulja, osebje trgovine in kupci pa so pred seboj uzrli kakšnih 25 let starega, povsem mestnega gospoda. Razkrinkani sleparček je popustil robo, ki si jo je bil že nabral, s svojimi brki in lasuljo vred, in je planil na ulico, šef trgovine pa je jadrno pohitel za njim. Begunec je krenil proti Vodnikovu trgu, in kakor je bilo videti po njegovem zmedenem beganju, se kar ni mogel odločiti za smer. Na pomoč sta prihitela dva stražnika in po kratkih besedah so v njem spoznali trgovskega pomočnika I. G., zaposlenega v neki trgovini z manufakturnim blagom. Preplašeni jetnik je brez oklevanja priznal, da ga je na tako romantične posle poslal njegov šef, ki je želel do podrobnosti prekontrolirati cene blaga pri svojih konkurentih.

Matineja kina Union
Ob 11. dop. **POSLEDNJC**
Cene 3.50 in 5.50 Din
Tarzan
in njegova družica
Johnny Weissmüller
Na tisoče levov, slonov, krokodilov in drugih zveri

Na prvi pogled se zdi človeku, ki nima neposrednega opravka s trgovino in ki ima bolj malo pojma o tem, kaj so poslovne tajne, vsa avantura, v katero sta se spustila trgovski pomočnik I. G. in njegov šef, skoraj neverjetna ali pa vsaj nesmiselna. Saj ne more biti dvoma, bi kdo rekel, da se trgovec z lahkoto informira o cenah, po katerih trgujejo njegovi kolegi iz konkurence, ne da bi mu bilo treba segati po tako nenavadnih, senzacionalnih sredstvih. Resnica pa je vendarle, da more povsem zanesljivo vršiti takšno nedovoljeno »kontrolno« cen samo človek, ki je sam strokovnjak. Na policiji so podjetnega, drznega trgovskega pomočnika podrobno zaslišali, pri čemer so prišle na dan še razne zanimive reči. Njegov šef se je precej taktično in strategično posluževal te prakse in je že nekajkrat poslal pomočnika in pa pomočnico, ki se je po navadi oblačila v staro kmečko ženico z ruto na glavi in s cekarjem čez roko. Po raznih ljubljanskih manufakturnih trgovinah, da sta opravila »revizijo«.

Matineja Z.K.D.
Sijajna glasbena komedija po motivih vesele opere
MARTA
Glasba Flotow. Poje tenor berlinske opere HELGE ROSWAENGE in koloraturka CARLA SPLETJA
V nedeljo, 11. okt. ob 11. uri dop. in v ponedeljek 12. okt. ob 14.15 uri pop.
V ELITNEM KINU MATICI
Cene Din 3.50 in 5.50

Gospodarstvo

Potreba organizacije in kontrole izvoza lesa

Ze pred leti so naši lesni izvozniki postavili zahtevo, da se izvede organizacija in kontrola izvoza za les, predvsem zaradi tega, da naši izvozniki ne bi brez potrebe drug drugemu zbijali cen na zunanjih tržiščih, posebno v Italiji in da se prepreči neorganizirana ponudba ter izkoriščanje takega neorganiziranega stanja od strani inozemskih uvoznikov. Kakor je znano, je bila stvar že ponovno na dnevnem redu v pristojnih ministrstvih, vendar ni prišlo do izvršitve, predvsem zaradi odpora velike hrvatske lesne industrije, ki je predvsem v rokah inozemskega kapitala in se hoče izogniti kontroli.

Sedaj, ko smo v Italijo sklenili trgovinski sporazum, pa je nastopil trenutek, ko smo prisiljeni zaradi izvajanja tega sporazuma in zaradi pravilnega izkoriščanja lesnih kontingentov uvesti prisilno organizacijo izvoza in kontrole izvoza. Ne gre tu samo zato, da se pihli kontingenti razdelijo na posamezna produkcijska področja, temveč tudi zato, da se ti kontingenti v okviru produkcijskih področij pravično razdelijo na posamezne izvoznike, sicer bomo znova doživeli vse nevršne posledice neor-

ganizirane ponudbe in medsebojnega zbijanja cen.

Kakor smo že večeraj poročali je po informacijah »Jugoslovenskega Lloyd« trgovinsko ministarstvo že prejšnji teden izdalo odlok, po katerem Sipad in ostale velike tvrdke ne bodo participirale na kontingentu za izvoz mehkega lesa v Italijo in bo ta kontingent v celoti odpadel na Slovenijo in Gorski kotar. Če bo v resnici italijanski kontingent za mehki les rezerviran za producente Slovenije in Gorskoga kotara, tedaj zaradi tega ne bo odpadla potreba organizacije in kontrole izvoza, ker se ne more prepustiti izkoriščanje kontingentov brez vsakega nadzorstva, tako da bi vsak lahko ponujal in prodal kakor bi hotel dokler kontingent ne bi bil do kraja izkoriščen. Potreba take organizacije in kontrole pa izvira tudi iz samega sporazuma, po katerem bo treba vnaprej določiti, kako se kontingent razdeli med posamezne naše izvoznike. Čeprav trenutno zaradi devalvacije lire ni možnosti za izvoz in tudi še ni določen obračunski klirirski tečaj, vendar je stvar zelo nujna in vsako zavlačevanje povzročilo škodo našemu izvozu.

Vpisovanje ljubljanskega obligacijskega posojila

Večera je se pričelo v Ljubljani in tudi pri številnih denarnih zavodih izven Ljubljane vpisovanje 6% obligacijskega posojila mestne občine Ljubljanske v višini 20 milijonov Din. Kakor je znano teče rok vpisa od 10. oktobra do 10. novembra t. l. Ze v petko, vj številki smo izrazili mnenje, da bo zanimanje za vpis teh občinskih obligacij takoj prav živahnost. V resnici je bilo večeraj vpisanih samo pri Mestni hranilnici Ljubljanski (brez vpisov pri drugih denarnih zavodih) 2.882.000 Din teh obveznic. To so vse novi vpisi brez predbeležk, ki so že pred otvoritvijo vpisnega roka dosegli znesek 3 milijonov. Med večerajšnjimi vpisi pri Mestni hranilnici je bil zabeležen najvišji znesek 800.000 Din, najmanjši pa 300 Din. Po rezultatu vpisa prvga dne pri sami Mestni hranilnici je soditi, da bo skupni rezultat z ostalimi denarnimi zavodi še znatno večji. Če bo šlo v tem tempu naprej, potem bo še mnogo pred potekom vpisnega roka vpisovanje zaključeno.

Opozorilo k volitvam v Zbornico za TOI

Glede na netočno notico v dnevnikih od 9. t. m. o postopku pri volitvah v Zbornico za TOI, glavni volilni odbor ponovno razglša:

Reklamacijski rok poteče šele 14. (ne 13.) oktobra t. l. Dotlej se imajo reklamacije izročiti osebno ali po pošti pristojnemu krajevemu volilnemu odboru ali neposredno glavnemu volilnemu odboru (ne združenju). Aktivno volilno pravico ima vsak volilni upravičenec v vsakem odseku, v katerega po svoji obrtni pravici spada; v tem odseku pa ima ne glede na število obrtni in podružnično samo en glas. Gosliničar in trgovec ima torej volilno pravico in 1 glas v gosliničarski in 1 glas v trgovskem odseku. Trgovec v več trgovskimi obrati pa ima v trgovskem odseku samo 1 glas; do najkasneje 13. oktobra t. l. pa mora tak volilec javiti, na katerem volišču bo volil, sicer bo na vseh voliščih črtan.

Glavni volilni odbor Zbornice za TOI v Ljubljani. Predsednik: Šink s. r.

Devalvacija češkosl. krone končno veljavno 16%

Kakor smo že poročali, se je sprejetje devalvacijskega zakona v češkoslovaškem parlamentu zavleklo, ker so nekatere stranke zahtevale, da se določi večji obseg devalvacije. Končno je bil sprejet zakon, ki pooblašča vlado, da določi novo zlato vrednost krone v mejah med 30.21 in 32.21 miligramov čistega zlata, kar bi ustrezalo devalvaciji 13.3 do 18.7% v primeri z dosedanjo zlato pariteto, in za 27.8 do 32.2% v primeri z zlato pariteto pred letom 1934. Proti pričakovanju pa je sedaj češkoslovaška vlada takoj izkoristila v zakonu dano pooblastilo in je med vsemi državami, ki so v zadnjem času devalvirale, kot prva znova vezala svojo valuto v trdni relaciji na zlato. Določila je novo zlato vrednost Kč. točno v sredini med zgornjo in spodnjo mejo, to je 31.21 miligramov čistega zlata, kar ustreza devalvaciji za 16% nasproti dosedanji pariteti in za 30% nasproti zlati pariteti, ki je veljala pred letom 1934. S to gesto je češkoslovaška vlada pokazala, da hoče prispevati k čim prejšnji mednarodni stabilizaciji valut.

Guverner češkoslovaške banke dr. Enšli je se, kakor znano, potvil vsakemu povečanju devalvacijskega odstotka in je takoj po sprejetju devalvacijskega zakona ponudil vladi svojo demisijo. Na predlog vlade, ki je guvernerju dr. Enšliju soglasno izrekla popolno zaupanje, pa prezident republike demisije ni sprejel.

Gospodarske vesti

Stanje dinarja po devalvaciji zlatih valut. Posledice devalvacije zlatih valut je naša Narodna banka v toliko že parirala, da je na svobodnem deviznem trgu ustala tečaj funta na višini 250 Din nasproti tri prejšnjemu tečaju 234 in so se na tej višini brazi ustale tudi ostale svobodne devize. V beograjskih finančnih krogih so mnenja glede dinarja zelo različna. Kakor smo že poročali, pričakujejo v izenačenje oficalne

Znatni vpisi, ki so bili izvršeni takoj prvi dan nam potrjujejo, da si hočejo stari vlagatelji sprito stalnega nazadovanja obstretnosti z naložbo z vpisom obligacij predvsem zagisturati 6% obrestovanje stare vloge. Tudi sedanj položaj na efektivnih tržiščih, kjer so se tečajji prejšnji teden znatno okrepili, daje gotovo marsikomu vzpodbudo, da se odloči za vpis občinskih obligacij.

Kakor se čuje gre akcija tudi za tem, da bi se dosegel čim večji vpis v gotovini. Tu pridejo v poštev predvsem razne ustanove in zlasti zavarovalnice, ki delujejo v Sloveniji in lahko del svojih premijskih rezervi pridonosno naložijo v novih obligacijah, ki jim nudijo sigurno in dobro obrestujoco se naložbo. O priliki emisije eličnega posojila v Zagrebu za vzpostavitev likvidnosti tamonjeje Gradske štedionice so prav ti vpisi zavarovalnih zavodov in sličnih ustanov pripomogli k temu, da je bil precejšen del obligacij vpisan v gotovini.

premije s privatno premijo. Narodna banka zastopa stališče, da ima dinar nadalje čvrsto tendenco na mednarodnih tržiščih in da je po njem veliko povpraševanje. To gotovo drži, k vprašanju potrebnih ukrepov pa ne dokazuje prav nič. Letos imamo tako ogromne presežke žita za izvoz, da bo vedno veliko povpraševanje po dinarju. Vprašanje, ali so po devalvaciji zlatih valut potrebni pri nas ukrepi ali ne, seveda ne moremo presojati po tem, če smo imeli letos slučajno obilno letino, ker ne gre za to, da presodimo posledice za kratko dobo, dokler bo obstojala možnost znatnega izvoza žita, temveč tudi ko letina ne bo tako obilna. Devalvacija zlatih valut najbrž ne bo upivala na izvoz pšenice in koruze, za katero obstoja na svetovnem trgu nadalje veliko povpraševanje. Drugačnje pa je položaj pri drugih izvoznih predmetih in moramo zaradi tega celotno situacijo presojati z vidika splošnih gospodarskih interesov. Pravilno stališče k temu problemu mora biti docela neodvisno od tega, ali smo imeli letos dobro ali slabo letino. Če bi imeli slabo letino in dinar ne bi bil čvrst, tedaj to dejstvo tudi ne bi bilo argument za devalvacijo. Naše stremeljenje mora iti za tem, da blagoslov letošnje obilne žitne letine žimboli izkoristimo. Povečan izvoz žita nam mora prineseti povečanje skupne vrednosti našega izvoza in ne smemo dopustiti, da bi se izvoz ostalih naših proizvodov zmanjšal, češ, saj bomo izpadek nadomestili pri izvozu žita. Zato moramo položaj dinarja z ozirom na izvoz presojati izključno na podlagi izvoznih možnosti v onih izvoznih predmetih, ki nimajo posebne izvozne konjunktore, kakor je to pri pšenici in koruzi. — V beograjskih finančnih krogih je v četrtke zbudil veliko pozornost posel bivšega francoskega finančnega ministra De Monzieja, ki se je kot odposlanec francoske vlade mudil že na Dunaju in je prispel v Beograd, da pridobime merodajne kroge za devalvacijsko politiko. Francije. De Monzie je nato odpotoval v Budimpešto z enakim nalozom.

97% delnic železarne v Zenici v državnih rokah. Kakor je znano je Industrija železa d. d. v Zenici v zvezi s postavitvijo nove valjarne povabila svojo glavničo od 3 na 15 milijonov Din. Ze pred to emisijo novih delnic je imela država v svojih rokah 64% vseh delnic. Sedaj poročja beograjsko »Vreme«, da pripada po izvršeni emisiji novih delnic 95% glavnice državi, dočim znaša udeležba privatnih delničarjev le 3%.

Trgovinska pogajanja z Nemčijo. Te dni so odpotovali v Dresden naši člani stalnega jugoslovansko-nemškega gospodarskega odbora na tretje zasedanje, kjer bodo razpravljali o preedih vprašanjih nemškega in jugoslovenskega gospodarstva, o izmenjavi blaga, načinu plačevanja itd. Ta skupni odbor se je sestel prvič v marcu 1935 v Monakovem, letos v marcu je zasedal v Zagrebu, 10. oktobra pa se sestane v Dresdenu. V Dresdenu so odpotovali predsednik našega odbora, pomočnik zunanjeje ministarstva dr. Pilja načelnik trgovinskega ministarstva dr. Lazarevič, šef Zavoda za pospeševanje zunanjeje trgovine dr. Petrovič, viceguverner Narodne banke dr. Belin in generalni ravnatelj Prizada Marković. Posvetovanja v Dresdenu bodo trajala več dni. Prva seja bo 10. t. m. dopoldne pod predsedstvom dr. Otona Sarnowa, predsednika nemškega odbora in ravnatelja nemškega gospodarstvenega ministarstva.

Trgovinska pogajanja z Anglijo. V kratkem se prično pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe med našo državo in Anglijo. Angleška vlada je izrazil željo, da bi se ojačili trgovinski odnosi med obema državama in zlasti jugoslovanski izvoz kmetijskih pridelkov v Anglijo in angleški izvoz tekstilnega blaga v Juo-

slavijo. Minister za trgovino in industrio dr. Milan Vrbančič bo v sporazumu z nekaterimi drugimi ministri določil strokovno delegacijo, ki bo odpotovala v London. Pogajanja se bodo pričela v Londonu bržkone še ta mesec.

Sporazum glede izvoza bakra v Češkoslovaško. Iz Prage poročajo, da je po dajših pogajanjih med Češkoslovaško in Jugoslavijo prišlo do sporazuma glede oskrbe Češkoslovaške z jugoslovenskim surovim bakrom. Jugoslavija bo v bodoče krila polovico uvozne potrebe Češkoslovaške v bakru. Češkoslovaški uvozniki bodo baker plačali preko klirringa. Kot kontrahanet naproti Jugoslaviji figurirajo škodove tvornice, ki so prodajo našega bakra češkoslovaškim potrošnikom porville praškima tvrdkama M. Bondy in Friderik Gross. Češkoslovaška je lani uvozila 24.500 ton bakra v vrednosti 102 milijona Kč. Predvideno je, da bo Češkoslovaška lahko preko klirringa uvozila iz naše države 10.000 do 12.000 ton bakra. Ta znaten uvoz v vrednosti okrog 55 milijonov Kč bo na drugi strani omogočil češkoslovaški povečanje izvoza v Jugoslavijo. Dokler Jugoslavija ne bo mogla pošiljati rafiniranega bakra, bo surov baker poslan zaradi rafiniranja v Zedinjene države ali pa v Hamburg. Ni izključeno, da bodo češkoslovaške tvornice strojev udeležene pri dobavih za postavitve rafinerije v Jugoslaviji. Kakor znano, je bil že pred meseci položen temeljni kamen za rafinerijo bakra v Boru.

Nov parnik, Paroblovna družba »Oceania« na Sušaku je dala pred kratkim v promet novo potniksko-tovarno ladjo za promet po rednih progah Sredozemlja. Parnik so zgradili leta 1923 na Angleškem in ima 3800 ton nosilnosti ter prostora za 50 potnikov. Novi parnik spada v vrsto najboljših parnikov velike obrežne plošbe in bo ustrezal prometnim potrebam rednih prog med našimi pristanišči in zahodnim delom Sredozemskega morja.

Prispelo so nove tipe
radioaparator
vodečih svetovnoznanih znamk
„Tehnik“ J. BANJAI
LJUBLJANA — MIKLOŠICEVA c. 20
Telefon: 34-19.

Dobrote JNSarskega gospodarstva v Litiji

Litija, 10. oktobra.

Pod gornjim, debelo natiskanim naslovom je »Slovenec« pretečeno nedeljo priobčil dolg članek, v katerem napada mene in ves občinski odbor. Litijjski »Slovenec« dopisnik ni imel korajže se podpisati, zato pa bom povedal jaz, da je ta brihtna glava, ki hoče za vsako ceno naučiti litijske občane »dobrege gospodarstva«, g. Hinko Lebinger ml. Po znanem receptu poskuša prevrtili grehe, katere je storil sam, na moje rame in na rame sedanjega obč. odbora.

Takrat, ko je g. Lebinger vihtel bič svoje diktatorske nature v občini, je tedajni občinski odbor — to pa ne soglasno — z vsvo naglico kupil za 50.000 Din grbinski mlin v svrhu zgraditve električne centrale. Nakup so odsvetovali vsi izkušeni može, ki so vedeli, da vodna sila grbinskega mlina (komaj 12 ks) ne zadostuje niti za razsvetljavo trga samega. Gosp. Lebinger je ostal za lepe navstete gluh ter takoj najel inženjerja, da je izdelal načrte in proračun za električno centralo. Posrečilo se mu je tudi nagovoriti obč. odbornike, da so sklenili najeti posojilo enega milijona dinarjev za zgraditev centrale, ki bi proizvajala moč — reci in piši: 12 ks. Nekaj nas je bilo, ki smo se takrat z vsvo silo protivili izvedbi tega načrta. Končno komisija, ki jo je vodil inženjer banke uprave g. Petrič, je odločila, da bi bila za tako malenkostno silo investicija dosti previsoka in da tudi sicer teren sam zaradi nizke lege ni pripraven za zgradbo električne centrale. Za prav čedno vsoto okroglih 150 tisoč Din (za načrte, proračune, komisije i. t. d.) je olajšal g. Lebinger obč. blagajno, preden si je pustil dopovedati po uradnem strokovnjaku, da s celo stvarjo ne more biti nič, ker je vodna moč preslaba in teren neprapraven.

Pri tej priliki je g. inž. tudi nasvetoval, naj se naprosi g. Kunster st. za pogonsko silo na njegovih parni žagih, kjer naj se zgradi električna centrala. Sele na ta nasvet in na »pritrisk« teh preklicanih JNSarjev je obč. odbor sklenil zgraditi električno centralo pri g. Kunsterju in je seveda znjim sklenil tudi tozadevno pogodbo. Pogodbo je g. Lebinger kot takratni župan z g. Kunsterjem sklenil in podpisal, sedaj pa se sam deluje v njo. Zatajil je svojega lastnega otroka, kajti nvo pogodba ni nič drugega kakor prepis stare pogodbe, katero je sedanji obč. odbor obnovil s sinovoma g. Kunsterja kot novima lastnikoma podjetja. Imamo vtis, da je g. Lebingerja spomin popolnoma zapustil ali pa se je skregal z lepo čednostjo »resnic«. Zamožal je namreč, da je pogodjena z novima lastnikoma trimesečna odpoved za dobavo toka v slučaju, da bi pričele z dobavo elektrike banovinske elektrarne ali pa Fala.

Prebita resnica je, da sem kot župan poročal obč. odboru, da banovinske elektrarne zavlačujejo elektrifikacijo Litije. Gosp. ravnatelja ban. elektrarne prosim, naj ob pril-

ki pove na uho g. Lebingerju, da je razrešeni župan Lajovic v zadevi elektrifikacije Litije šestkrat potikal na njegova vrata in da so se načrti daljnovidno izdelali in zgradila transformatorska hišica le vsled mojnih številnih intervencij. Gosp. Lebinger govori neresnico, ko trdi, da je le pogodba, katero je predložil obč. odbor banovinskim elektrarnam vzrok, da se nimamo velenjske elektrike. Poslali smo ban. elektrarni osnutek, ali če hočete predlog pogodbe, nakar sem dobil ustmeni odgovor, da začasno ne pride v poštev, ker ni denarja za zgradbo daljnovidov.

Da bodo litijjski »želodci«, kakor se izraža g. Lebinger v svojem članku, bolj zabeleženi, moram povedati še tole: V času, ko je litijjski občini dobavljal dobrote g. Lebinger v obliki preko 100% obč. doklad, je za grbinski mlin ponudil g. Fincinger visoko kupnino 46.000 Din. Vse se je takrat čudilo, zakaj se za tako visoko ceno mlin ni prodal. Tako prodaja bi bila za takratne obč. gospodarje res dober volilni slager. Na žalost tega niso izkoristili, pač pa — kakor smo pred kratkim zvedeli — se mlin g. Fincingerju ni prodal zato, ker bi se znjim naselil v občino nov JNSar.

Kakor je g. Lebinger dobro podkovan v vseh panogah gospodarstva, tako je tudi v cenitvi vodnih sil pokazal odlično sposobnost. Sej ceni grbinsko vodno moč še danes kar na petdeset jurjev, le za kupca, ki bi toliko plačal, noče povedati. Mi smo iskali kupca in prodali mlin najvišjemu ponudniku za sborih 26.000 Din.

Vsi radi priznavamo g. Lebingerju visoko kvaliteto njegovih gospodarskih zmožnosti, katerih se je prav s posebnim uspehom poslužil v svojem zasebnem gospodarstvu. Vkljub temu pa davkoplačevalce litijske občine nič kaj ne mika, da bi mu dali pričko, to sposobnost še kdaj praktično izvajati kot litijjski župan.

Kar se višee pravde tiče v znesku 50.000 Din med Kunsterjem, občino in Ljudsko posojilnico v Ljubljani, pa smatram za vsiok prdržnosti g. Lebingerja, da si jo upa sploh omeniti v svojem članku. To kašo je skuhal sam in sicer je kratko in malo nalagal Ljudsko posojilnico, da je obč. odbor sklenil prevzeti poročstvo za najeto posojilo po g. Kunsterju. Izkazalo pa se je, da tekega sklepa obč. odbor nikoli ni storil, pa je občina zato tudi pravdo dobila. Le dobrobrčnosti Ljudske posojilnice se ima g. Lebinger zahvaliti, da z njim za storjeno škodo ni drugič obračunala.

Ljudska volja je take župane, ki se hočejo s svojimi lastnimi grehi umivati, že davno sodila in tudi obsodila.

G. Lebinger, nadaljujte z napadi! Sem na razpolago, a se pri tem tudi vi podpisite kakor jaz

FRANC LAJOVIC
razrešeni župan občine Litija.

Uredba o likvidaciji kmečkih dolgov

(Nadaljevanje)

Uporaba 3 odstotnih državnih obveznic. Tri odstotne obveznice, ki jih bo za državo izdala Privilegirana agrarna banka in jih bodo dobili denarni zavodi za 25% odstopljenih terjatev, se bodo lahko uporabljale za plačilo davnih začetankov od vselega leta 1932, in za plačilo neplačane dopolnilne prenosne takse do vselega leta 1935. Finančni minister bo s pravilnikom predpisal način in pogoje tega plačevanja.

Denarni zavodi (zadrage), ki so pod zaščito, morajo svojim stariim vlagateljem in drugim stariim upnikom na njihovo zahtevo prepisati prejete državne obveznice sorazmerno z vlogami in terjatvami. Pogoje bo prav tako predpisal finančni minister. Denarni zavodi morajo vsote, ki jih dode z amortizacijo, s prodajo ali z lombardom teh obveznic, uporabiti izključno za izplačilo svojih starih vlagateljev in upnikov.

Zavarovanje terjatev PAB

Za zavarovanje vseh dolgov, prevzetih za račun države, dobil Privilegirana agrarna banka pravico, postavljati na osnovi dobjenih listin hipoteko v celotni višini dolga na vse nepremičnine vseh zavezanih oseb. Sodišča vspejete take hipoteko na zahtevo same Privilegirane agrarne banke na podlagi overovljenega izpiska iz njenih knjig, ne da bi zahtevala dolžnikovo privolitve in predložitev zemljiškega lista. Dolžnikom pa morajo sodišča o postavljenih hipoteki vročiti odpravek sklepa.

Obramenitve, ki jih drugi upniki postavijo v letu dni, ko doli ta uredba moč, na nepremičnine zavezaniz oseb, ki so postale dolžniki Privilegirane agrarne banke, imajo v resni red šele za hipoteko, ki jo postavi Privilegirana agrarna banka.

Denarni zavodi morajo, preden izroče listine Privilegirani agrarni banki, zahtevati pri sodišču ustavitve vseh sodnih dejanj, zapečetih glede doličnih terjatev. Sodišče mora ustopostek tudi na zahtevo dolžnika, ka kmeta. Privilegirana agrarna banka pa sme nadaljevati postopek zoper dolžnike, ki se ne ravnajo po odplačilnem načrtu te uredbe.

Znižanje dolgov izpod 25.000 za polovico. Ves dolg kmeta denarnim zavodom, ki presega 25.000 Din, se zniža za 50%. Za višino dolga je merodajen osnovni dolg dne 23. aprila 1932. Tako znižanje dolga vrši Privilegirana agrarna banka na podlagi prejetih listin in podatkov. Privilegirana agrarna banka preizkusi po potrebi podatke in zahteva naknadno potrebne dopolnitve in dokaze.

Znižanje dolgov preko 25.000. Ves dolg kmeta denarnim zavodom, ki presega 25.000 Din, se zniža za največ 30%. Glej »Jutro« št. 228, 230, 232 in 235.

Žrebanje srečk državne razredne loterije

I. RAZREDA 33. KOLA
bo dne 13. in 14. t. m.

Izžrebani bodo sledeči večji dobitki:
— 1 premija v znesku Din 200.000.—
— 1 dobitek v znesku Din 80.000.—
— 1 dobitek v znesku Din 50.000.—
in 68 večjih dobitkov od Din 36.000 do Din 1.000; poleg tega še 1930 manjših dobitkov.

Vse izžrebane številke naših igralcev bomo objavljali v časopisju. Posebej bomo obveščali s pismom tudi vse one, katerih srečke bodo izžrebane. Kdor se želi udeležiti igre, naj pohiti z nakupom pri ZADRUŽNI HRANILNICI — Dalmatinova ul. 6.

Borze

Pretekli teden je bil devizni promet na ljubljanski borzi zelo velik in znašal 7,2 milijona Din nasproti 2.766,71, 8,71 in 4,51 milijona Din v prejšnjih štirih tednih.

Curih. Beograd 10, Paris 20.24. London 21.2750, Newyork 433.375, Bruselj 72.90, Milan 22.90, Amsterdam 231, Berim 174, Dunaj 72.25, Stockholm 109.70, Oslo 106.90, Kobenhavn 94.9750, Praga 15.2250, Varšava 81.50, Budimpešta 85.75, Atene 3.90, Bukarešta 3.25.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 10. oktobra. Začetni tečaj: pšenica: za dec. 115.75, za maj 114, za julij 109; koruza za dec. 93.50, za maj 91.25, za julij 87.375.

BOMBAZ

+ Liverpool, 9. oktobra. Tendence stalna. Zaključni tečajji: za okt. 6.62 (prejšnji dan 6.69), za dec. 6.69 (6.67).
+ Newyork, 9. oktobra. Tendence kornaj stalna. Zaključni tečajji: za okt. 11.94 (11.99), za dec. 11.84 (11.85).

Novi grobovi

Ljubljanska tvrdka Kolmann je izgubila svojo sotrudnico gd. Marico Ferlicovo, hotel »Slonc« pa svojo izbornu blaginčarko gd. Marijo Tschulikovno. Pogreb bo danes ob 15. z hiralnice sv. Jožefa. — Na Jesenicah je umrla gd. Anica Činkovtveja. Pokopali jo bodo danes ob 16. na Dovjemu. — V ljubljanski bolnišnici je umrl g. Oskar Javornik, aranžer tvrdke Schmitt, star šele 25 let. Pogreb bo jutri ob 15. Enako je umrl v ljubljanski bolnišnici trgovec Leo Loy, star 37 let, doma iz Kočevja, kjer so ga večeraj pokopali. — Nadalje je v bolnišnici umrl trgovec Alfred Stadler. Pogreb bo danes ob 17. — V Mariboru je umrl g. Franjo Čuš, višji poštni kontrolor v pokouju, star 64 let. Pogreb bo jutri ob 16. na Pobrežju. — V ljubljanski vojni bolnišnici je umrl artiljerijski narednik g. Viktor Ribič, ki je bil vredno priljubljen pri svojih tovariših. Zaustil je ženo in desetmesečnega sinčka. K čemu u početku ga bodo spremenili jutri ob 5. — Pokojnim blag spomin, žalujočim škreno sožalie!

Komisar v zagrebški delavski zbornici

Kakor poročajo zagrebški listi, je minister za socialno politiko imenoval svetnika zagrebške banke uprave Nikolo Filipoviča za svojega komisarja pri delavski zbornici v Zagrebu. Komisar ima nalogo, nadzorovati celokupno poslovanje delavske bornice in vseh drugih organov. Istočasno je imenovana tročlanska komisija, ki bo preiskovala poslovanje zbornice v preteklih letih.

»Hrvateki dnevnik« pripominja da je postavitev komisarja in preiskovalne komisije zahteval Hrvatski radnički savez, ki vodi del dr. Mačkove hrvatske fronte. Neuspešni povod za ukrepe ministarstva pa ne bil ta, da je upravni odbor zbornice odločil zahtevo ministarstva, naj se znižajo plače zborničnim namestencem.

PLAŠČI, POVRŠNIKI

v priznani elegantni izdelavi in veliki izbiri

LUKIČ - STRITARJEVA ulica.

Domače vesti

* **Novi palači Narodne skupščine** so bili položeni temelji že skoraj pred 30 leti. Bilo je to 24. avgusta 1907. Temeljni kamen je položil kralj Peter I. ter odlikoval arhitekta, ki je projektiral zgradbo. To je bil arhitekt Jovan Ilkič. Njegovo ime je danes že pozabljeno, čeprav je mož zaslužil, da bi ostal potomcem v spomin. Ilkič je bil namreč tudi projektant Moskve, oficirskega doma in drugih reprezentativnih palač predvojne Beograda.

* **Slavnosti pomladkov Aero Kluba.** Danes dopoldne se bo vršila v Beogradu v Kolarčevi ljudski univerzi pomembna prireditve v čast najmlajših članov Aero Kluba. Blagoslovili in izročili bodo 52 zlatih pomladkov Aero Kluba iz vse države. Nad 70 delegacij bo zastopalo vse srednje šole v državi, ki imajo organizirane pomladke Aero Kluba. Po slavnosti bo na Kalemegdanu velik aeromiting, kateremu bodo prisostvovali vse srednje in strokovne šole Beograda in Zemuna s 14.000 učenci. Slavnost bo zaključena s spreedom dijaštva skozi glavne ulice prestolnice.

* **V Pančevu bodo gradili**

Mestna uprava pa je žala še eno zemljišče brezplačno na razpolago in so že pričeli. Gradili bodo tudi veliko termotehnično tovarno in je občina beograjske industrije Jovanu svarcu obljubila stavbišče zastoj, če bo pri graditvi in ureditvi tovarne zaposlil samo delavce in obrtnike iz Pančeva.

* **Vprašanje graditve novega gledališča** v Sarajevu. Predsednik sarajevske mestne občine in upravnik sarajevskega gledališča sta se napotila v Beograd, da bi pri prosvetnem ministru izposlovala odobrenje za preureditev poslopja sarajevskega gledališča ali pa za zgraditve novega modernega gledališča. V primeru, da bi prosvetno ministarstvo odobrilo zgraditve novega gledališča, bo pri Državni hipotekarni banji najeto potrebno posojilo.

* **Diplomirani** so bili na gradbenem oddelku tehniške fakultete ljubljanske univerze gg: Medisa Zdenko, Berčič Jože, Bielewits Jana, Jordan Friderik in Raič Dušan. Mladim inženjerjem čestitamo!

Pri neredni stolici, napihnjenosti črevesja zaradi zagatena, odvaja naravna Franz-Josefova grenčica zaostanke prebave, nakupičene v črevesju. — V zdravniški praksi se uporablja Franz-Josefova naravna grenčica s popolnim uspehom pri moških, ženah in taktisto pri otrocih.

* **Glavna skupščina Zveze električnih central.** V Novem Sadu se bo vršila 11. in 12. t. m. glavna skupščina Zveze električnih central. Prometno ministarstvo je udeležencem glavne skupščine dovolilo polovično vožnjo, ki velja do 16. t. m.

* **Okrožni prosvetni odbor ZKD v Kočevju** priredi jutri v ponedeljek ob 20. predavanje o japonskih in kitajskih običajih, petju in glasi. Predavali bosta predavateljica ZKD ga. Marija Tsuneko-Skušek Kondo in njena hčerka gdč. Erika.

* **O naselitvi dr. Alješina.** Z ozirom na razne časopisne vesti o dr. Alješinu nam sporoča g. Vasja Pirč, da mu je dr. Alješin nedavno sporočil, da se namerava za stalno preseliti v Jugoslavijo. S posredovanjem beograjskih šahistov se je sedaj posrečilo, da so bile odstranjene vse formalne ovire za preselitev in je torej kmalu pričakovati dr. Alješinov končne odločitve. Ni še prav nič znano, v katerem delu države se misli dr. Alješin naseliti. Prvotno je imel namen, da kupi posestvo v bližini Skoplja.

* **Prva naša žena — pilot, gdca Kristina Goriškova** je zapustila v petek Aerodrom Beograd. Gospodična Goriškova je bila kot poštna uradnica zaposlena na aerodromski pošti v Beogradu. Zdej pa je bila premeščena na aerodromsko pošto v Zagreb, kjer je že v soboto nastopila službo. Seveda je gdca Goriškova odpotovala iz Beograda v Zagreb z letalom.

* **Madžarska Mata Hari.** Pod tem imenom je bila znana Marija Balanova, ki je med svetovno vojno špijnila za Rumunije ter napravila avstrijski kontrašpijonaži mnogo škode in preglastic. To nedavno špijono ko pred njimi našli mrtvo na pokopališču njene rojstne vasi blizu Subotice ob madžarski meji. Mislili so, da se je zastrupila, a so ugotovili, da je umrla zaradi prekomernega uživanja alkohola. Marija Balanova je imela za seboj romantično življenje in marsikatero skrivnostno je vzela s seboj v grob. Ko je bila stara 17 let, so jo prišli leta 1910 v njeno domačo vas huzarji na manever. Nekli oficir jo je zvalil s seboj v Budimpešto, tam pa jo je zapustil. Razočarana dekle se je prepustilo pustolovskemu življenju in iz preproste vaške lepoticke se je kmalu razvila moderna pustolovka. Vojna jo je zatekla v Bukarešti in neki višji rumunski oficir jo je pregovoril, da se je vrnila v Avstrijo kot rumunska špijono. Avstrijske oblasti so kmalu ugotovile, da je na delu nevaren špijon, ki se skriva pod šifro "9e". Nevarnemu špijonu so nastavljali najrazličnejše pasti, a do srede leta 1917 mu niso mogli do živga. Junija 1917 pa so Marijo ulovili in na Dunaju jo je vojno

* **iz doma slepih v Zemunu.** Tiskarna za tiskanje šolskih knjig in drugih knjig za slepce v Zemunu je po velikosti in ureditvi 4. v vsej Evropi. V tej tiskarni tiskane knjige za slepce se delijo brezplačno in so jih razdelili že v vrednosti nad 500.000 Din. Zavod ima najmodernejša v Evropi in Ameriki nabavljena učila, ki predstavljajo vrednost nad 500.000 Din. Za glasbeno izobrazbo ima zavod na razpolago 12 glasovirjev in toliko drugih instrumentov, da predstavlja vse s'upaj vrednost preko 2.000.000 Din. Knjižnica sama pa predstavlja vrednost nad 3 milijone Din. Mnoge dragocene nabave so bile izvršene s pomočjo dobrotnikov. Od leta 1922 do danes šteje zavod 1485 dobrotnikov iz Jugoslavije in inozemstva.

* **Rečni promet od Siska do Beograda** je bil zaradi nizke vode ustavljen že pred štirimi tedni. Vodovje pa se je že davno dvignilo in so prizadeti večkrat popravljivali, zaradi se promet spet ne obnovi. Šele zdaj so dognali, da počiva promet zaradi tega, ker je rečna plova prevzela prevoz več tisoč vagonov žita iz rumunskega pristanišča Braile in je s tem prevozom tako zaposlena, da nima na razpolago plovilnih objektov za progo od Siska do Beograda. Gospodarski krogi v zapadnem delu Hrvatske imajo zaradi tega zapostavljanja občutno škodo.

* **Prometne ovire v Črni gori.** Visoki Čaker je, kakor znano, že več dni pod visokim snegom in je moral biti ustavljen avtobusni promet na zelo važni progi Andrijevica—Pač. V petek pa so morali ustaviti promet tudi na progh Podgorica—Andrijevica in Podgorica—Berane, ker sta se porušila zaradi dolgotrajnega deževja in snega dva lesena mostova. Takih mostov je od Podgorice do Peči okrog 30.

• Stereofonsko reprodukcijo
• Adaptovizor skal
• Tiho prilagoditev s pomočjo katodne žarke
• Svetlobno kontrolo postaj
• Manipuliranje z enim gumbom in druge najnovejša izume prinosa:

Simfonijska serija PHILIPS RADIA

H. Suttner
Ljubljana, Aleksandrova c. 1.

Odplačila od Din 3.— dnevno

Philips - Radio

* **Prva naša žena — pilot, gdca Kristina Goriškova** je zapustila v petek Aerodrom Beograd. Gospodična Goriškova je bila kot poštna uradnica zaposlena na aerodromski pošti v Beogradu. Zdej pa je bila premeščena na aerodromsko pošto v Zagreb, kjer je že v soboto nastopila službo. Seveda je gdca Goriškova odpotovala iz Beograda v Zagreb z letalom.

* **Madžarska Mata Hari.** Pod tem imenom je bila znana Marija Balanova, ki je med svetovno vojno špijnila za Rumunije ter napravila avstrijski kontrašpijonaži mnogo škode in preglastic. To nedavno špijono ko pred njimi našli mrtvo na pokopališču njene rojstne vasi blizu Subotice ob madžarski meji. Mislili so, da se je zastrupila, a so ugotovili, da je umrla zaradi prekomernega uživanja alkohola. Marija Balanova je imela za seboj romantično življenje in marsikatero skrivnostno je vzela s seboj v grob. Ko je bila stara 17 let, so jo prišli leta 1910 v njeno domačo vas huzarji na manever. Nekli oficir jo je zvalil s seboj v Budimpešto, tam pa jo je zapustil. Razočarana dekle se je prepustilo pustolovskemu življenju in iz preproste vaške lepoticke se je kmalu razvila moderna pustolovka. Vojna jo je zatekla v Bukarešti in neki višji rumunski oficir jo je pregovoril, da se je vrnila v Avstrijo kot rumunska špijono. Avstrijske oblasti so kmalu ugotovile, da je na delu nevaren špijon, ki se skriva pod šifro "9e". Nevarnemu špijonu so nastavljali najrazličnejše pasti, a do srede leta 1917 mu niso mogli do živga. Junija 1917 pa so Marijo ulovili in na Dunaju jo je vojno

* **Prva naša žena — pilot, gdca Kristina Goriškova** je zapustila v petek Aerodrom Beograd. Gospodična Goriškova je bila kot poštna uradnica zaposlena na aerodromski pošti v Beogradu. Zdej pa je bila premeščena na aerodromsko pošto v Zagreb, kjer je že v soboto nastopila službo. Seveda je gdca Goriškova odpotovala iz Beograda v Zagreb z letalom.

* **Madžarska Mata Hari.** Pod tem imenom je bila znana Marija Balanova, ki je med svetovno vojno špijnila za Rumunije ter napravila avstrijski kontrašpijonaži mnogo škode in preglastic. To nedavno špijono ko pred njimi našli mrtvo na pokopališču njene rojstne vasi blizu Subotice ob madžarski meji. Mislili so, da se je zastrupila, a so ugotovili, da je umrla zaradi prekomernega uživanja alkohola. Marija Balanova je imela za seboj romantično življenje in marsikatero skrivnostno je vzela s seboj v grob. Ko je bila stara 17 let, so jo prišli leta 1910 v njeno domačo vas huzarji na manever. Nekli oficir jo je zvalil s seboj v Budimpešto, tam pa jo je zapustil. Razočarana dekle se je prepustilo pustolovskemu življenju in iz preproste vaške lepoticke se je kmalu razvila moderna pustolovka. Vojna jo je zatekla v Bukarešti in neki višji rumunski oficir jo je pregovoril, da se je vrnila v Avstrijo kot rumunska špijono. Avstrijske oblasti so kmalu ugotovile, da je na delu nevaren špijon, ki se skriva pod šifro "9e". Nevarnemu špijonu so nastavljali najrazličnejše pasti, a do srede leta 1917 mu niso mogli do živga. Junija 1917 pa so Marijo ulovili in na Dunaju jo je vojno

* **Madžarska Mata Hari.** Pod tem imenom je bila znana Marija Balanova, ki je med svetovno vojno špijnila za Rumunije ter napravila avstrijski kontrašpijonaži mnogo škode in preglastic. To nedavno špijono ko pred njimi našli mrtvo na pokopališču njene rojstne vasi blizu Subotice ob madžarski meji. Mislili so, da se je zastrupila, a so ugotovili, da je umrla zaradi prekomernega uživanja alkohola. Marija Balanova je imela za seboj romantično življenje in marsikatero skrivnostno je vzela s seboj v grob. Ko je bila stara 17 let, so jo prišli leta 1910 v njeno domačo vas huzarji na manever. Nekli oficir jo je zvalil s seboj v Budimpešto, tam pa jo je zapustil. Razočarana dekle se je prepustilo pustolovskemu življenju in iz preproste vaške lepoticke se je kmalu razvila moderna pustolovka. Vojna jo je zatekla v Bukarešti in neki višji rumunski oficir jo je pregovoril, da se je vrnila v Avstrijo kot rumunska špijono. Avstrijske oblasti so kmalu ugotovile, da je na delu nevaren špijon, ki se skriva pod šifro "9e". Nevarnemu špijonu so nastavljali najrazličnejše pasti, a do srede leta 1917 mu niso mogli do živga. Junija 1917 pa so Marijo ulovili in na Dunaju jo je vojno

NAZNANILO.

Centjemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem

trgovski lokal na Starem trgu 2 razširil in nanovo uredil.

Obenem sporočam cenj. odjemalcem, da imam v imenovanem trgovskem prostoru v zalogi bogato izbiro izgotovljenih moških in deških oblač, nadalje vse vrste štofov iz priznanih najboljših inozemskih in tuzemskih tovarn.

O. OLUP — LJUBLJANA

sodišče obsodilo na smrt. Ko so prišli zjutraj po njo, da jo odvedejo k justifikaciji, je bila celica — prazna. Še danes se ne ve, kako je špijono utekla. Po vojni se je Marija potikala bogzna kod in šele pred tedni je prišla vsa propadla in pijana v svojo rojstno vas.

* **Uganka dvojnega roparskega umora.** V vasi Ridjici pri Somboru sta bili, kakor je »Jutro« že poročalo, 30. septembra ponoči umorjeni stara, ugledna posestnica Ana Steinova in njena 20-letna snaha Marija. Zeni sta bili sami doma, ker sta se oba Steina, oče in sin, odpeljala na oddaljeno pristavo, kjer so bili zaposleni tudi razen neke stare dekle vsi posli bogate Steinove domačije. Zjutraj so sosedje našli Ano in Marijo strašno razmesarjeni s sekirami, v hiši pa vse razmetano. Neznani razbojnik so odnesli iz hiše precej denarja in dragocenosti. Za njimi še ni nobenega sledu. Očitno je, da so morali razbojnik dobro poznati razmere v hiši in da so tudi vedeli, da sta gospodarja s posli vred daleč od doma. Ta zagonetni zločin je zelo podoben lani izvršenemu zločinu, pri katerem sta izgubila življenje stara posestnika Ivan in Eva Petz. Tudi ta dvojni roparski umor je bil izvršen v somborskem okraju. Zločina je bil osumljen najstarejša sin umorjenih zakoncev, na prvi razpravi celo obsodeni, na drugi pa oproščeni. Okoliščine obeh zločinov so slične in ves okoliš je prepričan, da je na delu nevarna zločinska tolna.

SAMO

Bronhi BONBON

ZAVIT V PAPIR Z NAPISOM

Bronhi UNION

JE ORIGINAL. VSE OSTALO ODKLONI, KER JE POTVORJENO!

* **Podporno društvo železniških uslužbencev in upokojevcev** v Ljubljani obvešča svoje članstvo, da so po nalogu oblasti volitve delegatov, ki bi se imele vršiti danes 11. t. m. do nadaljnjega odgodene.

— **Iz »Službenega lista«.** Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 82 z dne 10. t. m. objavlja uredb o spoznanju med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Italijo radi ureditve njenih trgovskih izmenjav in plačil, ki so s tem v zvezi, podpisanim v Rimu dne 26. septembra 1936, pravila o ustroju in postovanju odbora za narodno prosveto, odločbo o ureditvi plačilnega prometa z Madžarsko, odločbo glede banovinskih cest, izpremembo poslovnika k pravilniku 135 (glede gostinskih obratovnic na železniskih postajah) izpremembe čl. 5. poslovnika k pravilniku 135, razglas o preložitvi volitve občinskega odbora za občine Poletniak, Slovenjavan in St. Janž na Dravskem polju, ki bodo v nedeljo 25. t. m., odločbo o priznanju samosvojega ribarskega okruga št. 50 Kresnice in objavo banske uprave o pobiranju občinskih davščin v občini Rajhenburg.

* **Vsak nov radijski naročnik** dobi brezplačno na ogled eno številko ilustrirane tedenske revije za radio, gledališče in film »NAS VAL«, ki prinaša na 32 straneh točne in pregledno urejene sporede vseh domačih in inozemskih radijskih postaj. Poleg programskega dela prinaša »NAS VAL« stalno prispevke iz radijskega, gledališkega in filmskega sveta in prevod znamenitega dela dr. Waldemaria Wasielewskega Telespatija in jasnovidstvo, ki spada med najboljša dela s tega področja in se odlikuje še po tem, da je vzlic strogo znanstveni vsebini pisano v lahko razumljivem slogu in napetem pripovedovalnem tonu. Dalje izhajajo v »Našem valcu« v prilogi »Po opnem svetuc točni izvlečki oper, ki jih pripravljamo naše gledališče in ki so na sporedu evropskih oddajnih postaj. Do sedaj je izšlo že 35 takih izvlečkov. Najnovejša številka prinaša še sleden zanimivejši prispevek: Povsašila k pravilniku o radijski službi, Pirnatovo zabavno igrice Kulečnik, Izza kulise opere in drame. Kaj vse se izve iz filmskih ateljejev, Zgode in nezgode Bojana Pečka, »Za narodov blagor« v ljubljanski drami, slike in zabaven drobiž. — Če hočete eno številko na ogled, pišite na naslov: »NAS VAL«, Ljubljana, Knaflijeva ulica 5.

* **Zeljno pričakovani konec Kačevega napetega romana »Moloh«** imajo čitatelji v današnji številki. Vsi, ki so ga čitali s potrpeljivo vztrajnostjo, so polni hvale o tem delu, ki nam je odkrilo težavno življenje našega malega kmeta, ki se mora za vsako pljčo udinjati tuji industriji. Mnogi niso imeli potrpežljivosti in so se zanašali na knjižno izdajo romana. Te in one obveščamo, da je roman »Moloh« že izšel in se naroča pri Knjižni založbi »Zemlja« Ljubljana, Rutarjeva 4/II, Broširan stane izvod 30, v platno vezan 40 Din s poštnino vred.

* **Kdor ima rad zdrave zobe in jih hoče obvarovati**, uporablja za dnevno zobno nego Solvolith pasto za zobe. Solvolith pasta za zobe je edina pasta, ki vsebuje karlovarsko sol ter omaja škodljiv zobni kamen in prepreči njegovo novo tvorbo. Solvolith zobna pasta je zaščitnik vaših zob. Ze pred 25 leti je bila preizkušena in od zdravnikov priporočena.

Vaša prijateljica je včeraj kupila pri nas blago za plašč!

A kedaj boste vi prišli?

»Manufaktura« k. d.

trgovina, ki Vas želi boljše postrežiti

Mestni trg 17.

* **Bančne, kreditne in denarne pošte**, na kup in prodaja hranilnih vlog in vrednostnih papirjev, ureditev dolgov s hranilnimi knjižicami pri denarnih zavodih, nalozba kapitala v gotovini in hranilnih knjižicah na knjižice izposluje najsolidneje: Al. Planinšek, Ljubljana, Beethenova ulica 14.1. Telefon 35—10.

* **Tovarna JOS. REICH** sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izdelavo.

* **Pri zaprtju in motnjah** v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne Franc Jožefove grenčice.

Iz Ljubljane

— **Prirodoslovno društvo** začelja svoj cikelus poljudno-znanstvenih predavanj s predavanjem našega znanega letalskega strokovnjaka univ. doc. dr. ing. Kuhlaja, ki bo govoril o Jadralsnem letalstvu o sportu torej, ki je v zadnjem času zavzel širši razmah v naši ožji domovini. Znani so nam uspehi naših mladih jadralcev v letošnjem poletju na Blokah, ki so vzbudili najpšje nade za nadaljni razvoj. Predavatelj nas hoče v svojem predavanju, ki bo opremljeno s številnimi slikami, seznaniti z razmerami in pogoji, iz katerih je jadralsno letalstvo sploh nastalo, z nadami in pričakovanji, ki so se vanj slavljala, ter z dejansko doseženimi uspehi in s pomenom tako v sportnem kot v praktičnem pogledu. Predavanje se vrši v torek 13. t. m. ob 20 uri v dvorani Deblavske zbornice. Vstopnina znaša 6, 4 in 2 Din.

LEPE SPOMENIKE po nizki ceni dobavljamo kamosstvo KUNOVAR FRANJO, LJUBLJANA. Zahtevajte album!

u Ljudska univerza opozarja na svoja tečaja italijanskega in nemškega jezika, ker je številni slušateljev onemeno in se jih pozneje ne bo sprejemalo. Informacije in vpisovanje od 16. do 19. ure v poslovnem lokalu. Gosposka ulica 15, pritličje, 3. vrata.

STROKOVNJAK ZA RAZSVETLJAVO

Doslej sem moral ljudi prepričevati: Vaše oko rabi več svetlobe... Danes? Vsakdo sam zahteva žarnico z največjo ekonomičnostjo.

Tungstam

MITKA v DVOJNI VIJAČNICI
več svetlobe — za isti denar

— **Sestanek Jugoslovenskega kirurškega društva** (sekcija Ljubljana) bo v torek 13. t. m. v predavalnici ženske bolnišnice. Spored: dr. Minaf; Referat o mednarodnem kongresu ortopedov v Bologni; dr. B. Lavrič; Empyema thoracis; referat o vseslovenskem zdravniškem kongresu v Sofiji; dr. Peršič; Therapia osteomyelitide.

— **Konjeniki-obvezniki in žastniki**, ki morajo imeti lastnega jahalnega konja z oprano, se opozarja, da bo vojaška oblast v bodoče priznavala le kompletno sedlo »M. 29«, čigar opis se dobi pri poveljstvu vojnega okrožja.

— **Tradicionalni slovenski večer** bo 16. januarja na Taboru. Vljudo prosimo vsa društva, da upoštevajo ta datum JNAD. Jadr.

UTVIN GOSPODINJSKI KOLEDAR za l. 1937. XVII. letnik, je v tisku in izide v prvi polovici novembra t. l. Cena bo 20.— Din, po pošti 22.— Din. — Naroča se v upravi Gospodinjkega koledarja, Ljubljana, Mirje 27.

— **Starokatolikom!** Za drugo obletnico mneniške smrti Vieskega kralja bo v nedeljo črna peta sv. maša z mrtvaškimi molitvami ob pol 9. v kapeli starokatoliške cerkve na Gospovertski cesti št. 9. pritličje. Službi božji prisostvujejo zastopniki civilnih in vojaških oblastev ter zavedni Jugosloveni, da se oddelžijo njemu, ki je prilil svojo kri za skupno domovino. Proslava se 9. oktobra ni mogla vršiti, ker je pravosodno ministarstvo izdalo šele 6. oktobra zadevni odlok.

— **Dobro vino zastoj.** Na originalno propagandno idejo je prišla kavarna »Zvezdaz. Včeraj popoldne je vsem svojim gostom, ki jih je bila polna kavarna, brezplačno servirala po eno čašo svojih odličnih vin, ki si jih je nabavila in jih točilo. Gostje so bili za pijajo polni priznanja in miraliko in izrekli željo, da bi se praksa tega popoldneva uvedla v »Zvezdi« kot stalna institucija...

Blago za

damske plašče

Največja in najlepša izbira in najsolidnejše cene!

A. Žlender

Ljubljana - Mestni trg 22

Vas postreže najbolje!

u— **Klub izložbenih aranžerjev** v Ljubljani poziva svoje članc, da se udeležijo pogreba člana Oskarja Javornika v ponedeljek 12. t. m. ob 15. izpred mrtvaške veže splošne bolnišnice.

u— **Registrirane blagajne** in pisalne stroje popravljajo strokovno in poceni Boris Simandi, Ljubljana, Kolodvorska 11, telefon 2437.

Blagodat za občutljivo kožo

ELIDA TOALETNA MILA

u— **Darila za družino dečka-junaka Bartola:** Miro Vovk, Ljubljana, 50 Din, Jakob Ciglar, upravitelj tvrdke Spektrum, Ljubljana, 50 Din, dva neimenovana dobrotnika tudi po 50 Din, Petiček Laško, 10 Din. Denar je depoziran pri blagajni »Jutra«.

u— **Trgovina s čisto svilo Tyrševa 50** sporoča, da so dosegli najnovejši vzorci za jesenske, zimске in večerne obleke.

— **Lutkovni oder na Taboru** je najstarejši sokolski lutkovni oder v državi in bo februarja praznoval desetletnico. Lutkovni odsek se je zato s podvojenjo silo vrjel na delo in za jubilejno sezono pripravil samo nove igre, od katerih bodo mnoge izvorne slovenske. Odbor za proslavo desetletnice je že na delu in pripravljaja poleg jubilejnih prireditev tudi spominsko brošuro, v kateri bodo sodelovali najboljši lutkovni sokolski delavci. Od jubilejnih prireditev naj omenimo še posebej lutkovno razstavo, ki bo pokazala razvoj taborskega lutkovnega odra in s tem razvoj sokolskega lutkarstva sploh. Ker bodo jubilejne prireditve in razna dela za preureditev odra stale mnogo denarja, prosi odbor, da sokolska javnost podpre prosvetno delo tako, da pošilja svojo deco k lutkovnim predstavam vsako nedeljo pop. ob pol 16. Danes se otvori sezona z izvorno lutkovno igro br. J. Grünfelda »Jurček kroti Indijance«. Dejanje se vrši na periferiji Ljubljane in obravnava življenje naše mladine, ki jo čitanje raznih dvomljivih knjig zavaja na dejanja, ki imajo največkrat žalosten konec. Igra je po učna in zanimiva ter ji tudi ne manjka humorja. Starši, pripeljite deco!

Elegantno oblačenje
cenjene dame

MODNI ATELJE

ANKA PUČNIK

Ljubljana — Šelenburgova ul. 1
BREZHIBNI KROJI IN DELO.

u— **Zaradi izrednega povpraševanja** po surovih kožah se je uenje zadnji čas podražilo za en 30%, zaradi česar so se dvignile tudi cene čevljaršnih izdelkov, kar blagovolji občinstvo upoštevati in vzeti na znanje. Uprava Druženja čevljarjev v Ljubljani.

u— **Danes prva nedeljska plesna vohac** ob 4.—8. pop. v Jenkovi šolj —Kazina, Jutri ob 20. zadrželški tečaj za novince—dame in gospe. V torek »nadaljevalni tečaj. Posebne ure in informacije dnevno. Dijski —akademski popust.

Blago za

moške suknje

Največja in najlepša izbira in najsolidnejše cene!

A. Žlender

Ljubljana - Mestni trg 22

Vas postreže najbolje!

* **Po 22 letih** se je vrnil iz Rusije ter prišel ravno prav k poroki svoje žene. V začetku svetovne vojne je odšel iz Radomirovca pri Bosanskem Novem na galislo fronto 21-letni Pavle Radaković, ki se je nekaj tednov prej poročil. Kmalu je bil ujet in 22 let je preživel v Rusiji, preden se mu je posrečilo odpotovati domov. Ko je oni dan prisel v domačo vas, ga ni nihče poznal. Že od daleč je slišal, da je v domači hiši vesela družba. Stopil je v hišo, kjer so ga kot popotnega človeka gostoljubno sprejeli. Spoznal je tedaj svojo ženo Ljubico, razne sorodnike in tovariše iz mladih let, njega pa ni poznal nihče. Vesela družba se je odpravljala k Ljubičini poroki. Pavle je do zadnjega trenutka počakal in šele, ko so vsi vstali, da bi odšli v cerkev, se je dal spoznati. Žena je bila vesela njegove vrnitve in z novo poroko ni bilo nič. Tudi njen ženin je bil s tem zadovoljen in vesela gostija se je nadaljevala v prstavo Pavlove vrnitve.

* **Dar OMD.** Namesto cvetja na grob pokojnega g. Franca Zagorjana sta darovala Marija in Anton Werli iz Cerknice 150 Din za Družbo sv. Cirila in Metoda. Iskrena hvala!

* **Za masažo DIANA.**

Pot k prehladu

vodi največkrat skozi usta. Zato si pogosto desinficirajte usta in grlo z Mr. Bahovečevim

"Smreka" bonboni

iz smrekovega ekstrakta in mentola, ki ublažijo kašelj in hripavost. Zavitki Din 4. — In Din 6. — v lekarnah in drogerijah.

Apoteka
Mr. L. Bahovec
LJUBLJANA
Kongresni trg št. 12.

Prvi koncert v mali filharmonični dvorani, ki se nahaja v I. nadstropju poslopja Filharmonične družbe na Kongresnem trgu št. 9, bo jutri v ponedeljek 12. t. m. ob 20. Tudi mala dvorana, ki je izredno akustična, je namenjena skoro izključno le našemu kulturnemu udeleženstvu. V njej bodo vsi manjši predvsem komorni koncerti, izredno pa je primerna tudi za razna predavanja. V ponedeljek otvorimo dvorano s slovenskim koncertom, katerega izvajajo Marijan Lipovšek, Ljudmila Polajnar, Karlo Rupel, Zora Zarnikova, dalje Slovenski kvintet in Orkestralno društvo Glasbene Matice, pomnoženo z nekaterimi genci drž. konservatorija. Dirigenta sta prof. L. M. Škerjanc in Uroš Prevorsek. Izvajala se bodo dela skladateljev: Gallus, Jenko Davorin, Foerster Anton, Lajovic Anton, Ravnik Janko, Osterc Slavko, Kogoj Marij, Škerjanc L. M. dr., Svara in Uroš Prevorsek. Vse prijatelje našega koncertnega življenja vabimo k otvoritvenemu koncertu jutri ob 20. uri. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Blastnikova Velika Pratika za let 1937.

je zopet izšla. Ta naš ljudski koledar je med Slovenci najbolj priljubljen in domači. Cejo naši izseljenci ga radi naročajo, ker jih spominja na domovino in mlada leta. Cena enemu izvodu je 5 Din. Dobi se v tiskarni J. Blastnika nasl. v Ljubljani, Breg št. 10-12 in v trgovinah.

Plesne vaje Udruga ljubljanskih konservatoristov se bodo vršile v četrtek 15. t. m. točno ob pol 20. v Trgovskem domu pod vodstvom g. Jenka. Vabimo cenjevo občinstvo.

S klubokom DOBRIM IN POCENI, PREHLAD ODVRNEM ZDAJ V JESENI BOGATAJ V BOGATI IZBIRI SVOJI, USTREŽE VSAKI ZELJI TVOJI.

M. BOGATAJ, Ljubljana
Stari trg 14.

Drevi ob 20. uri otvoritvena plesna vaba v veliki dvorani na Taboru. Vodi br. J. Koščak Igra Falcons—jazz. Vstop prost. Reklamacije pred pričetkom plesnih vaj. Vabljeni vsi prijatelji plesa!

Tečaji fiziološke

(zdravstvene) telovadbe
Za ohranitev in okrepitev zdravja
Za izboljšanje telesnih pomanjkljivosti
Za pridobitev pogojev za telesno delo

Za dame — gospode — otroke
Tečaji se vrše vsak torek, četrtek in soboto od 6. ure zvečer dalje v telovadnici drž. učiteljske šole, Resljeva cesta (vhod pri ženskem učiteljskem).
Prijava od četrta, 14. tm. dalje istotam.

iz Celja

Cvetlični dan. Pmladek Rdečega križa na drž. deželnih meščanskih šolah bo priredil danes svetilčni dan in prid svoji kuhinji. Vedno več je namreč takih učenk, ki so do večera brez tople hrane, ker starši ne premorejo 2 Din za kosilo v šolski kuhinji. Odbor RK prosí cenj. občinstvo, da bi glede na plemeniti namen prireditve ne oddalnjalo prodajalk.

Mestno zavetišče dela konkurenco. Voziček z napisom »Mestno zavetišče Medloga, skrbno naložen s povrtnino, surovim maslom, smetano, sirom in drugimi dobrotami se redno pojavlja na celjskem trgu. Naše okoličanke, ki so po združitvi občin postale naše someščanke, niso nič kaj vesele te konkurence, ki se vzdržuje iz denarja celjskih davkoplačevalcev. Mestno zavetišče je namenjeno mestnim občanom in občinstvu. Ali bi ne bilo mogoče, da bi pod gostoljubno streho tega občinskega zavetišča dobili teplo kosilo množestvilni domači brezposelní, ki sedaj beračijo po Celju od hiše do hiše. Mestno zavetišče bi tako morda bolj služilo svojem namenu, kot pa da pridelite za občinskega posestva prodaja na celjskem trgu in dela nepotrebno konkurenco onim, ki jedva čakajo na borme dinarje, ki jih izkupijo, da si kupijo soli in najpotrebnejšega za dom.

Kino Unon. Danes ob 10. matineja. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.45 in jutri ob 16.30 in 20.30 vefilmi "Na straži velemesta" z Gustavom Fröhlichom in dve predigri.

BANKA BARUH

PARIS (90) II. RUE AUBER
Telef.: Opéra 98.15 — Telef.: Opéra 98.15
Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 96
Banke jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu
Odprija dan v Jugoslavijo najhitreje in po najboljsem dnevnem kursu Vrši vse bančne posle najkvalitetneje Poštni urad v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:
BELGIJA: No. 4064.64 Bruxelles.
FRANCIJA: No. 1117.94 Paris.
HOLANDIJA: No. 1458.65 Ned. Dienst.
LUKSEMBURG: No. 5967 Luxembourg.

Madame Butterfly. Novo sezono Mestnega gledališča bo otvorilo Narodno gledališče v Ljubljani v sredo ob 20. s Puccinijevo opero »Madame Butterfly«. Predstava je za abonama. Neabonanti dobio vstopnice v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi.

Samo še jutri je čas, da si nabavite srečke za novo kolo drž. razredne loterije v podružnici »Jutra« v Celju. Ne zamudite te prilike!

KINO METROPOL. Danes »MODERNI ČASIS« in najnovejši Merkurjev tednik. Ob 10.30 in 14. matineja »CIGANSKO DEKLE«. Vsi prostori po Din 3.

iz Maribora

Vasja Pirc v Sofijo. Naš šahovski veleojster Vasja Pirc je na povabilo bolgarske šahovske zveze odpotoval v Sofijo, kjer bo kot jugoslovanski prvak odigral z bolgarskim prvacom Geševom partijo z živimi figurami.

Kulturno življenje Maribora. V petek zvečer je bilo otvoritveno predavanje v Ljudski univerzi. Z lepim uspehom je predaval naš znani raziskovalec inž. Ferdo Lupša o svojih zanimivih doživljajih ter narodnih segah in navadah v zapadni Indiji. Predavatelj je bil deležen toplega aplavza. Večera zvečer pa je bil v matičnih prostorih redni občni zbor agilno delujoče Ipavčeve pevске zupe, ki ga je otvoril in vodil župni predsednik prof. Vazilj Mirk. Iz podanih poročil je razvidno živahno pevsko kulturno delo v pretekli poslovni dobi.

Komanda mariborskega vojnega okruza opozarja letos v oktobru vpošklicane dijake rekrute, posebno one, ki so doleteni, da odsužijo rok v šoli rezervnih oficirjev v Sarajevu in Goraždu, da vzamejo s seboj najmanj po dva para polnaneža zimskega perila, po več parov volnenih nogavic in krpe za čevlje.

Mojstrska izpitna predavanja v Mariboru se zaradi predavateljeve odsotnosti začasnó prekinjejo in se nadaljujejo prihodnji četrtek 15. t. m. ob običajni uri. Na to se opozarjajo vsi tisti udeleženci, ki na zadnjem predavanju v petek niso bili navzoči. Prijave za obrtni knjigovodski tečaj in za računski tečaj se še sprejemajo.

V glavnih partijah nastopijo pri tokrovem gostovanju ljubljanske opere v mariborskem gledališču primadona Gjunjenjeva, Kogejeva, Gostić in Janko. Režijo vodi in dirigira kapelnik Štritof.

Društvo »Jadranc« priredi danes v nedeljo ob 16. ure dalje v Narodnem domu vinsko trgatve Čisti dobitek je namenjen za zimsko pomoč brezposelnim in siromašnim rojakom. Zato vsi, ki ste dobrega srca, pridite!

Iz realne gimnazije. Osmošolci so priredili v svrhu izpopolnitve svojega teoretičnega znanja pod vodstvom svojih gg. razrednikov tri lepe uspele jezenske ekskurzije in sicer: v tovarno dušika v Rušah, v tovarno g. Pogačnika istotam, v sadjarsko in vinarsko šolo ter v šofersko šolo g. inž. Keršiča v Mariboru. S temi ekskurzijami so se realisti seznanili z vstopninjenjem plinov, z meteorološkimi napravami vinarske šole in z detajlno razlago delovanja raznih strojev.

Smrt priške korenine. V 64. letu starosti je preminil na Koroski cesti 22 upokojeni višji poštni kontrolor Franjo Čuš, ki so ga v šegavih mariborskih priških krogih nazivali »prišček« priške republike v Mariboru. Bil je blag mož dobričina in vzor poštenjaka. Časten mu spomin!

V tajni razpravi je bil včera dopoldne pred mariborskim malim kazenskim senatom obsojen 49 letni J. Žer V. iz Murske Sobotne na 6 mesecev zapora ter na izgubo častnih državljanskih pravic za dobo 2 let, ker je leta 1934 v Murski Soboti onečastil 4 dekleta v starosti izpod 14 let.

Sledite teku časa

Doramad

radioaktivna zobna krema za najvišje zahteve. Dobite jo pousod!

iz Kranja

Francoski tečaj prično s delom sredi t. m. Za ljudsko šolo se bo ustanovil pripravljalni tečaj. Vse prijave sprejema gimnazijski sluga G. Semen.

Kino Narodni dom predvaja danes veseloigro »Uziva življenje«. Krašnji zimski pomeniki.

Z Jesenic

Zvočni kino Radio predvaja danes v nedeljo ob 3. uri pop. in 8. zvečer vefilmi »Boccaccio«. Med dodatki poleg dveh zvočnih tednikov tudi še glasbeni film »Dijak — prosjaki«. Sledi vefilmi Chaplina »Moderni čašič«.

Začel sem svojo prodajalno tudi v manufakturnim blagom. Oglejte si lepa blaga za damske in moške obleke. Damski plašči na izbiro. Jože Košir, Jesenice.

iz Kamnika

S sekiro po glavi. Z Velike planine je prišel iskal zdravniške pomoči v Kamnik neki lastnik pastirske koče. Pripovedoval je, da je bil pri njem v koči na planini neki mlajši turist, doma menda iz Ljubljane. Pomagal mu je celo pri delu okrog koče in se zanimal po kakšnih pogojih bi mu jo dal lastnik v najem za smučko sezono. Trejni dan pa je mladi ljubljanski turist e sekiro napadel svojega gostitelja, ki se ga je komaj obrnil. Lastnik koče je dobil več udarcev po glavi in je zdaj v domači oskrbi.

Kino Kamnik predvaja lepo filmsko delo »Rdeči sultan Abdul Hamid«. Zvočni žurnal in šaloigra.

Čisti lase perihljaja. Preprečuje izpadanje las. Krepi rast las.

Trilysin

iz Tržiča
Kino predvaja danes ob 4. pol 7. in pol 9. krassen film »Sen zimske noči«.

iz Zagerja

Smrt rudarja — trpina. V sredo popoldne so pokopali 36-letnega rudarskega upokojenca Ivana Bonač, katerega je smrt rešila hudega, dolgotrajnega trpljenja. Zadnje nedelje je še pridno pomagal gasilski četi. Med delom pa mu je postalo slabo in naslednji dan je pri polni zavesti izdihnil. Pogreba se je udeležilo mnogo občinstva. Gasilske čete iz Trbovelj, Zagerja, Izlake in Lok pa so se v sprevod uvrstile s svojimi zastavami. Pred hišo žalosti se je od pokojnika poslovil tajnik Zveze rudarjev g. Arh, ki je lepo opisal njegove tovariške vrline in njegovo vneto delo v stanovski organizaciji. Člani delavskega kulturnega društva »Vzajemnosti« so zapeli žalostinko »Vigrede«, nato pa se je pogrebni sprevod z rudniško godbo na čelu odpravil na pokopališče. Od odpriem grobu se je od pokojnika poslovil tajnik gasilske čete g. Čebular Pokojni Bonač je bil zaradi bolezni že leta 1932 upokojen in je užival mesečno pokojnino v znesku 243 Din. S tem je moral preživljati sebe, dva otroka in ženo. Svojemu pripraviču je ostal zvest do smrti. Bil pa je tudi zglede rudar.

Prosvetni odsek Sokola je za tekočo sezono določil vrsto raznih poučnih predavanj in tudi spored gledaliških prireditev. Za uvod so pripravili tridejansko komedijo »Rdeča krpa«, ki jo bodo vprizorili drevi ob 8.

KINO IDEAL

PREMIERA
Herbert Marshall, Gertrude Michael
v prekrasem filmu
HELIOTROP
(POZABLJENI OBRAZI)
Danes ob 15., 17., 19. in 21.15 uri.

Prepovedana pot ob železniškem tiru. Te dni je bil objavljen razglas zunanega in železniškega obrata. Da je pešpot ob železniškem tiru strogo prepovedana. V tem razglasu je bilo določeno, da je vsak rudarski uslužbenec, čigar družinski člani bi bili opaženi na prepovedani poti primoran v 15 dneh izprazniti stanovanje ali pa mu bo odpovedana služba. Razumljivo je da o strogi naredbi razpravlja vse prebivalstvo. Tople in Podstrane ki je že od nekdaj od obstoja rudnika, uporabljalo pot ob železniškem tiru. Z zadevo se je bavila tudi občinska uprava, ki je ugotovila, da se dela prebivalstvu krivica, ker je nekaterim prepovedana edina pot do glavne ceste. Občinska uprava namerava v bližini železniške postaje preko Medije napraviti zasilni mostiček, ki bo po Weinbergerjevem travniku tvoril zvezo z glavno cesto.

iz Hrastnika

Šolski upravitelj pri Sv. Katarini nad Hrastnikom g. Ivan Jurčec in njegova soproga g. Milena sta na lastno prošnjo premeščena v Birčno vas pri Novem mestu. Prebivalstvo Sv. Katarine je za obema prav žal, saj sta jim bila oba najboljša svetlovalca v vsakem oziru več et. Kdor je rabil kako pomoč, jo je dobil, če je bilo le mogoče. G. Jurčec je ustanovil pri Sv. Katarini sadjarsko podružnico, gasilsko četo in pevski zbor ter pri vseh teh ustanovah zelo aktivno deloval. Udeleževal se je tudi v nacionalnih organizacijah v Trbovljah in v Hrastniku. Težko bodo g. Jurčeca pogrešali tudi učitelji laškega sreza kot dobrega tovariša in uspešnega delavca v sreski organizaciji. Na novem službenem mestu želimo obema največje uspehe.

Za mesto zdravnika OUZD v Hrastniku se je na ponovni razpis oglasilo 8 zdravnikov. Službo je dobil bivši banovinski zdravnik v Velenju g. dr. Vidmar, ki bo oprinal do nadaljnjega v istem lokalu kakor prejšnji zdravnik. Delavstvo spodnjega Hrastnika je zadovoljno, da je spet dobilo stalnega zdravnika. Novorinovani zdravnik je tudi zobozdravnik, kar je za ves Hrastnik velika pridobitev.

Volna

novosti za damske plašče, obleke.

K. Raberine Ljubljana

Sadjarica in vrtnarska podružnica priredi danes ob 14. na posestvu g. Guerre na Savi, v primeru slabega vremena pa v deški šoli praktično sadjarsko predavanje. Predaval bo strokovnjak g. Vardjan s kmetijske šole v Št. Jurju ob Južni železnici.

Šolska kuhinja. Te dni je bila obračunska seja šolske kuhinje in je bargašnik šolski upravitelj g. Lebar poročal, da vzdržuje kuhinjo zdaj v prvi vrsti banka uprava. Primanjkijaj se je kril iz rezervnega fonda. Iz poročila tajnika in poslovodje učitelja g. Hofbauerja je razvidno, da se je razdelilo v prejšnji poslovni dobi 21.781 obedov in 28.885 malic-mleko in kruh. Mleka se je porabila 6.560 litrov. Vseh teh dobrot je bilo dnevno deležno nad 300 revnih otrok. Kuhinji deluje že štiri leta. Gospodinjstvo vodi zadnja lela vzorno in nesebično šolska vrtnarica ga. Beltramsova. Delavstvo je hvaležno vsem, ki imajo trud s to prepotrebno ustanovo, posebno pa tistim, ki jo podpirajo, v prvi vrsti bankski upravi in TPD.

iz Novega mesta OBVESTILO

Nabavl sem si novo aparaturo za trajno ondulacijo, ter isto izvršujem po najnovejši modli. Nadalje izvršujem barvanje las z najnovejšimi francoskimi preparati.
J. KRIZKA — NOVOMESTO

Na zelo prometnem kraju Novega mesta se odda v najem, eventualno tudi pramo enonadstropna hiša. Biša je pripravna za vsako obrt, predvsem za ključavnčarsko in mehanično delavnico, ker so v hiši montirani še vsi v to svrhu uporabni stroji. Ponudbe na G. Murn, Novo mesto.

MED. UNIV.

dr. I. Gostiša
primarij javne ženske bolnice v pok. REDNO ORDINIRA od 11. — 1. ure.

iz Gornje Radgone

Obrno gospodarsko zborovanje. Akcijski odbor združenja trgovcev in obrtnikov za gornjeradgonski okoliš in Apačko kotlino je imel v nedeljo, v hotelu Koler v Gornji Radgoni izredno občinsko gospodarsko zborovanje. Posebno številen obisk je bil jesen dokaz, da je malo obrtništvo v hudi stiski zaradi težkih gospodarskih razmer, posebno pa pod bremenom davščin. Je tik pred propadom, ko se snujejo veleobravovalnice, kakor Ta-ta, Bata, Tivar in slične. Zborovanje, ki ga je vodil trgovec Franc Korošec star., je prisostvoval tudi sreski podnačelnik iz Ljutomera g. Stanko Verslovšek. Predičina je bila spomenica na ministrskega predsednika dr. Milana Stojadinovič-a in eaglasno odobrena resolucija, ki obravnava, va podrobno vse točke za zboljšanje razmer, obmejnej obrtništva in trgovcev.

Zrtev kolebarske podjavnosti. V nedeljo jutraj se je podala iz Gornjega Grisa na Spodnji Gris gospa Ana Binčlova soproga davčnega poduradnika. Šla je mimo obmejne murskega mostja, kjer vlada ob tem času silen promet. Ko je šla ob strani ceste, je pridrvel po cesti nizdol za njo neki kolebar, ki je imel na kolesu naloženega nekoga svojega tovariša, kar mu je onemogočilo obvadanje kolesa. Zavozil je s tako silo v gospo Binčlovo, da jo je s kolesom podrl, sam pa je a tovarišem padel s kolesa na njo. Gospa Binčel ima zlomljeno nogo. Avioprevoznik Stanko Semenčič jo je prepeljal v bolnišnico v Radgoni. Da se silne nesreče preprečijo, je potrebno, da se kaznujejo prestopki s kolesi, motorji ak avtomobili. Fond denarnih kazni bi znatno koristil zboljšanju naših cest.

KINO MOSTE

Danes ob 15., 17. 19. in 21. uri
in v ponedeljek ob 20.30
Robert Stolcova opera »RIVIERA EKSPRES«

iz Ptujaja

Dva marljiva narodna delavca zapustita naše mesto. Premeščena sta: s ptujске osnovne šole učitelj Štefan Dušan, ki je 10 let služboval v našem mestu, z meščanske šole pa učitelj Slavko Komac. Prvi gre v Veliko Hrvatsko, drugi pa v Filkinske v Medjimurju. Komac je služboval pri nas 17 let. Ob a sta bila zelo poživljiva, na delavca pri vseh narodnih društvih v Ptujju in ju bomo močno pogrešali. Komac je bil podarstova ptujskega Sokola in načelnik mariborske sokolske župe. Premestitev je za ostali rodbini hud udarec, živeti morajo ločeno. Sprogi ostaneta z otroki v Ptuj, ker drugat e ni mogoče solati otrok. Obema želimo na novem službenem mestu mnogo uspehov. Ptuj ju bo vedno ohranil v dobrem spominu.

Najslajša in najboljša

krepitna pijača je
BERMET - VINO.
črnina iz Fruške gore,
Sreznaki Karlovci — Gostilničarji nudito specializirano svojim gostom v sodekan od 50 t naprej ga razposilja B. Marinkov Sreznaki Carolovci, Fruška gora.

Izlet železnikih uradnikov. V nedeljo je veliko število žel. uradnikov iz Ljubljane, Maribora in Zagreba posejilo Ptuj in ju je pripravljali odbor priredil lep sprejem. Predsednik Olepševalnega in tujsko prometnega društva, nadzornik g. Preiner je v nagovoru pozelel, da bi izletniki odnesli najlepše spomine. Z godbo na čelu so izletniki odkorakali v mesto. Pred magistratom jih je pozdravil župan dr. Remec, nkar se je g. Bruno Parma, ki je vodil ekskurzijo, toplo zahvalil za nepričakovani sprejem. Profesor Alič je sprejel goste pred dominikanskim samostanom ter jim pri ogledu Ferkovega muzeja razlagal znamenite najdbe. Potem so se izletniki podali na grad grofa Herbersteina. Siedli je se ogled drugih ruskih spomenikov na mestu, minoritske cerkve in samostana Po kosilu so si izletniki ogledali Haloze in grad Borl. Po zakuski so se v avtomobilih vrnili v Ptuj in so odpotovali z večerim vlakom polni hvale v lepem vzletu.

Vlom. Pri posestniku Ivanu Mauerju v Podlehniku so tatovi vlomili v hišo in pokradli živila in posteljnino v skupni vrednosti 3.000 Din.

KINO

Danasnji sporedi

MATICA

SENCE PRETEKLOSTI
HELENA
Luise Ullrich — Gustav Diesel

STOGA

Poje slavni tenor NINO MARTINI
IDOL OPERE

UNION

GRAD HUBERTUS
Po Ganghoferjevem romanu
Predstave ob 15, 17, 19, 21.15

iz življenja na deželi

Sokolsko društvo Sodratica priredi danes ob 15. v svojem domu predavanje o jugoslovanski misli. Predaval bo predavatelj ZKD g. Bučar Vekoslav. DOBOVA. Občinske volitve obelajo razgibati sicer mirne občane. Dosedaj sta predvideni dve kandidaturi listi. Voditelji začasnega občinskega odbora se trudijo zbrati pod svoje okrilje vešino volilcev, ki pa so nekam trdooglavi in se ne morejo ogreti za kopicno ljublj, katerih so že preveč vajeni. Drugo listo, ki jo nazivajo gospodarsko listo, sestavlja iz odličnejšimi občani Srečko Kovarič, Podoba je, da je ta lista zelo posrečena zaradi priljubljenosti nosilca samega kakor njegovih tovarišev. Nosilec liste je bil v prejšnjem občinskem odboru tajnik. Z uslušnostjo nasproti občanom si je pridobil splošno zaupanje. Nekateri razsodnejši občani so sprožili željo, da se sestavi kompromisna lista, toda po objasnitvi iz vrste sedanjih gospodolovcev, da bi to bilo mogoče le, če se nasprotniki za tri leta vzdrižijo kandidacije, je padla ta želja v vodo ter se bo razvil živahen boj.

LITVA. Železničarsko glasbeno društvo »Slogac« iz Trbovelj priredi danes nagradno kegljanje pri »Urski«, Darila: kolo, balo usnja in drugo. Ugodne železniske zveze!

KADUVIJKO. Od 26. avgusta dalje se vrši v Sokolskem domu v Kadovijci dramski tečaj zveze komunarstev, ki ga vodi Zvezin podpredsednik g. Spicar Jaka in ga posejajo iz Bleda, Begunj, Lesece, Brezje, največ pa iz Radovjice. Poleg predavanja iz gledališke zgodovine, o literaturi in drugem, kar spada k stvari, je bil večer praktičnega sminkanja. Predavanja pojasnjujejo skioptične slike. Da se poselniki navadijo tudi praktičnega dela, je del mlade dramske družine naštudiral »Uporizornje« v dolini šentforjanske, ki se nahajajo drevi ob 20. v Radovljici kot proslava 60-letnice rojstva Ivana Cankarja. Predstavo vodi tečajnik g. Ev. Silar, o Cankarju pa bo govoril voditelj tečaja. Narodno in napredno občinstvo na to predstavo prav posebej opozarjamo, to temboi, ker je prvi v letošnji sezoni in je posvečena našemu velikemu genijur trpinu, ki je vsz življenje iskali pravico in le ni neščal, kakor njegov blislec Jernej. Prilite v bratski, sokolski krog, da ob »Pohujanju« pozabite nekaj ur na vsakdanje skrbi!

SEVNICA. Zvočni kino predvaja danes film »Casanova«, XX. stoletje s običajnimi podatki.

Hudomušna štokrlja je trikrat nagajala

Litija, 9. oktobra. V nedeljo smo z žeganjem počastili sv. Mihele, v ponedeljek smo imeli sejem. Take slovesnosti praznujemo s štokrlji in oboro, toda vse to ni bilo nič v prineri z novice, da je sv. Mišel zapisal v komaj otvorenje rojstne knjige trojni pristenek. Pri Kukurkovičevih v Stangi so lamu v en mah kupili dve punčki, dvojčki. Letos je spet dobro kazalo in ga, Kukurkovičeva je sklenila, da bo zdravniku prihranila dve uri cokenja v hrib in da rajši pojde v ljubljansko porodnišnico. Mukoma je stopala v dolino. Na zavojih nad zasavsko sotesko pa jo je premošlo. Sedla je v praprotn in spet je dekletce priokalo na svet. Vsa srečna, toda brez vsake pomoči, je mlada mati držala tretjo hčerko v naročju. Dobra usoda je nekoga hribovca pripravila mimo, da ji je pomagal do prvih hiš v Podkrajju pred Litijo, kjer so mlado mater gostoljubno vzeli pod streho.

Skoro isti čas se je Štokrlja oglasila v Gradskih Lazih pri Zagarjevih. Mati, ki je dobro oskrbuje pet otrok se je odločila, da stopi na obisk k prijazni babeti Anici Planinškovi v Litiji. Sredi pogovora pa je tako naneslo, da je babica svetovala Zagaric: »Eh, no, kar malo počakajte pri meni! Vse kaže, da dobi mo novega pagančka pod litijski zvon.« Res ni minila ura in na svet je prišel val fantiček. Četa mladega Litijčnika, ki pa po rodovni spada v šnarsko faro, je novica o nepričakovano zgodnjem rojstvu sinka tako presenetila, da jo je kakor brez uma uvrtil domov z veselimi sporočim. Mater in sinčka pa so šole nekaj ur potem odpeljali domov v Gradski Laze.

V tretje gre rado, pa je Štokrlja potrkala na okno še na Ponovjih, na banovinskem velepossevstvu pri računskem uradniku Topoletu. Gospa je že bila v Ljubljani, da bi tam pričakala novorojenčka. Pa so v Ljubljani precej na tescnem in so ji svetovali, naj se vrne domov, ker se dobirh osom dni časa. Komaj pa se je gospa vrnila z vlakom, je že spet kjunila Štokrlja po oknu. In je na veliko veselje vseh domačih prišel na svet kar orjaški dečko, ki mu je bilo pri rojdi ko so ga stehali, nič manj kakor šest kilogramov. Taki orjaki v najnežnejši dobi so redki, pri nas v Zasevju pomnijjo zanekrat le kakšne tri.

Naročniki ponedeljskega "Jutra" prejemajo revijo "Življenje in svet" zastoj.

Šestnajst let po plebiscitu

Kdo bi verjel, da je že šestnajst let od tega, kar je zaplakala slovenska Koroška po porazu 10. oktobra, ko sta odpadniška nemoralna in goljufiva mrzla preračunljivost želi triumfe v najlepšem in najstarejšem predelu slovenske zemlje?

Sestnajst let....
Mnogo se je izpremenilo od tedaj. Mnogo se je izpremenilo, a Koroška je ostala slovenska, kakor je bila. Prvotnemu malodušju je sledila zdrava borbenost. Na papirju nas vsako leto naštejejo na Koroškem manj. Vsako leto zatrjujejo na novo, da nas na Koroškem nič ni, da ne potrebujemo no-

Umorjeni Mihej Habih

benih svojih šol, ker ni otrok, ki bi vanje zahajali. A vsako leto se razlega iz Celovca prestrašeni krik obupane nemškutarije, ki sega v vse zemlje, koder poslušajo na besedo vodje Hitlerja in koder ubogajo ali pa ne ubogajo na besede Sušnikove in Starhembergove, krik: »Pomagajte, Koroška je v nevarnosti!« — In čujejo to prestrašeno vpitje v Königsbergu in Hannoveru, v Berlinu in Gradcu, na Dunaju in v Leipzigu. Od povsod se steka zlata reka v Celovec, ki je potrebna za kupovanje duš in za vzdrževanje renegatske borbenosti, ki zahteva vedno večjih nagrad in vedno večjih prispevkov.

Kajti tista lepa stara gesla izza plebiscitnih in »osvobodilnih« bojev ne vlečejo več. »Koroška Korošcem!« so vpili, pa so pripeljali in deželo prusovske duhovnike, da so zasedli slovenske župnije, poljske renegate, da so pokupili napol na dolg napol za denar stare koroške kmetije, pripeljali so tuje učitelje,

telje, da so zasedli najboljše in najvažnejša mesta, pripeljali so v Celovec in Beljak in Velikovec uradnike iz Kranjske. »Marš ven s Kranjci!«, so kričali, pa je muhasta usoda hotela, da komandira njihov »hajmver« pristen Kranjec in da Gorenjec iz škofove Loke skrbi za varnost koroške dežele. Koroške rekrute vezbajo oficirji, ki so se zbrali iz vseh delov nekdanje Avstrije. Je pač tako: Domačim odpadnikom poveljujejo tuji odpadniki!

In so rohnili proti Jugoslaviji: »Glasujte za Avstrijo! V Avstriji je svoboda, je republika, v Jugoslaviji pa monarhija n vojska!« A ni preteklo deset let, pa so začeli vabiti v deželo Habsburge; zavrgli so republiko in svobodo! Danes jim vlada diktatura, ki jo preklinjajo tri četrtine njihovega prebivalstva; danes je uvedena splošna vojaška dolžnost!

In kje so ostale vse lepe obljube iz tistih dni v letu 1920? Slovenskim občinam so vzeli župane, v goljufivimi mahinacijami hočejo oropati Slovence zdaj še zadnjih zastopnikov v gospodarskih institucijah, v kmečki zbornici. Koroški kmet je na tleh; naš davčni vijak je najvišji in najhušji v Srednji Evropi. Koroška jezera zamažajo na tujce, ki vsi silijo preko Kara-

Dom narodnega ponosa

Ob štiridesetletnici Narodnega doma v Ljubljani, ki je bil zgrajen z veliko požrtvovalnostjo in idealizmom naših prednikov

Na današnji dan pred štiridesetimi leti, 11. oktobra 1896, so se slovesno odprla vrata ljubljanskega Narodnega doma. Ni bil to prvi slovenski Narodni dom, kajti imela so take domove že pred njim pokrajinska mesta, kakor Ptuj, Novo mesto, Brežice, Celovec in Celje. Prvi poskusi, da bi si Slovenci ustvarili lastno kulturno ognjišče, pa segajo že desetletja nazaj, prav do marčne revolucije 1848, ko se je v prvih prekratnih tednih, že 25. aprila ustanovilo »Ljubljansko slovensko društvo«, ki je zbiralo narodnjake ter skrbelo razen za politično izobrazbo tudi za razvoj socialnega življenja v Ljubljani. Dom, v katerem se je takrat zbiralo narodno meščanstvo, je bila nekdanja Virantova hiša, današnja poštna direkcija na Trgu sv. Jakoba. Namen društva je bil omikanje in razširjevanje slovenskega narečja po vseh mogočih in po ustavi dovoljenih potih do enake stopinje in enakih pravic z drugimi živimi jeziki, da bo tudi naše slovensko narečje v šole, v kancelije in v vsakdanje življenje vpeljano, kakor po pravici v slovenskih deželah mora biti. Take so bile naše zahteve že l. 1848! Voditelji tega gibanja so bili poleg mladega dr. Janeza Bleiweisa še dr. Martinak, dr. Chrobat, Matej Cigale, Jos. Krsnik itd. Vladnim krogom ta pokret seveda ni bil po volji in tako je že 25. maja klical odbor deželnih stanov kranjskih c. kr. gubernij na pomoč zoper »slovensko društvo zaradi vznemirjenja, katero so vzbudile njegove težnje. To so večidel mladi ljudje, katerih nepremišljena vnost in ljubav za deželni jezik nemara včasih sega predaleč. Visoko predsedništvo naj blagovoli vplivati na duhovnike in javne uradnike, da se naj ne udeležujejo delovanja onega društva, ako bi prekoračilo meje nedolžnega zabavanja z deželnim narečjem.«

Politično, narodno in društveno življenje Slovencev je nato za dolgo časa zaspalo in se je začelo prebujati šele okrog leta 1860, s čitalniško dobo. Takrat so se začeli poskusi, da bi se združili raztreseni na-

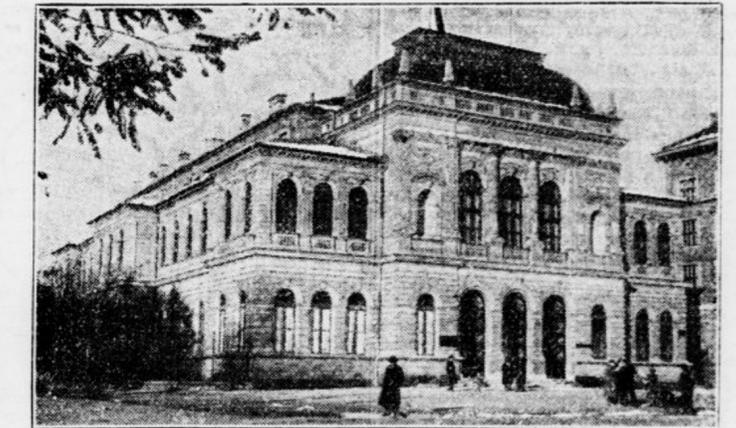
Venci na grobu Mihe Habih na pokopališču v Hodišah nad Vrbskim jezerom

vank k jugoslovenskemu morju. Kje je obetana agrarna reforma. Kmet v Podjuni še vedno trpi pod samosiljem Thurnovih valptov. V srednjem veku so vihteli nad njim bič, zdaj trpinčijo duše njegove in njegovih otrok. Iz krvi mučeničnikov poganjajo nove rdeče rože, klije nov pogumen rod.

šem, so segli po sili. Na Koroškem je zavladala pest, in kol je postal najučinkovitejše preprečevalno sredstvo. Najučinkovitejše? Umrli je Mihej Habih, a umrla ni njegova pesem! Iz krvi mučeničnikov poganjajo nove rdeče rože, klije nov pogumen rod.

rodnjaki. Tudi v Ljubljani se je ustanovila Čitalnica kot matica vseh ostalih narodnih društev: bralnega, pevskega, dramskega, telovadnega itd. Svoje prostore je imela v Souvanovi hiši v Šelenburgovi ulici, za današnje razmere in pojme tesne in dokaj

dosegli, da so narodni krogi podpisali 40.000 gold. Ta vsota pa je bila vsekakor premajhna in zato dobra misel ni rodila zaželenega sadu ter je zaspala. Toda vsi narodni krogi, ne le v Ljubljani, temveč tudi drugod v pokrajini, so bi-

skromne. Zato se je čimdalje bolj javljala potreba, da bi dobila vsa narodna društva svoj dom kot središče in zavetišče vsega narodnega življenja. In tako se je rodila prva stvarna misel zidanja Narodnega doma v Ljubljani leta 1869. To je bilo leto, ko je avstrijska vlada dovolila snovati društva. Več slovenskih rodoljubov, na čelu jim dr. Janez Bleiweis, dr. E. H. Costa in prof. Lesar je izdalo 25. septembra 1869 okrožnico, da vse je treba združiti in da je treba temu združenju vidne zveze. Ta bi bila, da se vsa slovenska društva zbero za primerno plačo pod eno streho — v hiši, ki bi se ji reklo »Slovenski dom«. Ta dom so sklenili zidati na delnice. Z agitacijo so

li spoznali, kolike važnosti in obče narodne koristi bi bilo, če bi se postavilo v središču Slovenije tako poslopje; zato niso ostali ti misli, temveč iskali drug način, kako bi pridobili potrebnih sredstev. Po doletnem odmoru, leta 1881, se je po skupnem prizadevanju raznih narodnih moč srečilo ustanoviti društvo, ki si je postavilo nalogo, nabrati potrebna sredstva za zgradbo Narodnega doma. Pet rodoljubov — Ivan Hribar, dr. A. Mosché, Ivan Murnik, Fran Potocnik in dr. Jos. Staré — je sestavilo društvena pravila. Prvi društveni predsednik je bil dr. Mosché. Proračun za zgradbo je znašal 200.000 goldinarjev in so računali društveni osnovatelji na to, da

ZVOCNI KINO SOKOLSKI DOM v Šiški, telefon 33-87
Duhovita komedija
2 x ZAROČEN
s: Fritsom Kampersom, Lien Deyersom, Jakobom Tiedkejem
predvaja v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri — v ponedeljek ob 8. uri.
V torek ruski film:
Petrograjske bele noči.

Dr. Ivan Lah: DUBROVČANI (Odlomek iz Knjige spominov)

Naša najljubša družba so bili Dubrovčani. Sešli smo se bili z njimi v Lipnici, kamor jih je bil privedel detektiv, obenem so pravili, da je bil na potu z njimi še precej ljuboziv in je na vse možne načine skrbel za njihovo varnost in preskrbo. Gospodična Ljubica je celo trdila, da je bil naravnost sumljivo veljiv in da je morala večkrat odločno zavrniti njegovo prevsiljivo ljubozivost.

Potovali so iz Dubrovnika do Lipnice sedem dni. Ni čuda, da so bili zelo utrujeni. Najhušo noč so doživeli na Zidanem mostu. Ker ni tam nikakih primernih zaporov, jih je detektiv spravil v Juvančičevo klet. Domači ljudje so jih smatrali za velike zločince in jim niso pokazali niti malo naklonjenosti, mogoče so se bali, ali pa so bili prepričani, da veleizdajalec ne zasluži boljše usode. Ponoči so uboge jetnike v klet napadle miši. Utrujeni od dolgega potovanja so pospali drug ob drugem na kupu in miši so jim na več krajih pregrizle obleko. Se nezaščitne klučnice na hlačah in rokavih so pričale o resničnosti tega dogodka.

Ti Dubrovčani so bili prav pisana družba. Štirje izmed njih so bili bivši talci. Med njimi je bil pravoslavni pop. Jamčiti so morali s svojim življenjem, da se ne bo zgodilo nič, kar bi količkaj vzbujalo dvom o zvestobi prebivalstva. Vsaka luč ob obali se jim je

zdelo sumljiva in vsak glas ali gib se jim je zdel znak sovražnikom, ki bogve kje v bližini čakajo na dano znamenje. Nekoč so se na obzorju nenadno pojavile velike vojne ladje in so v najlepšem redu plavale proti Dubrovniku. Takrat so postavili vse štiri talce k steni in pripravili puške. Ko bo počel na ladji prvi strel, bodo počile tudi puške. Da bo vedelo antantno brodograd, da se Avstrija ne boji groženj. In da bodo videli vsi, kako se ravna z veleizdajalec. Kajti ni dvoma, da si je upalo antantno brodograd tako daleč le, ker je dobilo znak od veleizdajalec. Tako so stali štirje talci drug poleg drugega ob skali in čakali. Videli so vojne ladje, kako plovejo po morju nedaleč od Dubrovnika. Zdalj zdalj bo zagrmel strel. Kje je moč, ki bi mogla kaj takega preprečiti. Posebno, če začno pokali baterije na dubrovniški trdnjavi. A čudo! Baterije molče. In tudi ladje molče. V polnem bojnem redu plovejo mimo Dubrovnika. In štirje talci stojijo. Štirje talci čakajo... Trije mladi ljudje in pravoslavni pop. Ali si je mogoč človek izmisliti večjo muko in krivico?... Tudi volakji gledajo proti ladjam. Le poveljnik z izzivajočim početkom meri smrtno blede obraze svojih žrtvc. Če se le eden od njih premakne ali zgne z roko, je to znamenje, da je v zvezi s sovražnikom in da mu hoče dajati znake. In puške bodo počile...

Gledali smo pred seboj štiri ljudi in smo se čudili, da so še živi. »Takrat, so pravili Dubrovčani, »je bilo res nekaj nenavadnega. Francozi so menili vedeli, da vsa naša datmatinska mesta čutijo z njimi, Avstrijska vojna mornarica je bila skrita v Boki Kotorski. Nje se jim ni bilo treba bati. Vedeli so, da ne bo prišla iz varnega zaliva in da bo vesela, če oni ne bodo silili vanj. Zato so francoske vojne ladje v najlepšem redu pripravale po morju od juga, kakor da so prišle pozdravljati stari Dubrovnik. Saj je bilo to pred sto leti drugo glavno mesto francoske Ilirije. Glavno mesto je bila Ljubljana. In kakor da bi hoteli pokazati svojo naklonjenost lepemu Dubrovniku, so se mu približali skoraj na streljaj...
V mestu je nastal nemir. Francozi pred Dubrovnikom? Kaj nameravajo? Ali bodo na padli mesto? Ali so prišli samo na ogled? V vsakem primeru bivanje med ozkimi mestnimi zidovi ob takem času ni varno. Zato so meščani drveli iz hiš na ulice in po ulicah proti mestnim vratom. Razumni glasovi so mirili množico, češ: Francozi ne bodo stari Dubrovniku nič žalega. Preveč ga poznajo. Kakšen smisel bi imelo uničevati staro mesto, ki je za obrambo brez pomena. In ljudje so se pomirili. Ko bi Francozi nameravali streljati na mesto, ne bi prihajali tako blizu obale; saj jih vidijo s trdnjave. Mogoče je, da se bodo izkrali. Zakaj ne? In med množico je raslo zaupanje, tisto zaupanje, ki ga rodi vera, da ljudje, ki se bližajo, niso sovražniki ampak zavezniki. Tišji zavezniki, na katere smo upali in jih pričakovali že davno pred vojno. Strahote vojne leta 1914., prelnje in prišleci domačih nasprotnikov so zbegali to vero — toda zdaj

je vzrasla v vsej svoji moči, kakor hitro se je pojavila francoska flotilja pred mestom. Kako nepričakovano je prišlo — davno pričakovano! In zdaj se je zdelo v trenulku res vse, kar je ona tihna vera že davno našepetavala. Da so prišli zavezniki pozdravit bratsko mesto, kakor da so prišli oznanit bližnje odrešenje. In množice so hitele na obzidje in na obalo in gledale dolgo vrsto črnih ladij, ki so se ustavile v polnem redu pred mestom. Kakšen veličasten pogled! In mnogo rok se je dvignilo v pozdrav. Tu in tam je zafrfotal v zraku robec. In tudi na indjah se je zdelo, da odzdravljajo. Treznjenci so svarili in opominjali k previdnosti. Toda kdo more reči, da je bil pozdrav mišljen resno... Saj ga lahko razlagamo tudi ironično, češ: pridite in izkrajite se, če imate pojem...
Tako so se gledali tišji dan francoska

VRNITE SVOJIM ZOBEM NARAVNO BELINO!
Zdaj obstoja nov način, da se zobem vrne naravna belina. Zadoštuje namazati malo KOLYNOSA na suho ščetko. KOLYNOS takoj odstrani temne madeže in ugonobi mikrobe, ki povzročajo kvarjenje zob.
Ako želite, da Vam ostanejo zobje zdravi, naravno beli in bleščeti pri nasmehu, tedaj uporabljajte KOLYNOS! Presenečeni in očarani boste nad njegovim učinkom.
KOLYNOS PASTA ZA ZOBE

se bo pokrila polovica te vsote z deleži po 200 gold. druga polovica pa s prostovoljnimi prispevki in z darili.
Društvo za zgradbo je imelo poverjenike v 200 krajih, vendar pa je Ljubljana sama zbrala štiri petine vseh prispevkov. Doneski so prihajali od vsepovsod, poleg Avstro-Ogrske tudi iz Bosne in Hercegovine, Rusije, Češke, Italije, Nemčije, Rumunije in Amerike. Med odličnimi darovalci je bil seveda tudi plemeniti slovenski podpornik, biskup djakovački dr. Jos. Jur. Strossmajer. Prostovoljni prispevki so znašali do otvoritve nad 60.000 gold. Delili so se v tri dele: dohodek efektne loterije, darila in donesek »Krajsarske družbe«. Največji dobrotniki so bili: pokojni Fran Kotnik z Verda, ki je podaril Narodnemu domu vse potrebne parkete v vrednosti 10.000 gold. in gotovine 4000 gold.; mestna občina ljubljanska, ki je darovala 5000 gold. in odstopila eno izmed najlepših stavbišč za majhno odškodnino; po 1000 gold. so darovali, odnosno podpisali: banka Slavija, A. Dekleva, J. Kalister, J. Gorup, dr. J. Staré, dr. Jer. Zupanec, Fr. Ks. in Ferd. Souvan. Dohodki efektne loterije so prinesli okroglih 15.000 gold. V korist Narodnemu domu so se prirejale širom Slovenije veselice, igre, zabave in slavnosti. Prispevale so tudi vesele družbe, nabiralne pušice in razne slučajne prilike. Ustanovila se je »Krajsarska družba« z namenom nabirati prispevke do najmanjših demarnih vsot, do

Ne samo kot zdravilna voda, tudi za mešanje z vinom in sadnimi sokovi je
ROGAŠKA SLATINA
izvrstna. Tudi tako pomešana pospešuje prav prijetno delovanje prebavnih in odvajalnih organov in spravi človeka v dobro razpoloženje!

krajcarja. Ta način zbirke je prinesel Narodnemu domu nad 8000 gold. Prodajali so tudi znamke po en krajcar in po 10 krajcarjev. Ko se je uvedla leta 1893. v Avstro-Ogrski kronna valuta, se je sprožila misel, da naj se daruje prva krona Narodnemu domu. Taki »kronski darovi« so znašali nad 1300 gold.
Zgradbo je nekoliko zakasnili veliki ljubljanski potres 1895, četudi ni napravil novi stavbi večje stvarne škode. Dne 6. oktobra 1896. je blagoslovil franciškanski župnik p. Hugolin Sattner novo zgrajeni Narodni dom v navzočnosti upravnega odbora. Slavnostna otvoritev je bila določena na nedeljo, 11. oktobra. Zanimivo je, da so prispevali k slavnosti tudi takratni sklada-telji: prof. K. Hoffmeister s poloncezo, V. Parma s polko mazurko in vojaški kapelnik Frisek s četvorko, komponirano po narodnih napevih.

Na predvečer je bila v popolnoma razprodanem gledališču slavnostna predstava. Prolog, ki ga je zložil prof. Funtek, je govoril odlični umetnik, pokojni R. Inemann. Igrali so Jurčič-Kersnikovo veseloigro »Berite Novice« in 3. dejanje Parmove opere »Urh, grof Celjski«. Narodna čitalnica pa je privedla sijajen ples. Prihodnji dan, v nedeljo 11. oktobra, je bila otvoritev. K slavnosti so se zbrali zastopniki domačih društev in kulturnih ustanov, mnogo deželnih in državnih poslancev, zastopniki štajerskih in primorskih Slovencev, prisotne pa so bile tudi deputacije Hrvatov in Čehov. V imenu dežele Kranjske je prišel k otvoritvi deželni glavar O. pl. Detela. Slavnostno zborovanje je otvoril predsednik društva »Narodni dom« dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški. Nato je govoril E. Gangl lastno v ta namen zloženo pesnitev, marljivo društveni odbornik, magistratni tajnik E. Lah pa je podal razvoj društvene zgodovine od početka. Slavnostno zborovanje se je končalo z velikim banketom, ki se ga je udeležilo nad 2000 oseb, za takratno dobo izredno veliko število.

flotilja in Dubrovčani. In čudo, zdelo se je, da ni nikjer niti policajev, niti detektivov. Uradni v mestu so baje izgubili glavo. Vrag vedi, kdo jim je sporočil, da se bodo Francozi izkrali. Treba je toraj misliti na beg! Od nikogar nikakih navodil!... Sicer pa, kam naj beži urad iz Dubrovnika? A zaželi so bežati drugi: razni furtašiči, pravašiči in denuncianti, ki so imeli že od začetka vojne na vesti precej narodnih grehov, ti so jo ubrali iz mesta, kajti vedeli so, da jim pretj kazen za zločin. Uradnik je uradnik, njim se ni bilo treba bati, a ti so vedeli, kaj jih čaka. Zato so se usipali ven pri obeh mestnih vratih in skrivoma pobegnili med nasadi in vinogradi po strmih skalnih pobočjih proti Zupi in v sosedne vase, kamor so mogli. Strah jim je čaral pred očmi grozne slike, da stajajo pred mestnim obzidjem in francoske puške jim dajejo plači.

KOLYNOS PASTA ZA ZOBE
Zdaj obstoja nov način, da se zobem vrne naravna belina. Zadoštuje namazati malo KOLYNOSA na suho ščetko. KOLYNOS takoj odstrani temne madeže in ugonobi mikrobe, ki povzročajo kvarjenje zob.
Ako želite, da Vam ostanejo zobje zdravi, naravno beli in bleščeti pri nasmehu, tedaj uporabljajte KOLYNOS! Presenečeni in očarani boste nad njegovim učinkom.

Obračun naših čebelarjev

V kraljestvu čebel je zaradi mraza zgodaj zavladal počitek

Ljubljana, 9. oktobra. Nenaden vdor mrzlega zrača s sneženjem je povzročil velik nemir tudi v kraljestvu čebel. Kakor poljedelec in vinogradnik, tako tudi čebelar v jeseni, v roku meseca oktobra napravi obračun o uspehih čebelne četve. In ker je čebelarstvo v Jugoslaviji zelo pomemben del narodnega gospodarstva, bo nevsučno mrzlo vreme občutno prizadelo izkupiček letošnje paše. Marjive delavke so se tesno stisnile v panjih, že deveti dan je zavladalo v naših ulnjakih mrtvilo in čebelni zarod je moral poseči po hrani med nabrane zaloge sladke strdi.

Četrto v Evropi

Čebelarstvo v Jugoslaviji zavzema v Evropi za Nemčijo, Francijo in Rusijo četrto mesto. Skoraj 670.000 panjev je v čebelnjakih naše države, po večini so to še zmerom preprosti kmečki panjci, le dobra tretjina, okrog 200.000 panjev, je modernejših, s premakljivim satjem. Naše podnebje, pašniki, gozdovi in livade so bogat vir ogromnega naravnega bogastva, in umno čebelarjenje bi se moralo dvigniti iz sedanjih preprostosti še na mnogo višjo stopnjo. Dosedaj je izkoriščen komaj deseti del bogastva, ki ga nudijo naše cvetlice in gozdovi. Po bogatih ravninah Srema, v Mačvi in v spodnjem Pomorju nabere marjive čebele iz enega samega panja včasih do 100 kg cvetličnega medu na leto. In če pomislimo, kolikšne zaloge medu in voska, ki bi jih lahko pridelali doma, ne bi bilo treba urvažati, bi prihranili državi ogromno narodno premoženje. Saj uvozimo povprečno preko 2 milijona kg voska v vrednosti preko 80 milijonov Din na leto. Po zgledu Švice in Avstrije, kjer je umno čebelarjenje s premakljivim satjem zelo razvito in v primeri s sosednjo Koroško, kjer pride že na 1000 ljudi skoraj trikrat več panjev kot pri nas, bi bilo treba tudi v naši zemlji pospešiti rejo teh nadvse koristnih živalic.

V pogledu naravnega bogastva bi Jugoslavija najmanj štirikrat lahko povečala številno panjev na preko 2.000.000. Vzemi-mo povpreček, da donese 1 panj letno 10 kg medu, bi dobili po prodajni ceni 12 Din za kg, skoraj 250 milijonov Din. In ker da vsak panj približno 1½ kg voska, bi se doprinos k narodnemu gospodarstvu povečal do 350 milijonov Din na leto.

Paša je končana

Hladna jesen je iznenada prekinita paša čebel. Kajti silno zanimivo življenje v najbolj urejeni državi žuželk, ki mu pravi čebelar prisluzne z vsem srcem, je vse leto prepreženo s neutrudnim nabiranjem sladkega nektarja po čebelah delavkah. Koliko cvetja sadnega drevja in drugih kulturnih rastlin bi ostalo jalovo, če bi ne bilo priljubljnih lahko krilnih oplojevalk! Vpliv vetra na prenos cvetnega prahu, oplojevanje po čmrlih in drugih žuželkah je neprimerno manjše v pogledu koristnosti čebelne paše. Lastnost čebele, da nabira sproti nektar le po istovrstnem cvetju, dviga čebelarstvo na silno važne čimtelje našega sadjarstva in poljedelstva. Sadno drevje, ki so ga zabranili dostopu čebel, je rodilo četrtino do ene tretjine manj sadov kakor ono drevje, po katerem so se marjive delavke neovirano spreletavale.

„Bodi priden, kakor čebela!“

Kje naj občudujemo marjivost drobne stvarce bolj kot v znanstveno preizkušene naslednjem primeru. V enem samem cvetnem šopu deteljice nabere čebela 7,5 miligrama nektarja. Da vsrka to množico, mora svoj rilček vtakniti v 60 različnih cvetnih cevč. Za en sam funt nektarja mora čebela delavka obleteti 56.000 cvetov detelje in ker mora pri vsaki detelji vtakniti rilček v 60 cevč, pomeni, da mora vzornica prdnosti povleči v svoj rilček 3.360.000 krat sladki nektar za en sam funt medu.

Več ko tisoč čebel mora vse svoje kratko življenje iz panja na pašo za en kg medu. Če bi morala nabirati ena sama čebela toliko medu, bi njen polet na pašo

moral napraviti pot, ki bi bila nič krajša kakor ravniki naše zemlje. In če še pomislimo, da zahteva zgradba povprečnega četverokota v satovju toliko sil, kolikor bi jih zadostovalo po človeških pojnih n. pr. za gradnjo Panamskega prekopa, kdo bi se potem čutil ljubezni, s katero je priklenjen pravi čebelar na kraljestvo svojih delavk.

Tragedija marljivosti

Kratko je življenje čebele delavke in v tem času nabere okrog 800 miligramov nektarja. Za en funt nektarja je treba torej 567 čebel, več ko tisoč delavk pa mora s složnim delom pomagati, da se sladka tekočina v panju pretvori v med.

Velik odstotek čebel se v teku svojega življenja ne vrne več s paše. Mnogo jih končajo razni ptiči, nagle nevihte in druge neznane. V najtesnejši zvezi od poteka vremena je čebelna paša. Deževno leto prinese čebelarjem polno skrb, kako prezimiti panje s premajhno količino nabrane strdi. V modernem židarščevem panju znaša povprečni letni donos medu 10 kg, v rekordnih letih, kakršno je bilo l. 1928, ko se je pozna jesen zavlekla daleč v potem silno hudo zimo, pa celo 70 kg. Od pomladnega vresja, cvetja sadnega drevja, raznovrstnih vrtnih in poljskih rastlin, do lipove in akacijev paše, pa v času ko hoja medu, do jeseni, ko se v zmerom krajših dneh odeva pozno jesensko vresje po bregovih nad bogato ajdino

pašo, se spreletavajo milijoni in milijoni marljivih naših kranjskih čebel za sladki nektarjem. Letos je ajdna paša napolnila satje tik pred vremensko katastrofo in mnogo sladkega medu so morale porabiti čebele za prehrano, ko so premrzane ticala v panjih.

Zdravilnost in hranivost meda

Je posebno zdrav, ko sta prehlad in kašelj posledici vremenskega prevrata, posegla med ljudi, zelo pomembna. Koristnost sladkega proizvoda čebel so poznali že stari narodi v zdravilne in hranilne svrhe. Z medom je po pesniku Ovidu pogostil stari Filemon Jupitra, Aristotel ga je nazval nebeška jed. Stari Rimljanj so za svoje potrebe urvali mnogo medu iz naše Panonije. Z medom so postregli apostoli Kristu ob vstajenju, s strdjo divjih čebel se je hranil Janez Krstnik v puščavi. Stari Slovani, posebno Slovenci so bili že od nekdaj pridni čebelarji in dajave naših tlačanov v medu in vosku so pričale o razvoju te kmečke stroke že v davnih dneh. Znano je tudi, kako so naši predniki pri obrambi gradov in mest metali na Turke tudi panje in razdražene čebele so poglale sovražnika v beg.

Naprednejši narodi porabijo zelo mnogo medu. Posebno prednjačijo severnjaki Evrope. Zadnje čase se je konsum medu tudi v Sloveniji močno dvignil in samo Ljubljana ga porabi letno do 55.000 kg.

Jesenski večeri pod Kukovo goro

Humor pod Gorjanci ni izumrl — čar dolenske jeseni

Lepšega ptiča ni kot je petljina, lepšega kraja ni kot je Sentjarn.

St. Jernej, 9. oktobra.

Čri, čri, čri... Tako se začelja pri nas pod Gorjanci vsako jesen. Nič ni v tem oznanilo žalostnega. V mestu oznanil jesen padajoče orumenelo listje. Zato je meščan jesen doba sentimentalnega razmišljanja. Pod Gorjanci pa je to drugače. Tu se je rodil človek takorekto sredi vinogradov, ki so mu pol življenja. Ko žanje, se mu zrcali na oznojenem obrazu tiho zadovoljstvo, ko obra pa prekipeva prešerne radosti. In kako ne bi, če je pa prišel zopet težko zaželjeni čas, ko mu »vinograd tekoče zaid« v sode in iz sodov zvenketajoč v možnjček. Seveda ne ves. Za žeto in dobro voljo ga mora ostati še vedno nekaj v hramu.

Naš človek gre na polje, ko orje, seje in žanje. V vinogradu pa je takorekto neprestano. Nenehoma opazuje rast trte in njenega sadu, vso pozornost posveča zagonebnemu delu prirode, ki v svoji delavnici pripravja žlabno kapljico, katero vinogradnik vsako leto tako težko pričakuje. Zato je trgatav pravi praznik, dan plačila in zadoščenja za naporno delo in prestane skrbi.

Grozj je posebno nedotakljiva svojina. Kdor si skrivaj nakopje tujeja krompirja ali v tujem vrtu napolni vrečo s slivami, je običajen tat in z njim obračuna po svojih postavah gosposka. Posebne mere so pa ljudje že v prejšnjih časih zahtevali za dolgoprstneže, ki so se spozabili v tujem vinogradu. Otrokom je bilo seveda težko zameriti, če bi jih premamili sladki sad. Zato preži nanje krvoločni tiger, skrit v gostem trtju. Nikdar ga nismo videli in vendar smo se ga kot otroci zelo bali. Če smo morali sami po poteh, ki so vodile med vinogradi, smo vedno v skrbnih vprašani, ali ni morda kje tam blizu na preži tiger. Pomirili so nas in nam razložili, da ne stori onim, ki ne krajejo grozdja, nič hudega. Gorje pa otroku, ki bi se spozabil. Zato smo se požurili mimo vinogradov, iz katerih se nam je smejalo sladko grozde, vedno s široko odprtimi in splešnimi očmi. Ko so pa obrali, je trigje zapustil vinograde in potem smo smeli brez strahu »paberkovati«, kar so trgatji prezrli.

Stari ljudje pripovedujejo, da je svoje dni tudi gosposka zelo pazila na tatove grozdja. Vsako jesen da so jih v času zoritve za tri

tedne pripravili, da niso mogli vršiti svoje neprijavljene in neobdavčene obrti. Okoli Tolstega vrha, kjer kličejo človeku v spomin davno preteklost sivi gradovi: Vrhov (tu je našel Valvazor svojo nevesto), Gracarjev turn in Volavče, je ohranjen spomin na še starejše čase. Pripovedujejo, da so tatu, ki so ga zalotili pri kraji grozdja, ljudje po svojih nepisanih zakonih kar sami kaznovali. Privržali so ga h kamenitemu znamenju med vinogradi in ga javno bičali. Še danes se imenuje oni kraj Bičevlje in tudi kamenito znamenje še vedno stoji.

V pripovedovanju preprostega ljudstva, njegovih pregovorih in pesmih ter krajevni imenih je brez dvoma več spomina na

stavjarja to, kar imenujemo tradicijo. Tukaj izročajo stari mladim, kar so sami sprejeli od svojih očetov in kar se skozi stoletja ne sme pozabiti. Tu pripovedujejo čudovite dogodivljaje, vesele in zabavne zgodbe, da stopajo poslušalcem od prešernega smeha solze v oči. Prav kakor da je ukazano, da to in ono ne sme v pozabo in da je treba zato ob priliki spet ovesčiti. Take vrste blago je v prvi vrsti humor, ki ga je v ljudstvu toliko najti. V Ameriki, kjer je vedno manj smeha, so začeli na javnih mestih izobesiti napis: »Keep smiling«, smej se! Našemu gorjancu in podgorjancu bi se zdela taka propaganda kaj čudna in čisto odvč. Morda pa se tudi naš človek v tujini, kjer nima cvetica in ne sliši vesele besede, neha smejati.

Naj vam samo povem zgodbo, kako se je ženin Janez pri onegavi Micki in zakaj ni bilo iz te moke nobenega kruha. Za trdno se je Janez odločil, da bo povprašal Micko iz oči v oči, ali ga mara, pa da bi stopila kar naravnost v farož. Na cesti si je popravi suknič in klobuk in odločno stopil na dvorišče. Bog ve, ali je imel sam Neboditegatreba svoje prste vmes ali so mu coprnice zmedle oči, da je zagledal Micko v narobe obrnjeni jopici. Nič ni vedel, kaj bi, pa je kakor brez glave dejal, čeprav je pravkar prišel s ceste: »Ne vem, kaj me je zmedlo, da ne najdem poti na cesto. Pokaži mi jo no, Micka! Micka pravi seveda drugače. S stariim dežnikom da je imel zašite hlače, pa da ga ni marala.

Skoda, da je umrl stari Rajh. Vse ga je rado poslušalo, ker ni imel priraščnega jezika. Kadar smo se zbrali k ličkanju koruze, smo ga vedno željno pričakovali. In res ga ni skoro nikoli pri takih prilikah manjkalo.

»Zadregnili boste kakor vrag v laški kopolci, tako ste zaprtis, je začel, ko je stopil skozi vrata.

»Kako se je pa moglo vragu kaj takega primeriti?«, je nekdo radovedno vprašal. »To je bilo takrat, ko je vrag se v ljudi peči v Penderjevki cekine čuval. Nekaj mu ni bilo prav, pa se je izsečil, sredi bilisa in groma jo je v najnujši nevihti popihal s stipe peči čez Gorjance naravnost na lasko stran. Čez Pojem jo je ubral, kjer se danes drevje kar križem po tleh lezi. Od takrat se pravi onemu gozdu, ki se razteza iz Penderjevke proti hrvaški strani, Polom. Na laski kosenci je potem vrag v seneni kopicu počival, pa je v njej zadregnil (zadregniti = zausiti se). Bog ve, kje so ostali cekini, je vzdihnil nekdo sam pri sebi.

Rajh je pa pripovedoval kar naprej in naprej, da so se otrokom ježili lasje in jim je stopal v oči strah. Kako je prejšnjega župnika vozil iz sosedne fare, pa se je začelo nad šentjernejsko faro sumljivo oblačit. Samo pogledal je župnika in takoj je vedel, da v tuji fari nima moči nad točo in coprniciami v svoji fari. »Le poženi, Rajh!«, mu je dejal župnik in potem se je pričela divja vožnja. »Pa sva še o pravem času prišla in preprečila veliko škodo«, je zaključil Rajh.

Slabše se je godilo mežnarju, ki je neel s svojim prijateljem Maslivcem iz bere vreo ajle. V Kozarjah, kjer so se že od nekdaj rade zbirale coprnice, sta opazila sumljive lučke. Zavžita kapljica je premočila, da sta začela kazati proti Kozarjam fige. Z ničemer ne moreš čaravnice bolj razsrditi, kakor s figo, zato ni čudno, če sama nista vedela, kako sta prišla v St. Jernej in kakor iz topa priletela v Poldeeto goštilno, da so vrata malone padla iz tečajev. S prazno vredo seveda. V varni goštilni se je šele mežnarju posvetilo, zakaj je pravzaprav vedno lažje tekel, kolikor bližje je prihajal vasi. Maslivec je imel pa že itak precej strahu v nogah, ker je nekaj noči prej, ko se je zibal okajen domov, videl rajnkega Antona, kako je ves bel v luninem svitu na razpotju plesal. »Ne boš, Anton«, mu je zaklical in jo nevrli s klobukom pod pazduho in čisto trezen nazaj ... v goštilno.

In na koncu še o tem kako je pri znamenju za vasjo strašilo. Stare ženiice so že predlagale procesijo, da bi izprosil nemirnih dušam pokoj. Ona petorica, ki iz lastne izkušnje ve, kako je strah končno svojo setev omlatil, pa skrbno molči. Resnica je samo da ni posledji pri znamenju zapoznelega potnika nič več vznemirjalno.

Tako poteče večer pri ličkanju in domov grede se potem otroci plašni stiskajo k materi. Pa se zasliši iz vasi fantovska pesem, ki na mah razprši vse strahove:

Če men' je ne daste, imejte jo sami u raufing jo den'te, pa naj se suši.

Otrokom gine zadnja sled strahu iz oči, ko poslušajo domačo pesem, v kateri — kakor vidite — ni nič o petelinu, ampak samo o ljubezni in morda včasih še kaj o dobri kapljici. Tisto o petelinu so si pa izmislili najbrž samo nevoščljivi ljudje. Saj veste, da zavistnežev nikoli in nikjer ne manjka. Sicer pa ne smete pozabiti, da je petelin simbol korajže in da so še Francozi ponosni na svojega »galškega petelina«. Zakaj ne bi smeli biti potem mi Sentjernejevi, ki ga imamo v grbu. Vsekakor je petelin boljši kakor maček ali morda še kaj slabšega, s čimer se ponošajo drugod. —č

»Zadregnili boste kakor vrag v laški kopolci, tako ste zaprtis, je začel, ko je stopil skozi vrata.

Kri za druge in za svojo smrt

Tragedija človeka, ki ne more najti dela

Se nedavno smo nekajkrat obsirno poročali o problemu takozvanih »krovodajalcev«, to je: tistih srečnikov ali nesrečnikov, ki so v stanzu, da iz svojih 21 odstotno približno merice krvi prijatelju, sosedu ali neznanecu, ki ga je usoda na kakršneoli način prikrajšala za ta najdragocenejši — če ni ta beseda v teh časih mržnje in pripravljajna na novo svetovno klanje malo deplisirana — svs sveta. Krovodajalci so se nazadnje strahili v precej čvrsto, solidno in solidarno organizacijo, da bi nasproti upravi bolnišnice laže zastopali svoje skupne interese, a komaj so se organizirali, jim je uprava odpovedala službo. V tej novi, svojevrstni stroki dela in zaslužka so se namreč zlikarji skoraj sami brezposelniki, siromaki in vagabundi, ki so skušali izbiti vsaj nekaj obresti iz svoje nesreče, da jim družba ne nudi pravice do dela, pa je pripravljena vsaj, da za gotov denar kupuje njihovo kri. Uprava bolnišnice pa se je dala voditi po načelu, da na tej osnovi ni mogoče zidati življenja, in je poizkusila uvesti navado, da stavljuje svojo kri na razpolago ljudje, ki jim ne gre za denar. Naši poklicni krovodajalci so se nato po večini raztepli do deželi, da poizkusijo srečo drugod, a najbolj bridke kariere je bil med njimi deležen brez dvoma Jakob Lovrec, bivši krojaški pomočnik, od neol s štajerskega doma, ki je zadnji čas bival po raznih šupih in zaslinih prenočiščih v Ljubljani in okolici. narava sama odvzela poslednjo možnost da bi mogel še kdaj seči po sivanju in se lotiti dela, katerega se je bil izučil, a mu družba ni mogla nuditi prilike, da bi ga izvrševal. Tople letošne mesece je prebil po vaseh naše poete Dolenjske in Gorenjske, a ko je te dni znovič pritisnil mrz

in je začel naletavati sneg, se ga je znovič lotil obup. Stari krovodajalec Lovrec pa ni eden tistih bednih ljudi, ki bi obupali do kraja — on obupa zmerom samo malo, samo za zdaj. Tako je snodi potikal na vratih sprejemnega urada naše bolnišnice, se predstavil dežurnemu uradniku z znovič prezevanim levnim zapetjem in z malo rano na levi nogi. Govoril je nekaj o tem, da so ga v Vodnikovem trgu ali kje že napadli neki neznanci, ali ljudje, ki Lovreca poznajo, bodo vendar. Ko je Lovrec uvidel, da je vse slo k vragu in da se na tem svetu ne da živeti, si je v navalu obupa sklenil končati življenje. Že pred meseci je prvič segel po britvi in si prerezal žile na rokah, da bi potekala kri zastoj, če ne gre več v denar. Takrat so ga še o pravem času rešili. Prepeljali so ga na kirurški oddelek in zdravniki, ki so mu bili že tolikokrat odprli žile, da iz njegovega telesa vzamejo nekaj rdečega soka za kako drugo bolno telo, so z diaz zašili rane, da bi mu ostalo krvi vsaj za lastno porabo. Življenje so mu rešili, a kit na levici mu niso mogli več urediti tako, da bi delovala kakor poprej. Za vse življenje je Lovrec ostal na eni rok; hrom in tako mu je še rajši verjeti, da si je tiste praske prizadel on sam. Lovrec je namreč ljub vsem velikim tegobam svojega življenja takšen fant, da prav gotovo nima sovražnikov, zlasti ne med tistimi neznanci, ki z noži in s slabo voljo hodijo ob vseh urah okrog.

Ko ga bodo znovič popravljene tret spustili v življenje — in upajmo, da se bo do takrat polegel vsaj prvi najhujši mrz — pejde Lovrec, zavrnjeni krovodajalec, bivši krojaški pomočnik in skoraj tudi samo še bivši človek, svojo staro pot

lo za njih izdajalsko delo... Prišli so maščevalci, ki se jih niso nedejali. Njih beg je trajal ves dan, Dubrovčani so jih dobro poznali.

Tako so ostali v mestu in okoli mesta sami naši ljudje. Oni, ki so že desetletja vžigali plamen svobode in dvigali jugoslovenski Dubrovnik iz njegovega mrtvila. Spominjali smo se radi na to lepo, a nam še tako malo znano zgodovinsko mesto, ki je obujalo iz starih ruševin davno silovinski misel starih Dubrovčanov in njihovega velikega pesnika Gundulića, katerega spomenik je bil že znanik novih časov. Saj je v njem prvi kongres slovenskih novinarjev polagal temelje novemu rešilnemu delu. Njegov župan dr. Cingrija, pravi njegov zastopnik je bil med vodilnimi politikmi jugoslovenskega nacionalizma. In njegova mladina je že nekaj let pela svojo pesem:

Iznad Srđja vila kliče: Zivio srbski Dubrovniče!

Ta srbskic je imel seveda poseben pomen. Zato so imeli denuncijantj v začetku vojne mnogo dela. In zdaj je prišel dan maščevanja!

Toda počasi so se začele črne ladje zopet premikati in kakor je priplula, tako je izginila francoska flotilja spet v sinji daljavi. Ljudje so oz vračali v mesto in oni, ki so preveč navdušeno in preočitno pozdravljali dobrodošle goste na morju, so strahoma pomislili na to, kdo jih je videl. A pravilo, da takrat ni bilo denunciacij: ali zato, ker so se bili denuncijanti deloma poskrili, delo

ma pa pobegnili iz mesta, ali pa zato, ker so postali previdni: kaj, ko bi se drugič dogodilo, kar se še danes ni. To, da so obrežne baterije molčale, najbolje dokazuje, da bi ne bilo najbrž nikogar, ki bi s Francozom preprečil izkrcanje, če bi to bilo v njihovem narču ...

Tako so pravili Dubrovčani o tistem dnevu. In nam je bilo prijeto poslušati njih sladko govoric. Bili so kakor davni znaneci, ki so se srečali z nami tu v tujem svetu. Bili so pisana družba vseh stanov, kakor jih je razodevala njih obleka; stari Sosič, gospodar na Lapadu, je bil še v lepi, prijetni narodni noši. Njegov sin Jovo je bil že meščan, stari Lazo je bil delavec iz pristanišča, še v delavni obleki, po postavi in obrazu prišten sin svojega morja, kakor da bi predstavjal cele rodove onih žilavih in koščanih postav, ki so stolecja polnile pristaniščne pod mestom in množile bogastvo dubrovniških gospodarov. In suhi Stolica, ki so ga privedli iz Dubrovnika zato, ker je premalo vestno vršil svojo finančno dolžnost. In mladi Dodoni, sin ugledne trgoveck družine, ki je govoril najbolj pristno dubrovniščno (mogoče je imelo njegovo italijansko ime nekoč slovensko obliko na -ič) in je pozneje odšel od nas na Sočo in je tam izginil. In otroci profesoria Adamiča, vnuki onega Adamiča, ki je izdajal »Slovincac« in obujal spomin na storo dubrovniško slavo. Njih oče je bil vseučiliški profesor na Dunaju, — a decja je bila internirana. In še nekaj drugih.

A niso to bili vsi Dubrovčani, ki so bili odgnani v ječe in tabore, ker so bili spoznavalec nove resnice. Mnoge so odpeljali iz Dubrovnika že v začetku vojne in so čakali razsodebo po raznih ječniščinah. Vojna napoved Italije je pospešila prevoz teh sumljivih ljudi v notranjnjo državo, kajti moglo bi se zgoditi, da bi prišli Italijani in jih osvojili. Tako so se ti novi gostje sešli v nižjeavstrijskih taboriških z mnogimi stariimi znanci. Tudi med našimi Dubrovčani je bilo še nekaj izgnancev iz drugih krajev. Bil je tu stari borec Pavao Roca iz Vodie in nekaj mlajših ljudi iz Skradina. Vsi so pravili zgodbe, ki so se dogajale od začetka vojne v Dalmaciji. Saj je bila Dalmacija od vseh avstrijskih dežel najbolj osumljena. Med zgodbami je bila najgrozejša ona o županu iz dalmatinskega Zagorja, ki je bil obojen na smrt v domači vasi in je moral s kretu na rami korakati h grobu, spremljan od otrok in vašanov ...

To so bili naši Dubrovčani. Njih družba nam je bila zelo draga. Pripovedovali so nam o Dubrovniku in dogodkih zadnjih let in zdelo se nam je, da hodimo po ulicah tega našega mesta in čakamo drugega prihoda francoske flotilje... ko bo udarila velika ura osvobodjenja ...

Spomnil sem se na te Dubrovčane zadnje dni, ko je prišla neka ženska deputacija iz Zagreba... Vrnili so se bili tisti, ki so takrat pobegnili iz Dubrovnika, ko je prihajala osvobodilna francoska flotilja ... Vrnili so se ...

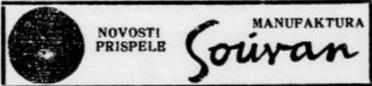
Kraljestvo mode

Novi visoki klobuki

Veliki modni saloni se menda v pričakanju zimskega mraza vsako jesen znova navdahnjejo od visokih krznenih kučmah prebivalcev severnih krajev, kajti vsako leto se zimska pokrivala občutno zvišajo — v velikem nasprotju s poletnimi klobuki, ki niso dosti višji od plitvih krožnikov. Takšna povišana pokrivala pa je seveda treba kaj čvrsto potisniti v čelo ali v tilnik, da dobe na glavi sigurno oporo, saj sama elastika, ki z njo pritrdimo klobuk pod pričesko, pri teh visokih in kolikor toliko masivnih tvorbah ne zadošča več. Odtod tudi nova linija letošnjih zimskih klobukov, ki so spredaj in zadaj globoko potisnjeni v glavo, ob straneh pa višje izrezani, da ne bi učinkovali preteško.

Vse te nove oblike se navzgor bolj ali manj zožujejo, ker bi se zdelo visoka, enakovredno široka pokrivala zares preveč okorna. Višino dosežemo dostikrat tudi samo z umetnimi prepenjavami, za kar je po-

sebno primerna fina »antilopna« klobučevina ali pa razne svile.

Seveda je klobučevina tudi letos favorit jesensko-zimske sezone in jo nosimo v vseh kakovostih — od dlakaste angore in najtanjše antilopne klobučevine pa vse do raznih velurjev. V izbori novih klobučevin so zastopane tudi vse modne barve, med njimi na prvem mestu vijoličasta, ki jo, kakor črno, lahko kombiniramo k vsem drugim barvam. Nasprotju pa so klobuki iz svile ali zameta — tu gre seveda le za popoldanske in večerne modele — večinoma črni. Svila, ki jo tukaj uporabljamo, je težka in gosta n. pr. »cīre« — satin (to je lakasti, povošeni satin), potem satin-soleil z dlakasto, bleščečo površino, ki nekoliko spominja za zamet. Zametasti klobuki — tu mislimo predvsem na razne drapirane turbane — so seveda iz finega, svilnatga ali velurnega tvoriva.

ELEGANTNI KRZNENI PALETOT

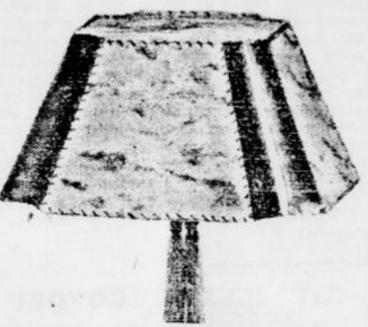

ZA DIN 1460 — TER VELIKA IZBIRA KRZNA

L. ROT
LJUBLJANA
MESTNI TRG 5

Kot okrasje pride v prvi vrsti v poštev razno perje — od posameznih peres pa do celih pičev z razpetimi peruti. Potem so tu še vedno priljubljeni »gros-grain« (ripsasti) trakovi v vseh širinah in končno: na nekaterih večernih modelih celo cvetlice. Mnoge večerne in popoldanske oblike naravnost zahtevajo kratek, zvončasto pritrjen pajčolan s široko tkano mrežo, ki obraza ne zakrije, temveč ga samo nežno zaseni.

K sportnemu plašču se lepo poda polsrok klobuk iz dlakaste klobučevine v značilni moderni obliki, ki ima spredaj in zadaj krajevce globoko potisnjene v glavo, ob straneh pa navzgor upognjene. Ogljavje je zgoraj trikotno vglobljeno, spodaj pa prevezano z jako ozkim gros-grain trakom v svetlejši barvi (1. skica).

Pergamentni in celon senčniki po najnovejših osnutkih pri M. TICAR, Ljubljana.

Visok sportni klobuk brez krajevcev — torej nekakšna čepica — je izdelan iz temne, gladke klobučevine. Rob klobuka je ob glavi tesno drapiran, skozi stranski prerez pa pritrdimo troje vzporednih peres v živi modni barvi, n. pr. oranžno rdeči, živo zeleni ali vijoličasti (2. skica).

Tudi baretkje iz klobučevine so letos zadaj in na eni strani jako visoke. Takšno moderno baretko okrasimo z dolgim, poševno pritrjenim peresom (3. skica).

Klobuki iz krzna zahtevajo posebne pozornosti, da ne učinkujejo preveč masivno. Moderna in lahka je navzgor se zožujoča, lahno drapirana oblika, ki se nad čelom nagiblje naprej. Spredaj pritrdimo prepenjavo s trodelno pentljo iz klobučevine v barvi krzna. Samo ob sebi umovno je, da pridejo v poštev le kratkodlaka, voljna krzna (4. skica).

Klobuk v klasični, visoki obliki si zamišljamo iz lepega velurja. Takšen klobuk lahko nosimo dopoldne, kakor popoldne. Višino oglavja se povdarja zgoraj pritrjena, dvobarvna kokarda iz gros-graina, ozki krajevci pa so spredaj in zadaj lahno navzdol upognjeni (5. skica).

Klobuk iz zameta se poda le k elegantni popoldanski ali večerni obleki. Drapiran je precej nizko na glavi, spredaj pa ga krasi bela ptica z razpetimi krili. Zvončasto pritrjen pajčolan seže komaj do nosa (6. skica).

Popoldanski model iz črnega antilopa ima zgoraj močno se zožujoče oglavje, ob straneh upognjene krajevce pa pritrdimo s pentljo iz iste klobučevine. Tudi sem spada lahek pajčolan (7. skica).

Nekaj posebnega je naš zadnji model iz črnega »cīre«-satina. Vse oglavje je drobno prepleto, spredaj pa se zviša v dva »skolikasta« drapirana, naprej nagnjena dela, ki dajeta klobuku značilno, moderno obliko (zadnja skica).

Zdravniška pesvetovalnica

Pred zakonom: Imate redno porilo, krvavite pa kljub temu tudi med tem časom, obošno ob posebnih prilikah. V vašem primeru sodim gre najbrže za polip ob ustju maternice, ali pa za razjedno isotam. Vse te tvorbe zelo rade krvavijo, posebno pri dotiku. Svetoval bi vam na vsak način, da se daste pregledati po specialistu za ženske bolezni, kajti brez pregleda je vsako ugibanje neuporabno.

M. M.: Oploditev je mogoča tudi pri sicer intaktnem himnu, ako je isti izredno majhen tako, da se sploh ne raztrga. Oblike himna namreč so zelo različne. Po doseganih izkusnih medicinskih vede je oploditve najbolj verjetna na splošno rečeno 14 dni po periodi, dočim je zadnji teden pred periodo manj verjetna. Matematično točno se to seveda ne da trdit, ker ti dnevi pri vsaki ženski malo varirajo. Podrobnejše podatke najdete v raznih lozadnih brošurah, katere prečitajte. Z ozirčen na dejstvo, da imate nereden ciklus,

bo za vas veljalo gotovo malo drugače.

Hvaležna: Navedena napaka ne predstavlja nobene ovire za zakon, niti ne za očetovstvo. Ta napaka ni posledica kake spolne bolezni, temveč je večinoma prirojena. Zato ste lahko v tem pogledu brez skrbi. Verjetno je, da se nahaja malo višje gori, ali pa celo v trebušni votlini. Tovrstne napake so pogosto združene s kilo. Ako je to slučaj, bi svetoval operacijo.

R. K.: Vi očitno zamenjate zdravila. Antigonorojični preparati so seveda brezuspešni, ako bi hoteli z njimi zdraviti sifilis. Pač pa jih uporabljamo za zdravljenje kapavice in sicer z uspehom. To je pa zopet druga bolezen kot sifilis. Za zdravljenje sifilisa uporabljamo razne pripravke živega srebra v obliki mazila. Nadalje imamo razne injekcije neosalvarsana, bismuta i. t. d. Podoba je, da se bočete sam zdraviti kar vam na odločno odsvetuem. Zdravljenje katere koli spolne bolezni spada v področje zdravnika ambulance ali pa bolnice. Poleg dejstva, da je tako zdravljenje nezadostno in da bi te posledice čutili leta in leta, lahko okužite še druge osebe, ker vam manjka vsaka kontrola. V tem pogledu ste tudi kazensko odgovorni. Zato k zdravniku, ali pa v bolnico, in sicer čimprej.

S. B.: Preden sploh začnete s kuro deljenja, je treba dognati vzrok mrševosti. V tem pogledu bi prišle v poštev razne bolezni n. pr. jetika, ali pa Basedovova bolezen. Vsekakor bi bila predvsem potrebna zdravniška preiskava. Sicer se na držite sledečih navodil. Hrana naj vsebuje mnogo kruha in drugih močnih jedi. Vsaka stvar naj bo dobro zabeljena. Poleg tega uživajte mnogo surovega masla, orehov, marmelade in sljivo. Gijbajte se čim manj. Živite solidno in hodite zgodaj spat. Na ta način unam, da kmalu pridobite na težo, samo pazite, da ne padete v drug ekstrem, to je da ne postanete predebeli.

Nesrečna žena: Vaše prvo vprašanje spada bolj v področje advokata, na katerega se obrnite, da vam svetuje glede eventualne ločitve. Soba, v kateri je umrl bolnik, vsled jetike, kakor tudi vse perilo in obleke, bi bilo potrebno razkužiti. Perilo je treba prekuhati, sene pobeliti, tla pa poribati z raztopino lizola. Podrobnejše informacije dobite na mestnem fizikatu. — Kot že večkrat omenjeno, principiolo ne morem na tem mestu imenoma priporočati nobenega zdravilnika.

ŠAH

Po Nottinghamu in Münchenu je nastalo v mednarodnem šahovskem svetu zatisej. Sedaj pa sta na vidiku dve redni vsakoletni prireditvi: Trebitschev turnir na Dunaju ter Hastings. Trebitschev turnir se začne že te dni in bo imel prav močno zasedbo. Igrajo razen Spielmanna vsi močnejši avstrijski mojstri: Eliskases, Becker, Grünfeld, Hönltinger, Lokvenec itd. Poleg njih se udeležijo turnirja tudi ameriški konzul na Dunaju Donegan (rodom Čeh), ki je dobro znan kot izvrsten šahist, nadalje so se prijavili nemški mojster Michel, Madžar Szabo ter Čeha Foltys in Opočensky. Borba med Foltysom, Eliskasesom in Szabom bo vsekakor zelo zanimiva. — Za Hastings lista udeležencev še ni znana, gotovo je samo, da bo letos manjkalo sicer stalni udeleženec Flohr, ki je moral te dni v Jaromeč k vojakom in se bo torej najbrž za daljši čas umaknil iz šahovskega življenja.

Pri nas v Jugoslaviji so začeli klubi z rednim jesenskim delovanjem. Posebno agilen je Beograjski šahovski klub, ki je zelo očelil svoje vrste, ko je bil nedavno mojster dr. Trifunović iz Bajine Bašte premeščen v Beograd. Pa tudi Kostić in König sta stalna gosta v beograjskem klubu, tako da bo turnir za prvenstvo Beograda, ki se bo vršil še tokom zime, že prav velika prireditve.

Medklubske tekme za državno prvenstvo, ki jih prireja Jugoslovanski šahovski savez, se bližajo koncu. V vzhodni skupini so odigrane že skoro vse tekme; zmagali bodo najbrž Beograjčani. V zapadni skupini bo finalist skoro gotovo Ljubljanski šahovski klub, ki mu sicer doslej sploh še ni bilo treba poseči v borbo, pa ie ne bo imel težkega dela, ker sta oba vodilna zagrebška kluba že v predtekmovalnih izpadla. Tako bomo dobili najbrž zanimivi finale Ljubljana—Beograd.

V naslednjih rubrikah bom objavil nekaj partij našega moštva v münchenske olimpiade. Naša odlična revija »Šahovski Glasnik«, ki jo šahisti zaradi izčrpnih poročil o Nottinghamu in Münchenu še posebno nestrano pričakujejo, se je žal že zopet močno zakasnila.

CARO — KANN

Beli: Petrov	Črni: Pirc
(1. deska matcha Letaka—Jugoslavija)	
1) e2—e4	e7—c6
2) d2—d4	d7—d5
3) Sb1—c3	d5—e4
4) Sc3 : e4	Lc8—f5
5) Lf1—d3	

Ta gambit sicer menda ni popolnoma koristen, vodi pa do zelo ostre igre.

Črni raje ne vzame kmeta, da se izogne komplikacijam.

Bolje je bilo morda le Sf6, 7) Sf6, Df6; 8) Lc5, Dg6. Po igrani potezi ima črni težko igro.

Sedaj bi bilo S g f6 že sumljivo, zaradi 8) Lg5, Le7, 9) Lf6:l, Sf6, 10) Sf6:† ter Lf5. Zato se črni odloči dati dva lovca, da pridobi nekaj tempov za razvoj.

Na videz beli s tem ovrže igro črnega, v resnici pa je črni vse prav točno izračunal. Bolje za belega je bilo menjati na e5, narkar bi nastala enaka končnica.

Na te »svilice« je bil izračunan prodor e6—e5.

V sedaj nastali poziciji ima beli sicer dva lovca, toda beli kmet d4 zapira enemu lovca diagonalo in je povrhu osamljen. Črni ima za skakača močno polje d5, od koder napada še polja f4, b4 in c3. Tako stoji črni prav za prav že bolje.

Beli se ne zaveda nevarnosti in igra na »napad«. Bolje je bilo 18) Tc4, Te4; 19) De4; 20) Te1, Sf6, 21) Df3. (Seveda pa ne 21) De5?, Te8!).

To tukaj ni slabitev, saj beli damski lovec nima odprtih diagonal.

Črni se že pripravlja, da zasede e-linijo.

S tem pride bela dama iz igre. Bolje Kf1.

Pravilno 22) Df1, da bi z damo branil točko e2.

Nekoliko bolje je bilo 23) La3, čeprav sledi Dd5!, 24) Kgl, Da5, 25) Lb4; Db4: z boljšo končnico. Sedaj sledi presenetljivo hiter konec.

Nekoliko bolje je bilo Le1, kljub izgubi kmeta. Sedaj pa nudita bela lovca naravnost primer, kako se ju ne sme postaviti, saj nimata nobene akcijske možnosti.

Tudi drugi skakač gre napadat.

Še ena napaka, toda bela pozicija je bila itak brezupna. Črni lahko svoj napad še ojači s h7—h5—h4, povrhu beli niti ni mogel igrati 28) Dh3, zaradi Sg4, 29) Dh4?, Sd e3!, 30) f e3; Se3; 31) Dh3, Sf1; 32) Df1, Dd2!

Ali 30) f e3; De3:†, 31) Kg2, Dd2†, Kf3, Sh2:†.

Beli se vda.

Janko Kac: MOLOH

Socialno zgodovinski roman

Znamenje, da se menja šiht. Kakor pri ustju ogromnega panja so se vsuli skozi dvorišna vrata delavci in delavke, da zamenjajo one, ki so jim že gneči ni nihče opazil Marjetke, ki je hitela s svežnjem pod pazduho v tvornico. Urno kakor podlasica je smuknila v pritično dvorano, kjer so mikali in česali bombaž in so se belili ob krempeljastih strojih kupi belega vlakna. Pri izmenjavi delavcev so ostali stroji za četr ure in je bila dvorana tiha, kakor da tudi počiva, dokler niso bile pripravljene nove roke za strežbo strojev. Mirno, kakor da podžiga podnet v peči, je prižgala Marjetka trdo zvito kodeljo in stekla po dvorani, pritikače svojo baklo k rahlim kupom bombaža. V pičli minuti je opravila svoj posel in spet smuknila na dvorišče...

Zadnji delavci so prihajali in odhajali, med njimi Marjetkin Julče. Črna senca je švignila mimo njega, da se je zdrznil. Naglo se je ozrl, pa je že ni bilo nikjer. »Zdelo se mi je, da so bili mati«, je pomislil, toda takoj se je uveril, da to ni mogoče, razen če bi bila šla v pisarno zaradi njega. Pri spominu na materino žalost, o kateri mu je pravil Lojze, mu je postalo tako bridko pri srcu, da je zaklel: »Sam hudič naj vzame vse skupaj!«

je oči, potem pa kriknil iz vsega grla: »Gori, gori!«

Kakor bi podrezal v mravljišče, so pričeli letati ljudje vse križem, vsi brez glave. Nekateri so skušali napeljati vodo iz Boljske, toda v hudem mrazu so pokalecevi. Skoraj ni bilo mogoče gasiti, ker se

je požar bliskovito širil v gorenja nadstropja. Kakor goreči metulji so plavali po dvoranih debeli bombaževi kosmi in sedali na prejo, na platno, na stene, prepojene z oljem. Gorelo je že v tretjem nadstropju in je ravnatelj videl, da noče nikdo reševati blaga, ki so ga bile polne dvorane. Da otme vsaj nekaj izgotovljenega platna iz skladišča v četrtem nadstropju, kamor še niso segli plameni, je dal razglasiti po pisarju:

»Kdor reši dve bali platna, je ena njegova.«

Večina delavcev je znajevala pri tej ponudbi z

glavo, nekateri so bili pa vendarle toliko srčni, da jih je zamikala lepa priložnost. Stirje tkalci — Jaka Drolc, Jur Govedič, Martin Vurkelc in Jur Završnik — so privlekli lestve in jih zvezali, da so dosegli četrto nadstropje. V velikih lokih so leteli kosi platna na sneg. Že je bilo mnogim žal, da se niso tudi oni lotili tega, kar se je s truščenjem podrl strop, ko so se pregoreli trami vdali in zgrmeli stroji v ognjeno žrelo.

Jaka Drolca in Jurja Govediča je potegnilo s seboj v ognjeni grob. Jur Završnik in Martin Vurkelc sta še pravočasno skočila vsak k enemu oknu in mahala spadoč stojčji množici, naj jima pomaga. Jur Završnik je zakrillil, komaj da se je pokazal pri oknu, z rokama in omahlil kakor goreča bakla vznak v globino. Martin Vurkelc je pa le splezal na okno.

»Lestvo mu dajte!« je kričal usnjar Schwab, kako je uničeval požar tvornice. S silnimi plameni potekle predpisane ure dela. Pri slabi luči in veliki je gorelo mastno drobovje med stoječimi zidovi kakor v ogromnem plavžu.

Sredi noči se je odtrgal od požarišča Julče. Čudna slutnja in skrb sta ga gnali domov. Kar ni in ni se mogel iznebiti misli, da je videl mater na dvorišču tik pred požarom. Ves zasoplen je prispel pred domačo zidnico in vtretetal, ko je zagledal vrata na stečaj odprta.

»Mati!« je zaklical in planil v temno izbo. Od nikoder ni bilo glasu. Kakor mrzličniku so se mu tresle roke, da skoraj ni mogel prižgati luči. Zaman je svetil po vseh kotih. Matere ni bilo nikjer. Ko je pogledal v omaro, je z grozo spoznal, da je zvečer prav videl: materine črne volnene rute ni bilo v njej in tudi ne njene pražnje obleke. Skrb ga je pogrnala nazaj med ljudi. Vso noč je blodil okoli požarišča in iskal v gneči mater. Toda zaman je bil ves njegov trud: matere ni bilo nikjer...

Tretjič je že prenočil sin sam doma. Kljub vsej

utrujenosti so ga plašile iz spanja strahotne sanje, v katerih je zmerom zrl mater, kako dviga proti njemu suhe roke in ga prosi:

»Ne hodi, moj Julče!«

Sredi dopoldneva so ga predramil iz spanca glasovi pod oknom:

»Tak poprimi no, da ne pade z nosil.«

»Saj se ne bo ubila«, je odvrnil raskavi glas in se je nekdo zasmel.

Julče je planil k oknu in spoznal na nosilih svojo mater. Opotekel se je ven in se zaletel ob nosila, da bi skoraj vse podrl.

»Saj te ne bo, Julče!« se mu je zarežal Lojze. Sin ni slišal teh odurnih besed, temveč je bridko zaplakal.

V sobi so položili Marjetko na mizo, ker je kapalo od njene obleke. Kakor v sanjah je poslušal sin Schwabovega hlapca:

»Led smo lomili na graščinskem tajtju, pa je zagledal Rakežev Cena, da plava na drugem koncu nekaj črnega med ločjem. Gremo pogledat, pa smo potegnili ven tvojo mater.«

Medtem so že prišle ženske, da preoblečejo mrliča. Ko je Globačnikova Mica odpela Marjetki jopo na prsih, je padlo na tla pismo.

»Pismo!« so vzkliznile ženske, da se je je predramil iz otopenosti Julče. Urno je segel po premočenem papirju, ga varno razvil in čital počasi:

»Ljubi moj otrok! Odušam Ti Tvojo samoglavost. Nočem, da bi požrla fabrika še Tebe, kakor je vso Dobravo. Zato sem uničila pošast, kakor je uničil Bog Sodomo in Gomoro. Otpusti mi in živi srečneje kakor je mogla Tvoja mati...«

Julče je pogledal po ženskah, zganil list, ga vtaknil v žep in stopil k oknu. Še vedno se je krdilo iz širokega žrela Moloha, ki je požrl toliko žrtev, da je ugonobil samega sebe.

Presajeni možgani

Uspeli poskusi z dvoživkami - Krastače, žabe in umetna vmesna bitja - Možgani niso absolutni obvladovalci telesa

Prof. Hermann Giersberg poroča o poskusih, pri katerih so dvoživkami presajali možgane, da bi ugotovili, v koliko učinkujejo ti na telo in v koliko učinkuje na telo njegova periferija, to je njegova čutila i. t. d.

Prenos možganov neke vrste živali na drugo vrsto je zvezan naravno z velikimi težkočami, prvič zato ker učinkujejo beljakovine različnih živalskih vrst druga na drugo kot strup, drugič zato, ker se mora prenos izvršiti v pravilnem trenutku, ko so možgani sami že v kalu razviti, živčni in žilni sistem v živali gostiteljski pa še ne. Izmenjava je še najbolj uspešna med zelo sorodnimi živalmi, ki pa morajo biti v svojem nagonem življenju zelo različne, da je mogoče opazovati rezultate.

Takšni poskusi so uspeli, in sicer so možgane neke vrste krastač presadili v kili-

co neke vrste žab. Presadili so v nekem primeru samo sprednje možgane, v drugem srednje in zadnje. V obeh primerih so se žabe razvijale spočetka normalno, potem so se začele kazati razlike. Dobile so že na zunaj nekaj krastačjega, živali s sprednjimi možgani so dobile širšo glavo, druge pa so se razvile po svojem vedenju v nekaj vmesnega med žabami in krastačami.

Žabe s krastačjimi možgani so pokazale močan nagon do grebanja, kakor je lasten krastačam, kopale so si celo globoke jame v vlažnem pesku, ker ta vrsta žab nikoli ne dela, toda pri vsem tem so uporabljale izrazito žabjo tehniko. Tudi niso skakale kakor žabe, temveč so se hitro plazile kakor krastače.

S krastačjimi možgani so torej dobile način gibanja in grebanja instinkt krastač.

oboje izvira kakor je videti iz možganov. Toda tehnika grebanja je ostala žabja, mišičje in drugi organi telesne periferije so torej po vsem videzu učinkovali na možgane in spreminjali instinktno ravnanje.

Z drugim poskusom so hoteli razčistiti vprašanje čutil. V žabjih klicah so zorni center nadomestili z mozgom iz hrbenice. Slo je za to, da-li se bo vlaknom zornega živca posrečilo, ustvariti si iz občutljivih mozgovih stanic optični center. Iz tega bi se dalo dalje sklepati o povratnem vplivu periferije na centralni živčni sistem. Poskus je v tem smislu tudi uspel, tako operirani živali so dobro videli.

Iz vseh teh poskusov je mogoče zaključiti, da niso možgani absolutni obvladovalci telesa, temveč da so tudi sami podvrženi perifernim vplivom, ki se jim znajo prilagoditi.

Vlomilci s humorjem

Trije vlomilci so obiskali v Budimpešti ponoči trgovino Munk, navrtali železno blagajno, pa niso našli v njej niti para, ker jemale lastnik vsak večer ves denar s seboj. Ta neuspeh jih pa očitno ni preveč užakostil, kajti na pisalni stroji so napisali Munku pismo, ki so ga položili v prazno blagajno: »Dragi g. Munk, res smo se zabudili, da vam gre tako slabo, toda slabo gre tudi nam. Predstavljajte si: če bi povsod naletele na take blagajne, bi morali procejčiti. Zakaj smo se tako trudili? Z največjim spoštovanjem trije prijatelji.«

Prekomorski polet v stratosferi

Ameriški letalec Clarence Chamberlin, ki se je proslavil s svojimi preokceanskim poletom l. 1927., se pripravlja sedaj, da poleti v stratosferi iz Nove Fundlandije v London. Spremljala ga bo njegova mlada žena, ki je bila prej stewardka na nekem potniškem letalu. Letalo z 1200 konjskimi silami bo letelo vso pot najmanj v višini 10.000 m. Po Charnberlainovih računih bo rabilo za vso pot 16 do 21 ur.

Odkrivena slamska

Ta slamska mačka z živimi očmi, pokončno ušesi in pozornim gobčkom je prešla prvo odkrivanje na mednarodni razstavi mačk v Londonu

Šofer brez rok

Avtomobil krmari s prsti na nogah - Izboren plavač in potapljač

Pred policijskim sodiščem v angleškem mestu Lichfieldu se je moral zagovarjati neki Alfred Myers, ki so ga obtožili, da je napačno izpolnil vprašalno polo k ulogi, da bi mu podelili šofersko izkaznico. Myers je namreč zamočal, da mu manjkata obe roki.

Vprašanje na poli se je glasilo: Ali ste izgubili roko ali nogo ali pa trpite za zmanjšano mišično močjo v udih? — Na to vprašanje je odgovoril z »Ne«. Pozneje je oblast zvedela, da je Myers sploh brez rok in da krmari avto s prsti na nogah. V ta namen si je dal v voz vdelati posebno krmilno napravo.

Policija ga je obsodila zavoljo napačne navedbe v uradni listini na 10 šillingov. Njegov zagovornik pa je protestiral in je povedal presenečenemu sodnemu dvoru, da je njegov klient prišel brez zgornjih okončin na svet, da je torej pravilno odgovoril na vprašanje v poli. Saj ni mogel izgubiti udov, ki jih nikoli ni imel. Tudi o zmanjšani mišični moči ne more biti govora. Myers je krmaril svoj voz za časa največjega prometa skozi Birmingham in se ni zgodila nikoli nobena nesreča.

Čeprav mu manjkajo roke, je izboren plavač in potapljač, ki si je v tej sportni panogi priboril že razna odkrivanja. Končno je talentiran slikar in je s svojimi slikami, ki jih dela isto tako z nogami, na razstavah dosegel velikanske uspehe. Vsi ti argumenti so bili tako zgovorni, da je policijsko sodišče sklenilo, naj Myersu šoferska izkaznica ostane, kazni 10 šillingov zavoljo napačne navedbe pa mu ni odpustilo.

Otrok se uči 14 jezikov

Pariški filolog Arsene Lenormand vrši s svojim sinčkom, ki šteje danes 5 let, zanimiv eksperiment. Sinček boče zavestno vzgajati za »jezikovno čudo«, zato govori z njim v štirinajstih jezikih, vsak dan v dveh različnih. S to metodo je začel, ko je imel otrok komaj tri leta. Danes je tako daleč, da se more z malim dejanski razumeti v štirinajstih jezikih, čeprav otrok seveda nobenega ne govori dovršeno.

Blago za jesen in zimo za oblike za gospode

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA

KITAJSKI PREGOVORI

Celo najboljša gospodinja ne more skuhati riževe juhe, če nima riža.

Kdor s prenapetostjo napreduje, se bo s hitrico umikal.

Čim večja družba, tem večji klepet.

Kdor se ne zna napihovati, ne pozna umetnosti napredovanja.

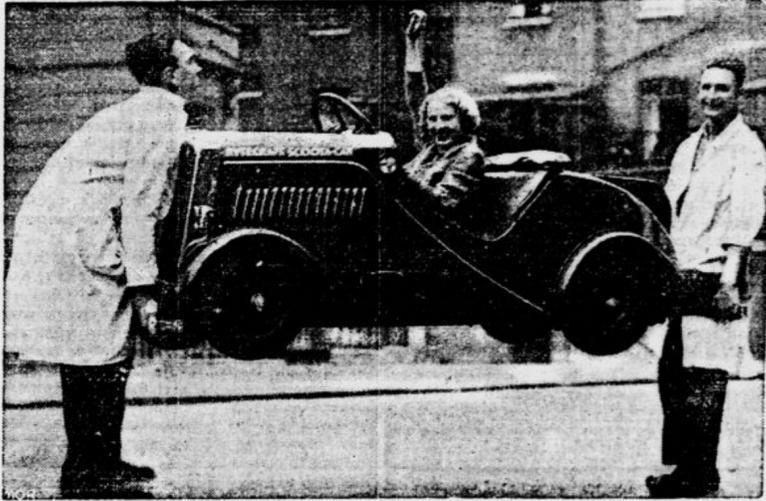
Pomota enega trenutka ustvarja žalost vsega življenja.

Če nekdo vedno usta zaprta drži, postane njegove besede krljatice.

Moški misli, da nekaj ve, ženska ve vse vedno bolje.

Hudobnega človeka ljubiti, je kakor rediti tigra. Če ga dobro ne krmiš, te samega požre.

Avto, ki ga lahko vzdigneta dva moža

V Ameriki so napravili avtomobilsko vozilo, ki je tako lahko, da ga dvigneta dva možka — tudi če sedi v njem ženska. Ta avtomobil vozi z maksimalno brziho 70 km na uro in porabi za 120 km vožnje samo 4,5 l benzina

Največje in najmanjše stvari

Najvišja gora na svetu

je Mount Everest s svojimi 8840 m, najgloblje morsko globino dobiš pri Filipinih, kjer je morsko dno več nego 10.000 m pod površino. Morda bodo nekoč odkrili še globlja mesta, kakor ni popolnoma izključeno, da bi ne odkrili kakšne še višje gore. Od časa do časa se podobna poročila pojavljajo. Najdaljši reki sta Mississippi in Missouri skupaj, Nil in Amazonka sta skoraj enako dolgi kakor ti dve reki skupaj.

Med zgradbami, ki so jih postavili ljudje, je najvišji Empire State Building v New Yorku, dočim je najmanjša popolna hiša menda igrača, ki pripada kraljici Mary.

Mehanik po imenu Beale je zgradil električni stroj, ki meri v dolžino samo nekaj nad 2 cm. Motor tehta le četrť unče, toda armatura napravi 12.000 obratov na minuto in stroj funkcioniira.

Največje električne svetilke

uporabljajo za signalizacijo letalom in v podobne namene. Najmanjše so tako majhne, da jih je mogoče v gumasti cevi uvesti pacientom skozi požiralnik in želodec, tako da so zdravniki sposobni gledati v notranjino želodca in jo fotografirati. Najsvetlejša svetloba izvira iz majhne svetlobne točke ogromnega Sperryjevga žarometra. Ta točka je skoraj tako svetla kakor enako velika točka na soncu. Je pa mnogo zvezd, ki se jim površina svetlji še bolj.

Najobčutljivejši znanstveni instrument je majhna brezžarna cevka, ki meri električni tok samo šestih elektronov na sekundo. Ti elektroni so tako majhni, da bi dalj v toku navadne 50-vatne žarnice, povečani na obseg kaplje, v sekundi toliko vode, kolikor jo steče v sto letih preko Niagare.

Največja živeča žival

je kit, ki prekaša po teži in obsegu menda vse živali, kar jih je kdaj živelo. Morda so bili kakšni dinozavri večji, toda mnogo njih dolžine je šlo na račun razmeroma tenkega repa teh plazilcev. Še danes so črvi, o katerih menijo, da so včasih daljši od 27 m. Najmanjšje živali dobimo med bolezenskimi klicami. Nekater so tako majhne, da jih ni opaziti niti z najboljšim drobnogledom in sklepamo le po raznih učinkih na njih obstoj.

Za največjega človeka je veljal irski vavlikan O'Brien, ki je meril 7 ped in 7 palcev. American Robert Wadlow pa je že s 15. letom dosegel to višino. Morda so bili in so še višji ljudje, toda znanstveno to še ni ugotovljeno.

Najmanjše odraslo človeško bitje ni merilo niti pol metra, kolikor je sklepali iz očiščja, ki se je ohranilo.

Najmanjši sesalec je pritlikava poljska miš

ki meri od nosa do repa kakšnih 5 cm. Med ribami pa meri pritlikava pandaka s Filipinov komaj 6 mm.

Med rastlinami so takšne, ki jih ni opaziti niti z mikroskopom. Ati victorie regie pa so široki poldrug meter.

Najtežji človek

je neki Kalifornijec, ki tehta 393,5 kg, pred njim je tehtal neki Daniel Lambert, ki je umrl l. 1809, 369,5 kg. Najdebelejša ženska hoče biti »Little Alpac«, ki naslopa v zabaviščih in pravi, da tehta 350 kg. Znanstveno ugotovljeni rekord pa je imela kuharica ga. Katarina Smithova iz New Yorka, ki je umrla pred šestimi leti s težo 280 kg.

Toda, kaj so te mere proti meram zvezdnega sistema, v katerega notranjosti je naš sončni sistem? Njegovo širino cenijo na 100.000 svetlobnih let. Dajti so še kakšni večji svetlovni sistemi, ne vemo, prostora bi bilo v vesoljnosti vsakako dovolj. Oddaljenost najbolj oddaljenih meglic, ki so jih doslej odkrili, znaša namreč skoraj 300 milijonov svetlobnih let.

Najsilnejši zvok

kar jih je kdaj slišalo človeško uho, je bila eksplozija ognjenika Krakatava l. 1883. Slišaj so jo 30,9 milj. daleč. Najglasnejšo muziko pa je proizvajala menda godba kakšnih 1000 članov, ki se je zbrala 1899 v Londonu. Toda uje truse ni bil niti stabilizirani tistega trusea, ki ga je napravil Krakatav. Najglasnejše zvoko, kar so jih doslej poslušali, pa so zvoki žuželk v notranjosti sadov in živih rastlin. Poslušali so jih seveda s posebnimi aparaturami.

Najnižji zvok je najnižja nota kakšnih večjih orgel, ki nima le 16-krat na sekundo. Stroji proizvajajo včasih še nižje tone, pa jih običajno opazimo le kot vibracije. Najvišja nota najpopolnejšega klavirskega tipa naha 5120-krat na sekundo, to je za dva zvočka ali za 300 treslajev višje nego najvišji zvok na pikoli.

Cviljenje vrat ali čvrčenje žuželke

lahko doseže do 15.000 treslajev na sekundo. Drug navaden šum, ki vsebuje mnogo zelo visokih tonov je rožljanje ključev, zato rožljajo inženirji pred mikrofon pogostoma s ključji, da mikrofono proizvajajo.

ANEKDOTA

»Sem optimist zavoljo higijene,« je dejal slavni polarni raziskovalec Charcot in je podrobneje razložil ta izrek: »Od kar je naše življenje postalo vsakdanji boj, potrebujemo optimizem prav tako kakor kopalnico.«

VSAK DAN ENA

»Kaj vidim! Morilec so postavili spomenik...«
»Tako je. On je bil najslavnejši mož, kar se jih je rodilo v tem mestu.«
(»Brennesel«)

Francozi in Španci

Dva naroda, ki se ujemata samo v dveh rečeh: v rojstvu in smrti

V stari, danes že pozabljeni nemški knjigi iz leta 1784 nahajamo sledečo karakteristiko Francozov in Špancev:

Francoz je večinoma vesel, gibčen, Španec počasen, resen, slabe volje, Francoz izgovoren, Španec molčeč, Francoz vpije in dela hrup, Španec je tih, Francoz ne pozna ceremonij, Španec pa, Francoz je prijazen, Španec neprijazen, Francoz je radolazen, Španec natančen, Francoz lahkomiselni, Španec globokoumen, Francoz stalen, Španec nestalen, Francoz teka po vsem svetu, Španec ostaja doma, Francoz uporablja silo, Španec lokavost, Francoz dela z roko, Španec z glavjo, Francoz se hitro razjezi in hitro pomiri, Španec kuha jezo in je grozovit, Francoz je redkokdaj ljubosumen, Španec pa neprestano, Francoz je velik, Španec majhen, Francoz ima dolge lase, Španec kratke, Francoz mnogo sne, Španec je

malo, Francoz dodaja vodo vinnu, Španec vino vodi, Francoz je dober jahač, Španec dober pešec, Francoz ljubi konje, Španec osle, Francoz poljublja drugim roko, Španec samemu sebi, Francoz spreminja svoje mode, Španec ostaja pri svojih plaščih in naočnikih, Francoz prodaja najprvo meč, Španec prav na koncu, Francoz prodaja nazadnje srajco, Španec najprvo, Francoz je poet, Španec poete sovraži, Francoz piše majhne knjige, Španec foliante, Francoz mnogo začinja in malo dovršuje, Španec začinja malo in dovršuje mnogo, Francoz se odloči hitro za poroko, Španec pa kasno ali nikoli.

Skratka, pravi avtor te karakteristike, o obeh narodih lahko rečemo, da nimata skoraj ničesar drugega skupnega nego to, da prihajata na isti način na svet in da na isti način umirata.

Usmiljeni berač

deli miloščino družini brezposelnega — Resnjena zgodba iz Bratislave

V predpoldanski uri je potkal na vrata nekega stanovanja v Bratislavi star berač in ko mu je gospodinja odprla, je začel takoj zbrati svojo običajno molitvico, o koščku kruha, majhnem daru in božjem blagoslovu. Se preden je ntegnil končali, mu je žena prestregla besedo. Obžalovala je, da mu prav tako, kakor njegovim današnjim šestim prednikom ne more dati ničesar, ker sama nima niti pare v hiši. Mož ji je že več mesecev brez dela in ne zasluži nič. Sama ne ve, kaj bi storila. Ob enajstih pride

mlekarica po denar. Če ji ne da 20 kron, ji bo ustavila dobavo mleka. Kaj naj stori potem s svojimi otroki, ve sam ljubi Bog ...

To je res žalostna zgodba, je menil berač, pa veste kaj, gospa, vi ste mi že tolikokrat kaj darovali in otroci morajo dobiti mleko. Mi boste že vrnilli gospa, in čeprav ne, ne bom skočil zavoljo tega v Donavo. In še preden se je mogla presenečena žena zbrati, je segel v žep, ji stisnil 20kronski bankovec v roko in izginil ...

Nahod mine v eni uri

Mazilo viperin, ki se bolniku vdrgne v kožo

Dunajski zdravnik dr. Adolf Mechner trdi, da je izumil hitro učinkujoče sredstvo soper nahod, seneno mrzlico in kronično kihanje. Za nekaj časa zdravi ta zdravnik revmatizem z znanim pripomočkom čebelnega strupa. Pri tem je opazil, da učinkuje ta pripomoček tudi zoper nahod.

Učinek je bil še močnejši, ko je vzel namesto čebelnega strupa strup neke južno-ameriške vrste modrasa, ki ga še noče izdati. Izdelal je iz njega preparat, ki ga imenuje viperin in ki ga v podobi mazila vdrgne pacientom enkrat ali dvakrat na dan v kožo podlehtja. Pacienti trdijo, da

občutijo že po nekoliko minutah in celo sekundah, kako jim zamašeni nos postaja blažnejši, da morejo z njim dihati. Dobre uspehe je imel dr. Mechner tudi pri seneni mrzlici in posebno pri kihalnem nahodu. Tu morajo pacienti kihiniti pogostoma 40 do 50-krat zaporedoma, toda po obravnavi z viperinom jim ta dražljaj premine. Mechner je zadnje leto zdravil več sto pacientov z viperinom in dosegel v pretežni večini primerov popoln uspeh.

Točno plačuj »Jutru« naročnino Varuj svojem zavarovalnico

Rusijo sovražijo — a vendar jo posnemajo

Franzini žetve so obhajali v Nemčiji letos tudi z vojaškimi produkcijami. Med drugim so priredili fingiran napad na vas v vojnem zaledju. Tam so se letalci spuščali in sproščali na zemljo s padali, ki so jim prva uveljavila Rusija

S P O R T

še za točke po tabelah

Nadaljevanje prvenstvenih tekem v ligi in vsef. podsaveznih razredih

Kakor smo že večerjavili službeno in neslužbeno, je današnja nedelja dobro zasaden prvenstveni termin. Na igriščih bodo sili vsi ligiski klubi, pa tudi skoraj do zadnjega vsi klubi nižjih razredov. Naj le kratko ponovimo glavne dogodke na področju LNP!

V Ljubljani sta na sporedu dve prvotredni tekmi, in sicer med Reko in Hermesom na igrišču Reke ob 15. ter med Stovanom in trboveljskim Amaterjem na igrišču Slovana, prav tako ob 15. Pred obehma tekmama bodo tudi predtekmice.

Drugotredni klubi bodo v Ljubljani nastopili na štirih igriščih, in sicer Svoboda in Jadran ob 10.15 na igrišču Primorja,

Mladika in Mars ob 10.15 na igrišču Mladike na Kodljevem, Slavija in Grafika ob 10. na igrišču Hermesa v Šiški ter Moste in Korotan ob 15. na igrišču v Mostah.

Zelo važna in zanimiva bodo dalje še srečanja:

med Zvezničarji in SK Celjem v Mariboru,

med Atletik in Mariborom v Celju ter med ČSK in Rapidom v Mariboru.

Pester prvenstveni spored imajo tudi na deželi, kjer bo med drugimi ob 15. na novem igrišču SK Kamnika prvenstvena tekma med ježiško Šparto in SK Kamnikom, v Kranju pa med domačim Korotanom in celjskim Olimpom.

V nekaj vrstah

Moštvo Ljubljane nastopi danes na vročih zagrebških tleh v svoji tretji prvenstveni tekmi. Enajstotica se bo postavila »purgerjem« nasproti takole: Logar, Jug, Bertonec, Kukanja, Pupo, Boncelj, Janežič, Zavrč, Jež, Makovec, Zemljčič. Ta tekma naših je za nadaljnjo reputacijo velikega pomena saj so njihovi največji nasprotniki lojalno priznali, da jih bo treba potem smatrati za resne konkurente pri vrhu tabele. Toda, če hočemo v Zagrebu spraviti obe tečki, je predvsem potreba, da jih noben način igranja nasprotnega moštva ne vrže iz tira, sami pa naj obdržijo sistem, ki je najbolj koristen, pri čemer naj si krili zapomnita za vselej, da je njuna glavna oblika — nesebičnost.

V Zagrebu je danes izredna skupščina JLAS, ki jo je — kakor znano — sklical ministrstvo za telesno vzgojo kot nadzorna oblast tega saveza. To skupščino so v glavnem sprožili sedanjí in bivši funkcionarji JLAS, ki so si glede vodstva v tej naši vrhovni športni organizaciji za lahko atletiko že dolga leta v lasih. Seveda gre to zelo in samo na škodo športa na zelenem polju, kar je precej nazorno pokazala tudi nedavna balkanijada v Atenah. Upajmo, da se bodo na tej izredni skupščini slednjič le sporazumeli vsi, ki jim je spoznavanje tega našega lepo napredujočega športa na srcu, in se združili za skupno delo na glade na to ali so iz Zagreba, Beograda, ali Ljubljane. O poteku te skupščine bomo še podrobneje poročali.

Beograjski in zagrebški nogometni podsavez sta se po dolgem dogovorila za dve mednarodni tekmi med Beogradom in Zagrebom, in sicer bo prva v Beogradu dne 1. novembra, revanšna pa v Zagrebu dne 1. decembra.

Razpis

občnega zbora LPP

Upravni odbor LPP sklicuje za nedeljo 18. t. m. svoj redni letni občni zbor, ki bo ob 9.30 v restavraciji hotela Struselj za naslednjim dnevnim redom:

Volitev verificacijskega odbora. — Volitev dveh zapisničarjev in dveh overovalnih zapisničarjev. — Poročilo tajnika, blagajnika in nadzornega odbora ter poročila absolutorija upravnemu in nadzornemu odboru. — Volitev novega upravnega odbora. — Volitev novega nadzornega odbora. — Predlogi upravnega odbora in rednih članov LPP. — Določitev mesta, dneva in programa prvenstva LPP za 1. 1937. — Službenosti.

V smislu pravil imajo na občnem zboru pravico voliti vsi redni člani JPS na področju LPP, ki so zadostili vsem svojim obvezam do JPS in LPP. — Vsak klub zastopa dva delegata, od katerih ima eden, v pooblastilu naznačen, glasovalno pravico. Pooblastilo mora biti od predsednika in tajnika kluba podpisano in opremljeno s klubovnim žigom.

V primeru, da ob navedeni uri ne bo prisotnih nad polovico rednih članov, bo

skupščina eno uro kasneje ne glede na število prisotnih v istem lokalu. — Predlogi s strani klubov morajo biti dostavljeno na naslov LPP (Prezeli Boris, Ljubljana, Gregorčičeva 10) najkasneje do 16. t. m.

Službene objave LNP

Verifikacije igralcev: Popravlja se verifikacija Drašlerja Valentina, Mladika, tako da ima pravico nastopa z dnem objave.

S pravico nastopa 17. t. m.: za Slavijo-P: Berlek Anton, Breznik Stefan, Draschbacher Ivan, Fischer Friderik, Kolar Josip, Knezer Ivan, Kotzhek Rudolf, Novak Franc, Reibenschuh Ivan, Rožmarin Karel, Sternad Zmagoslav. Tkalec Ivan, Tomažič Franjo, Zelenko Franc, Zoher Franjo (zanj predložiti takoj tri slike) Vesnaver Svetozar. Za Svobodo-Lj: Senk Ivan, Rogelj Marjan; za Grafiko: Boltavzer Bogomil; za Hermes: Kos Hinko; za Gorenjca: Gantar Marjan, Smolej Pavel; za Korotan-Lj: Obed Josip, Porenta Anton; za Gradjanski: Djočki Blagoje; za Muro: Pevc Vladimir; za Ljubljano: Priveršek Anton; za Reko: Gabrijelič Dušan.

S pravico nastopa 27. t. m.: za Slavijo-P: Čebulj Mirko; s pravico nastopa 7. januarja in 7. aprila 1937: za Mladiko: Jeračič Franjo, Por Anton; za Grafiko: Rihter Oskar; za Reko: Aljančič Ernest; za Maribor: Zmazek Karel; za Korotan-Lj: Bačk Ladišlav; za KSK Lukan Milan. — Čita se za Slavijo-P: Baier Jindra, verifikacija bo sledila po odgovoru CK. — Traussek Albin prekljuje za Hrastnik, ostane pri Amaterju. — Zavrnteta se verifikaciji Brucan Marjan, Gorenjec, ker ni slik. Macuh Karel, Olimp, ker ni plačana taksa. — Dopornave članarine prejemniku klubu se suspendirajo: Malič Mirko, Gogala Josip Smerdu Egon, Svetič Vilibald Rihar Ivan, vsi Mars.

Dvigne se suspenz na podlagi § 26 spl. pr. Bačaku Ladu, ker je Svoboda-Lj. umaknila prijavo. — Vežejo se po § 8 III spl. pr.: za Slavijo-P: Vesnaver Svetozar do 9. t. m.; za Grafiko: Rihter Oskar do 10. t. m.; Boltavzer Bogomil do 7. oktobra 1937; za Korotan-Lj: Jankovič Miha do 6. t. m., Bačak Ladišlav do 10. t. m.; za Hermes: Kos Hinko do 10. oktobra 1939; za Ljubljano: Priveršek Anton do 30. avgusta 1938.

V roku treh dni po objavi imajo dostaviti seznam izkaznice z odjavami: Maribor za Berleka Antona, Draschbacherja Francja, Fiserja Friderika, Novaka Francja, Reibenschuha Ivana, Čebulja Mirka; Zvezničar za Kolarja Josipa, Knezerja Ivana, Sternada Zmagoslava; Ptuj za Kotzhekja Rudolfa; Slovan za Jeračiča Franjo, Pora Antona; Hermes za Rihterja Oskarja; Mura za Zmazka Karla; Svoboda-Lj. za Bačaka Ladišlava; Amater za Lukača Milana.

Na podlagi sodnikovega poročila se predstavlja k.o. Miller Drago, Disk in Brinovec Franc, Domžale. — U.o. se predajo službojuči z dne 4. t. m. Jurkas, Savinšek, Copar, Kern, ker niso dostavili poročil in obračunov o tekmah za Kraljev fond. Dalje se predajo u.o. Maribor, Javornik, Trbovlje, Jadran, Disk, ker niso dostavili zahtevanih seznamov izkaznic z odjavami.

Službeno iz poverjenstva SOLNP Trbovlje: Za prvenstveno tekmo Zagorja-Trbovlje na igrišču Zagorja se delegirata stranska sodnika Gracar in Stepišnik, za prvega je nadomestnik Bukšič. Sodniški kandidata se obveščajo, da morajo v bodoče oddajati takso Din 25 za sojenje drugotrednih tekem v celoti. Za ponedeljek ob 17. se sklicuje v garderobi delavskega doma v Trbovljah sestanek vseh sodniških kandidatov v poverjenstvu Trbovlje. Klubi se ponovno pozivajo, naj svoje predreditve prijavljajo najkasneje do srede vsakega tedna.

Službeno iz LNP. V objavi z dne 9. t. m. je izstala odmera kazni igralca Sinkole Rudolfa, Svoboda-Lj, in Stupica Milana, Grafika; oba sta kaznovana z enotedensko zabrano igranja od dneva objave. Prihodnja seja k.o. bo — torek 13. t. m. ob 19.30. — Na sejo se pozivajo: Turner Franc, Baumgartner Miro, oba Slavija, Anžič Daniel, Jadran, Brvar Stane, Reka, Marchlotti Viktor, Slovan, Trbovelje: Lado, Grafika, Povha Alojzij, Mars, Ramovž Drago, Mladika.

SK Slavija. Vsi igralci I. moštva naj bodo točno ob 9. na igrišču Hermesa. Enako velja za redite je!

Iz Julijske Krašine Položaj škofa Fogarja omajan

Zagrebske »Novosti« so v petek objavile vest, da je položaj tržaškega škofa Fogarja resno ogrožen. V krogih katoliških novinarjev, ki so zadnje dni zborovali v Rimu, so se razširile govorice, da bo tudi on kakor pred leti goriški nadškof pokojini dr. Sedej odstavljen s svojega mesta zaradi svoje posebne politike namram vernikom slovenske in hrvarske narodnosti, ki predvsem ni v skladu z namerami režima. Dejanjsko je bil škof Fogar prejeto sredo v Rimu, kjer ga je papež sprejel v posebno avdienco, ki ji je prisostvoval le še neki kardinal. Poučeni krogi zatrjujejo, da je bila tudi ta avdienca v zvezi s Fogarjevo skorajšnje odstavitvijo.

Znano je, da je bivši tržaški prefekt Tiengo ne glede na določila konkordata na svojo lastno odgovornost ali pa po posebnem sporazumu med vlado in Vatikanom v nekaterih tržaških cerkvah pred meseci prepovedal slovensko bogoslužje, čeprav je bil za to odredbo kompetenten le tržaški škof. Tiengo je bil kmalu nato premišljen. Kolikor je bila njegova premetitev dejansko v zvezi z omenjeno prepovedjo, dokazuje, da je prepovedal slovensko bogoslužje v cerkvi za res na svojo pest. Nekaj dni po njegovem odhodu je bila ta prepoved deloma spet preklicana.

Cerkve, za katere kažejo tržaški Italijani le malo zanimanja, so se tedaj spet napolnile. Toda zadoščen je tržaških cerkvenih krogov ni trajalo dolgo. Vlada si je znala kakor kažejo najnovejšje govorice, pri Vatikanu izposlovati nove koncesije, da bo lahko do kraja izvedla svoje namere v Julijski Krašini, tako da bo ostal tudi poslednji uspeh, ki ga tržaški poturadni krogi pripisujejo tržaškemu škofskemu ordinariatu brez baska. Novemu pokrajskemu tajniku fašistovske stranke bo spričo tega pač le še bolj olajšano izvajanje njegovih priznanih integralnih fašistovskih načel.

Drobne novice

Brezposelnost je pričela v zadnjem času spet narastati. Iz Absenije se je vrnilo več precejšnje število bivših bojevnikov, ki kljub svojim zaslugam za domovino v večini primerov ne najdejo dela in zaslužka. V njihovih vrstah je nastalo zaradi tega veliko nezadovoljstvo, ki je toliko večje, ker so jim pred njihovim odhodom v Vzhodno Afriko zagotavljali, da bodo po vojni prav gotovo spet namešteni pri svojih dotedanjih delodajalcih oziroma da bodo, kolikor so bili brezposelni, dobili čim boljše službe. Zaradi tega je sedaj glavno tajništvo fašistovske stranke, ki je bilo o razpoloženju bivših bojevnikov dobro poučeno, izdalo okrožnico, v kateri pravi, da so industrijska podjetja v smislu sporazuma med federacijama industrijcev in industrijskih delavcev dolžna v 4 tednih spet namestiti vse svoje prejšnje delavce, ki so se udeležili vzhodno-afriške vojne.

Tudi med bivšimi bojevniki iz Istre in Goriške je sedaj mnogo brezposelnih. Ker pa so večini pred vzhodno-afriško vojno niso bili namešteni pri industrijskih podjetjih, še zmerom nimajo garancije, da bodo v kraikem našli dela in kruha.

Pred goriškim sodiščem se je moral pretleto sredo zagovarjati 34 letni Andrej Vižintin iz Standreža, ki so ga ovdili, da skriva na svojem domu staro avstrijsko pištolo Revolver so karabinjerji pri hišni preiskavi dejansko tudi našli. Obtoženec se je zagovarjal, da mu je bilo orožje podtaknjeno, kljub temu pa je bil obsojen, čeprav na sorazmerno malo kazni 10 dni zaporu in 100 lir globe.

Puljska hranilnica je bila od guvernerja zavoda Banca d'Italia pooblaščen, da si ustanovi svojo podružnico v Izoli.

Na tolminski gimnaziji so se vršili dne izpiti za sprejem v posamezne nižje in višje razrede. Med 66 dijaki, ki so izpiti položili z dobrim uspehom, je tudi 42 Slovencev.

Stečaj na Goriškem. V mesecih avgustu in septembru je v goriški pokrajini napovedalo stečaj 6 malih trgovcev in obrtnikov, med njimi trgovec Viktor Purgar in Josip Gorkič v Gorici, instalater Ludvik Štrukelj pri Sv. Luciji in brivec Albin Poljak v Cerknem.

Obmejna milica je te dni praznovala svojo prvo desetletnico. Ustanovljena je bila takoj po znanem atentatu na Mussolinija, ki je bil nanj brez uspeha izvršen v Bologni leta 1926.

Na motorni ladji »Saturnija«, ki se je pravkar vrnila iz Amerike, se je smrtno ponesrečil 25-letni mornar Niko Peranovič. Padel je z jambreza 20 m globoko na palubo ladje. Prebil si je lobanjo in dobil hkratu smrtno notranje poškodbe.

V Trstu je te dni z uspehom položilo izpit za učiteljece na osnovnih šolah 3. kategorije 182 kandidatov. Med njimi je okrog 80 učiteljece slovenskega porekla. Nadaljevalno strokovno šolo pa je dovršilo 100 dijakov, med njimi 21 Jugoslovenov.

Tudi v Gorici se med dne učiteljske izpiti, h katerim je pripuščenih 527 učiteljev, ki imajo biti namešteni v 3 in 5. kategoriji. Med njimi je sodeč po imenih in priimkih tudi okrog 115 učiteljev slovenskega pokolja.

Naše gledališče

DRAMA

Nedelja 11.: Florentinski elamnik. Izven. Ponedeljek 12.: Zaprtlo. Torek 13.: Zaprtlo. Sreda 14.: Florentinski elamnik. Red Sreda. Labichova komedija »Florentinski elamnik« v režiji ing. arh Stupice je jako zabavna, prepletena s komičnimi situacijami in karakterističnimi komedijskimi figurami. Sodelujejo: Nabločka, M. Danilova, Gabrijeličeva, J. Boltarjeva, Cesar, Kralj, Daneš, Jerman, Sancer, Drenovec, Potokar, Pianecki, Plut.

OPERA

Nedelja 11.: ob 15. Lucía di Lammermoor. Izven. Znižane cene od 80 Din navzdol. Ob 20. Vesela vdova. Izven. Ponedeljek 12.: Zaprtlo. Torek 13.: Dvojno knjigovodstvo. Red B. (Gostovanje v Mariboru; Madame Butterfly). Sreda 14.: Zaprtlo. (Gostovanje v Celju; Madame Butterfly). Donizettijeva opera »Lucia di Lammermoor«. V naslovni partiji nastopi gdca. Zupčeva, sodelujejo: Gostič, Franci, Kolacio, Petrovič in Španova. Dirigent: Baša. Ob 20. se bo vršila predstava operete »Vesela vdova« z go Gjungjenac v glavni partiji, ki bo imela nove toleete ter bo pela Leharjev vložek; Ves svet vrši se okoli ljubezni, Valencieno svoje gdca Smrkolova, glavno moško partijo g. Gorski. Sodelujejo še: Banovec, Kristantič, Frieh, Hvasija, Cankarja, Japljeva, Španova, Petek, Zupan, Jelnikar, Sekula. Dirigent in režiser: N. Stritof. Kot prihodnja operna premiera se pripravlja Verdijev »Ples v maskah« v režiji prof. Sesta, pod muzikalnim vodstvom Antona Neffata.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 11. oktobra ob 20. uri: »Pohujšanje v dolini šentflorjanskic.« Ponedeljek, 12. oktobra: Zaprtlo. Torek, 13. oktobra ob 20. uri: »Madame Butterfly«. Gostovanje ljubljanske opere. V nedeljo svečer je prva ponovitev Cankarjev prav dobro uspele farse »Pohujšanje v dolini šentflorjanskic«.

Slovenska duhovnost v likovni umetnosti

Sodobna kritika o mojstru Urhu Ponikvarju

Da razbistriamo in ugotovimo pojmovanja slovenske sodobne likovne umetnosti, tudi v starih plasteh naroda, pridobujemo v podobi in besedi najnovejši umotvor akademskega slikarja Urha Ponikvarja. Tihotžitje s kaktejo in krompirjem dovedeno v Parizu 1. 1936.

Akademiški slikar Urh Ponikvar

Da ni slovenska duhovnost v naši likovni umetnosti morda le trenutna velika moda, tamveč svež in eruptiven pojav prabitne oblikovalne sile slovenskega človeka, nam nazorno svedoči avtor umetnina »Tihotžitje s kaktejo in krompirjem«. Slovenski svojski lik in kvaliteta tehničnega znanja, s katerim razpolaga Ponikvar v najdličnejši meri, nas sili, da motrimo to klasično delo iz najvišjega estetskega obzorja.

Drzna, prostorna ritmična kompozicija, smela sodobnost perspektivnih problemov, samolastno in lapidarno oblikovanje in senčenje predmetov, ki žive in dihaajo slovensko duhovnost so predvsem odlike našega mladega mojstra. Iz sleherne po-teze Ponikvarjeva čopiča nam sije duša našega človeka — kmečka, ljudska duša. Estetska stran umotvora je podčrtana zlasti z razbrzdano risbo, imaginarnim oblikovanjem ter z disharmonijo barvne ubranosti. Ponikvarjev oblikovalni genij išče prvini, iz katerih nam bo sezidal zlato svetlišče slovenske ljudsko duhovne umetnosti. Odprl nam bo čuda pravadnega sloga kmečke atektonike ter naše grude duhteče tvornosti.

Slikarju Ponikvarju gre pred vsem za utelešanje ljudskega duha, katerega ume, bi rekli — nekako iztisniti — iz prabitnosti naše psihične in estetske materije. Je to formalno umetnostni pojav izrednega talenta, odet v sodobno, ljudskoč. tno obliko. Navpično-diagonalno vodovravnne tvorbe mize in okna, disharmonija kompozicije, katere teži v spodnji desni kot, globokoumna plastična sodobnega primitivizma, sleherni otenki barvnih nians zelenobebe sive kakteje in slovensko sivo rujavega krompirja, vse to so suverene priče o želanosti našega umetnika.

Ponikvarjev čutno konkretni subjektivizem se spaja v divje harmonično celoto s sodobnim individualizmom ter nam daje rezultat pristne slovenske duhovnosti. Moje gospodar si je dobro svest, da popularnost ni kvaliteta, vendar nekako podtlatno stremi za ožjim stikom z ljudstvom, ki ga navidezno odklanja, v resni-

Tihotžitje s kaktejo in krompirjem

ci pa ceni in spoštuje, zato je njegovo geslo: Ne več po zastarelih potih »iz naroda za narode«, ampak po novih sodobnih smernicah: »za ljudstvo iz ljudstva.«

Akademiški slikar g. Urh Ponikvar je bil rojen na Lašarjih pri Zaplani 14. februarja 1909. Srednješolske študije je dovršil v Novem mestu. Akademsko likovno umetnosti pa je absolviral v Zagrebu z odliko. V Pragi se je vežbal v ateljeju prof. Prohaska, v Parizu pa pri znamenitem mojstru Lemoynu.

Razstavljal je po vseh evropskih, severno in južno ameriških veleumetnih tudi na Japonskem. Povsod so sprejemali njegove umotvore z največjim občudovanjem in vsi vodilni kritiki so bili nedeljnega mnenja o velepomembnosti tega na-

šega umetnika. Ko so se vse umetnine vrnilo neprodane v domovino, jih je slikar Ponikvar ponudil v nakup Deželni upravi, katere je večino slik odkupila za našo ljudsko galerijo. V zadnji dobi je mojster Ponikvar zaposlen z velikim naročilom za Pokrajinsko zbornico. To je veličastna podoba v dolžini 27 m: »Slovenci pod cesarjem Oktavijanome« (glej tozadevno studijo).

Uverjeni smo, da bo g. Urh Ponikvar tudi v tem častnem svojem delu pokazal vso veliko umetnost, ki bo preprosta in prabitno in sodobno slovensko duhovnostjo. Dr. Damjan Janežič.

Studija za zgodovinsko sliko: Slovenci pod cesarjem Oktavijanome.

Radio

Točne sporede vseh domačih in inozemskih oddajnih postaj na kratkih, normalnih in dolgih valovih najдете v ilustrirani tedenski reviji za radio gledališče, film »Naš val« Mesecna naročnina Din 12. Zahtevajte brezplačno in brezplačno na ogled en izvod. Uprava: Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Nedelja 11. oktobra

Ljubljana 8.: Vesel jutranji pozdrav (ploščice). — 8.30.: Tolovadba (prof. Marjan Dobovšek). — 9.: Čas, poročila, spored. — 9.15.: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. — 9.45.: Verski govor (g. Vilko Fajdiga). — 10.: Koncert jugoslovenske glasbe (Radio orkester). — 11.: Prenos odkritja spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru z Jesenic. — 12.30.: Ploščice po željah naročnikov. — 13.: Čas, spored, obvestila. — 13.15.: Ploščice po željah naročnikov. — 13.40.: Otroška ura: Strček Matiček govori in poje. — 17.: Kmečk. Josensko obdelovanje zemlje in gozdarjevanje (inz. Simonič Primož). — 17.20.: Šrnel kvartet, vmes harmonika in kitara. — 18.30.: Vombergar: Utočilenje na Gosposvemskem polju — zvočna igra (izvajajo državni rad. igralske družine). — 19.: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30.: Nac. ura: Bosanska muslimanka (Hamza Humo — iz Beograda). 19.50.: Slovenska ura: Dances okoli Gospe svete (g. Vladimir Regaly). — 22.20.: Koroške narodne pesmi v orkestralni obliki in v zboru, Sodelujeta pevski zbor »Cankar« in Radio orkester. — 22.: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.20.: Operna glasba (Radio orkester).

Beograd 17.: Pesmi in orkester. — 19.50.: Ploščice. — 20.: Češki večer. — 23.: Ples. — Zagreb 16.30.: Godalni kvartet. — 20.: Tamburaški zbor. — 20.45.: Lahka glasba. — 22.20.: Ples. — Praga 19.05.: Jazz-kvartet in orkester. — 21.: Operna glasba. — 22.20.: Lahka godba in ples. — Varšava, — 19.20.: Ploščice. — 21.: Pester program. — 21.30.: Orkester. — 22.10.: Orkestralni in pevski koncert. — Dunaj 11.45.: Simfoničen koncert. — 12.55.: Lahka godba orkestra. — 16.: Komorna glasba. — 17.10.: Za zabavo. — 18.: Koncert orkestra in solistov. — 19.10.: Nadaljevanje koncerta. — 20.10.: Veseloigra »Dover — Calais«. — 22.30.: Klavirski koncert. — 23.30.: Ploščice. — 24.: Ciganska kapela. — Berlin 20.: Koncert orkestra. — 21.: Prenos iz Stuttgarta. — 22.30.: Iz Münchena. — 24.: Lahka in pesna muzika. — München 19.: Bavarski večer. — 20.10.: Koncert orkestra in solistov. — 22.20.: Glasba minulih časov. — 23.: Plesni orkester. — Stuttgart 19.: Kakor Berlin. — 20.10.: Zabavni večer. — 22.35.: Ploščice. — 23.: Pesna muzika. — 24.: Nočni koncert.

Ponedeljek, 12. oktobra

Ljubljana 12.: Operetni venčki na ploščah — 12.45.: Vreme, poročila — 13.: Čas, spored, obvestila. — 13.15.: Slavnost slovenski s' radatelji (ploščice). 14.: Vreme, borza. 18.: Zdravniška ura: Svetloba — toplota. (dr. Anton Breclj). — 18.20.: Messengerjeva suita Dva goloba (ploščice). — 18.40.: Kulturna kronika: Letošnje pridobitve v našem starinoslovju (dr. Rafko Ložar). — 19.: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30.: Nac. ura: Zgodovinar naše nacionalne revolucije prota Mateja Nenadović in njegov sin Ljubomir (Dušan Nikolajević — iz Beograda). — 19.50.: Zanimivosti: štehanje — rej pod lipo. 20.: Večer komorne glasbe. — 22.: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15.: Koncert plesne glasbe. Sodelujeta Radio-jazz in g. Drago Zagar.

Beograd 17.20.: Orkestralni koncert. — 19.50.: Lahka glasba. — 20.: Prenos opere iz Nar. gledališča — Zagreb 17.15.: Godba na pihala — 20.: Koncert Zagrebškega komornega tria. — 21.: Moški pevski kvartet. — 21.30.: Lahka in pesna muzika. — Praga 19.25.: Plesni orkester. — 21.: Orkestralni koncert — 22.15.: Pevski in klavirski koncert na ploščah — 23.: Bachova glasba. — Varšava 19.30.: Pevska ura. — 20.: Koncert vojaške godbe. 21.: Zvočna igra. — 21.30.: Lahka glasba na ploščah — 22.: Orkestralni koncert — 23.: Ploščice — Dunaj 11.25.: Kmečka godba na ploščah. — 12.20.: Koncert orkestra — 16.05.: Iz starih in novih zvočnih filmov. 17.35.: Koncertna ura — 20.: Pokrajinski večer — 21.: VII. mednarodni Brucknerjev festival: Prenos Brucknerjeve VI. simfonije. — 22.20.: Slavnostni poudar na ploščah — 23.30.: Lahka in pesna muzika. Berlin 19.15.: Komorni koncert — 20.10.: Odklomi iz operet Franca Suppeja — 21.: Zvočna igra. — 22.30.: Koncert Bachove glasbe. — München 19.: Lahka glasba na ploščah — 20.: Pester program — 22.30.: Pesna muzika — Stuttgart 18.: Mešan glasbeni program — 20.10.: Glasbene raritete na ploščah — 21.: Pesmi o ljubezni, zvestobi in zakonu — 22.30.: Orkestralni koncert — 24.: Nočni koncert na ploščah.

DAMSKÉ PLAŠČE

za jesen in zimo

modne in športne, s kožuhovino ali brez v cenah od Din 240.— do 580.— v veliki izbiri nudi

F. I. GORIČAR

Ljubljana,

SV. PETRA CESTA 29.

Plašče izdelujemo tudi po meri.

Na dan 17. oktobra t. l.

se bo vršila v pisarni komisarja Dravske vojne bolnice

LICITACIJA

KOSTI IN POMIJ

nabranih v vojni bolnici.

A. Poltzer: Pot brez cilja

Roman

10. poglavje

Med vožnjo na jahti sem imel dovolj prilike, da sem premišljeval o svoji prihodnosti. Takoj po prihodu v Beirut sem se hotel odpeljati v Nizzo in vrniti Boltonu vseh pet tisoč mark, ki mi jih je bil dal in ki mu jih nisem bil odslužil. Kaj bo potem, mi ni kakor ni bilo jasno.

Zakaj slej ko prej je bil moj trdni namen, da ne bom iskal pomoči pri Marjani.

Ce sem s tesnobo mislil na uro, ko dokončno zapustim razkošno jahto, me ni bilo morda strah negotove prihodnosti. Mlad sem bil in razen svoje nadložne roke popolnoma zdrav, tako da se mi ni bilo bati nobenega dela.

Toda misel, da naj se za zmerom ločim od Milice, me je navdajala z žalostjo. Vprašal a, ali sem za ljubljani vanjo, sem se siloma otresal. Gotovo je bilo le toliko, da me je bila Milica že pri prvem srečanju neizbrisno prevzela.

Tesno skupno življenje na razmeroma majhnem prostoru, še bolj pa skupna skrivnost — to dvoje mi jo je delalo zdaj še dosti bližje. Najbolji pa me je vznemirjal občutek, da tudi Milica ni ravnodušna do mene. Krčevito sem si vtepal v glavo, da nežno

podrhtevanje njenega glasu, čudni pogledi, ki sem jih časih prestrelal in od katerih sem vsakokrat blaženo vztrepetal, in katerikrat spet neosnovana osornost in malone sovražno vedenje — da vse to ne more biti drugega kakor muhe razvajene mlade milijonarke, ki se kratkočasi, kakor ve in zna.

In tako sem z dokaj protislovnimi čustvi pričakoval konca vožnje. Lawrence se je malo menil zame. Od tistega trenutka, ko je bil zvedel, da nisem partner za bridge, ga nisem več zanimal. Prepričan sem bil, da se ukvarja milijonar samo z igro, z jedjo in s piččo.

Se preden je minilo štiri in dvajset ur, sem spoznal svojo zmotno.

Malta je bila za nami, in pravkar smo opazovali velik potniški parnik, ki je plul iz Egipta proti Siciliji, ko je Lawrence nenadoma prišel na palubo. Midva z Milico sva ostala pri ograji in zrla na rahlo razgibano, temnovišnjevo morje, za katerim je izginjala ladja. Ne vem, kako se je zgodilo, a zdajci sem držal Milico za roko.

Vrnila mi je stisk za stisk. Ko naujo je splašil Lawrenceov osorni glas, sva stala drug t'k drugega, in Miličina glava mi je lahno slonela na ramenu.

Milijonar naju je čudno pogledal. Rekel ni ničesar. Pri večerji je bil nenavadno razigran. Časih, kadar me je skrivaj in — tako se mi je zdelo — nekam podsmehljivo ošinil z očmi, se nisem mogel ubraniti mučnega čuvstva.

Lawrence je sicer, kakor hitro je srežal, prinesel kavo in likerje, nestrpno čakal prihoda svojih igral-skih partnerjev.

Nocoj je bilo drugače.

Namesto likerjev so podali šampanjca. Midva z Milico sva tako in tako pri vsakem obedu popila kozarec ali dva penečega se vina. Lawrence je imel težko rensko ali burgundsko kapljico rajši. Ko sva ga zdaj presenečeno pogledala, se je zasmejal, rekoč: »Nocoj slavimo moj rojstni dan!« Nato se je obrnil k meni in dodal: »Kaj mislite, koliko let mi je?«

Ne da bi počakal mojega odgovora, je rekel: »Nu, saj je vse eno... Kar mladega se še čutim. Zelo mladega! Mladšega od vas, gospod Weindal!«

»Ali, Jerry, saj si rojen decembra, ne maja meseca!« je začudeno rekla Milica.

Lawrence se je nekam po sili zasmejal: »Res je, decembra meseca! Danes torej ni moj rojstni dan, ampak moj god!«

Strežaj z negibnim obličjem starošpanskega granda je odmašil steklenico in slovesno izvršil obred nalitja kozarcev.

Prepričan sem bil, da je imel Lawrence, ko je tako na hitro roko vprizoril proslavo svojega rojstnega dne, poseben namen. Morda že pod vplivom pičče me je za trenutek obšla prismojena misel, da hoče Lawrence, ki me je bil popoldne zalotil v nežnem pomenku z nečakinjjo, proglasiti Miličino in mojo zaroko. To nespametno misel sem takoj zavrgel. Čuvstvo me je opominjalo, da je Lawrence sovražno razpoložen proti meni.

Varoval sem se torej in pil zelo zmerno, čeprav me je Američan silil.

Ko je milijonar poprosil Milico, naj zapoje, se je uprla, dasi drugače ni skoparila s svojim glasom. Ko ni odnehal, je nazadnje vidno nerada sedla h klaviru. Kakor vsakokrat, me je Miličino petje tudi to pot popolnoma očaralo. Negibno sem ji gledal v lepi obraz, ki je pod vplivom glasbe ves zasijal.

Tedajci me je prevzel občutek, da me Lawrence opazuje.

Ko sva se srečala z očmi, je pogledal v stran. Prepričan sem bil, da mu je izrazil, s katerim sem strel v Milico, izdal mojo skrivnost. To vohunjenje za mojimi najbolj skritimi čustvi se mi je uprl. Nenadno sovraštvo me je navdalo do tega velikega deb-luha, za katerega sem imel dotlej samo brez-bržnost.

Ko je Milica končala, sem jo prosil, naj zapoje še kako nemško pesem. Vedel sem, da Lawrence, ki ni znal niti besedice nemški, nemških pesmi ne mara. Tudi zdaj me je zelo neprijazno pogledal. Ko je Milica pela neko Loewejevo balado, je Lawrence mrdal z obrazom, kakor da mu je na vse pretege pust.

Takoj po petju se je Milica poslovila, češ da jo glava boli. Lawrence je ni skušal zadržati.

Tudi jaz bi bil najrajši odšel, da se mi oglašala v meni nekakšna klubovalnost. Lawrence naj nikar ne misli, da se ga bojim! Kaj mi pa more očitati?

Nemara to, da sem se siromak predrznil vzdigniti oči do milijonarske hčere?

Lawrence je vzel eno svojih velikanskih havank.

TUDI VAŠ NOVI PLAŠČ — OD PAULINA —

KER SMO DOBREMU GLASU NAŠE TVRDKJE DOLŽNI, DA SI S POSTENO POSTREŽBO PRIDOBIMO TUDI VAŠE ZAUPANJE. KONFEKCIJA PAULIN, LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 5.

OBRTNA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE D. D. ZANAJSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE A. D.

Delniška glavica Din 75.000.000.—
Udeležba države Din 30.000.000.—

PODRUŽNICA V LJUBLJANI
GAJEVA ULICA 6

Račun pri Poštni hranilnici št. 14003 — Telefon 20-30

sprejema na obrestovanje

vsaki čas razpoložljive vloge na tekoče račune po 3%, na vložne knjižice po 4% na leto; vezane vloge na tekoče račune in na vložne knjižice

na 3 mesečno odpoved po 4 1/2 % in
na 6 mesečno odpoved po 5 %.

Obresti se pripišejo glavici 30. junija in 31. decembra.

Stare in nove vloge so vlagateljem na razpolago brez vsakih omejitev.

Za nalaganje denarja zahtevajo poštne položnice.

Z nobenim drugim reklamnim sredstvom ne morete doseči enakega učinka, kakor časopisnim oglasom. Čigar delokrog je neomejen. Časopis pride v vsako hišo in govori dnevno desetstisočen čitateljev. Redno oglašanje v velikem dnevniku je najuspešnejša investicija, ki prinese koristi trgovcu in kupcu.

Velika zavarovalna družba

Isče mlajšo izkušeno moč za vodstvo elementarne stroke kot pomočnika ravnatelju. Pismene ponudbe s curriculum vitae pod »Napredek 620« na Propaganda a. d. prej Jug. Rudolf Mosse a. d. Beograd, pošt. pret. 409. Diskrecija zajamčena.

ČUVAJTE SE INFCIRANJA!

Največ infekcijskih klic prihaja v telo skozi grlo in ustno duplino. Tja najbolj pogosto prodirajo bakterije. Zato so usta prva postaja za nalezenje ter je disinficiranje ustne dupline zelo važno. Vlijte v vodo za izpiranje ust nekoliko kapljic DIANA francoskega vinskega žganja. Na ta način dobite izredno antiseptično vodo, nstom prijetnega okusa.

Uporabljajte za desinficiranje ustne dupline DIANA francosko vinko žganje!

100.000 komadov prodanih

ZEPHIR-peči

v 6 državah potrjuje, da ni bolj idealnega kurjenja.

Izdaljuje: ZEPHIR d. d. Subotica.

Zahtevajte brezplačen prospekt! TVORNIŠKA SKLADIŠČA: Ljubljana: Venceslav Breznik, Celje: D. Rakusch, Maribor: Pintar in Lenard, Ptuj: Anton Brenčič, Brežice: Loschnigg & Schmidt.

Obenem prodaja prvovrstnih »ELITE« in »EVA« štedilnikov iz iste tvornice.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Parketne deščice, trstje za strope, asfaltno strešno lepenko, bitumenjuto za izolacijo, bitumen, lesni cement, karbolinej, strešni lak

i razna izolacijska sredstva proti vlagi dobite najceneje pri tvrdki JOS. PUH, Ljubljana, Građaška ulica 22, Telefon št. 25-13

Otroški vozički najnovejših modelov

Dvokolesa, motorji, tricikli

Šivalni stroji pogreeljivi

Po zelo nizki ceni! Ceniki franco!

TRIBUNA & F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovška cesta 4. Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

Trgovski lokal,

urejen za trgovino z mešanim blagom, trafiko, delikateso, priključen bufet, klet, skladišča, stanovanje v hiši, prvovrsten prostor v centru mesta v provinci ugodno oddam v najem. Vprašati pod »193« na oglasni odd. Jutra.

Vsem, ki ste jo poznali, naznanjamo, da se je smrtno ponesrečila pod Peričnikom in nas za vedno zapustila naša od vseh tako ljubljena

ANICA

Pogreb bo v nedeljo, dne 11. oktobra, ob 16. uri izpred mrtvašnice na pokopališče na Dovjem. JESENICE NA GORENJSKEM, 10. X. 1936. MARTIN ČINKOVEC, oče, HELENA, mati, JOŽE, BOGICA, SONJA, HELICA, GETA, brat in sestre ter ostalo sorodstvo.

Sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš dragi mož, oče, brat, stric, svak i.t.d., gospod

LEO LOY

TRGOVEC V KOČEVJU

včeraj, dne 8. oktobra, po daljši mučni bolezni, v starosti 37 let, v javni bolnici v Ljubljani preminul.

Pogreb se je vršil v Kočevju dne 10. t. m.

LJUBLJANA—KOČEVJE, 9. oktobra 1936.

ZALUJOČI OSTALI.

NAGRADO

od 1.000⁰ - angl. funtov

(Din 250.000) nudimo onemu, ki nam dokaže, da imamo v naši trgovini tudi le 1 meter tkanine, ki ni zajamčeno 100 odst. angleška!

Naša kvaliteta je nenadkriljiva!
Naša izbira najbogatejša!
Naši deseni so poslednja novost londonskega West-Enda!
Naše cene predstavljajo pravo vrednost naših tkanin!

F I N T E X

SVETOVNA ZNAMKA ANGLEŠKIH TKANIN, ZAGREB, PREOBRAZENSKA UL. 6.

EDINA angleška tvrdka, ki ima na zalogi izključno ANGLEŠKE TKANINE!

ZASTOPNIK ZA DRAVSKO BANOVINO ŠTEFAN ŠLIBAR, modni salon, LJUBLJANA, RESLJEVA CESTA 8.

Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic

V LJUBLJANI

se je dne 10. oktobra t. l. preselila v nove poslovne lokale na Kralja Petra trgu št. 3 ter od 12. t. m. dalje posluje v novih poslovnih prostorih.

Maneversko lokomotivo

(Verachublokomotive) za normalni industrijski tir, rabljeno, a dobro ohranjeno kupimo. Ponudbe z navedbo fabrikata, leta zgradbe in detajlnim opisom na tvornico »Sartide«, Smederevo.

GLASBILA Schneider priznana 50 od umetnikov kot NAJPOPOLNEJŠA in cenejša KRALJEVNI DVORNI DOBAVITELJ NALJEČJA DOMAČA RAZPOŠILJALNA TVRDKA F. SCHNEIDER IZDELAVANJE GLASBIL IN GLASBENIH PRITEKLIN ZAGREB, Nikolićeva ul. 10. Violine..... od Din 71.- napred. Havajske kitare, Kitare..... - 148.- - - - - kromatične Mandoline..... - 98.- - - - - harmonijske, trube Harmonike..... - 75.- - - - - saksofoni in t.d. najceneje.

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI BROŠURNI GOLUČNI CENIK

Farma za živali s kožuškami na Bigiju pri Weggisu v Šviciji se je s svojo zalogo srebrnih lisic

preselila v Karpate. Prodajamo plemenske živali in kožuhe. Dajemo tudi nasvete za napravo farm Karpathen Silberfuchs-farm, Ujhuta Borsod-m.

KLISEJE ENO IN VEČBARVNE Jugografika SV. PETRA NASIP ST. 23

Inserirajte v »Jutru«!

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob bridki izgubi našega ljubljenega soproga, očeta, starega očeta, tasta, brata, strica in zeta, gospoda LUNDER FRANCA, višjega davčnega upravitelja v pokoju, se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo č. o. o. frančiškonom, č. o. Angeliku za tolažbo ob njegovi bolezni, g. dr. Jamšku, gg. zdravnikom drž. bolnice in č. sestram za nad vse požrtvovalno nego. Nadalje se prav iskreno zahvaljujemo za poklonjene vence in cvetje, kakor tudi vsem ostalim, ki so blagega pokojnika spremili kljub slabemu vremenu v tako lepem in častnem številu.

LJUBLJANA, 11. oktobra 1936.

ZALUJOČI OSTALI.

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov...

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zantevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obenem z naročilom...

Blago za žmanske sukunje. R. MIKLAUC. Ljubljana, Priljubljenih ul. 17. Tel. 2432-1.

Kuharico. Disto, zdravo in pošteno, s dolgoletnimi spravevali, staro 35 do 36 let. Bismarckova ul. 17. Tel. 2432-1.

Inteligentna služkinja. samostojna, ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela. Dobi službo. Predstaviti na ogled. Jutra. Ivan Jurišič. Tel. 2432-1.

Trgovski pomočnik. mešano stroko, sedaj poslovodja podjetja izven Dravske banovine. Jutra. Tel. 2432-1.

Perfektna kuharica. srednjih let z daljšimi spravevali. Jutra. Tel. 2432-1.

Mesarski pomočnik. dobra moč, všeče sta no namočenju. Jutra. Tel. 2432-1.

Izložbeni aranžer. dela izložbe vseh strok, hitro in poravnano. Jutra. Tel. 2432-1.

Učiteljska abiturientka. z detele, z odličnim uspehom, vajena dela. Jutra. Tel. 2432-1.

Galoše. popravja najbolj Gumikina Tyrševa 9. Tel. 2435-30.

V gostilni Turk. Strelška ul. v soboti in nedeljo domače krmavice. Tel. 24268-18.

Zastopnike. za obratno prodajo različnih posredniških in drugih poslov. Jutra. Tel. 24365-1.

Več krojačev. za konfekcijo, sprejem na ogled. Jutra. Tel. 24365-1.

Starejšo frizerko. z večletno prakso, popolnoma perfektno. Jutra. Tel. 24365-1.

Nemško govoriti in teorijo. se nauče vsi po moji najboljši metodi. Jutra. Tel. 24365-1.

Dipl. elektrotehnik. z rudarsko prakso, zeli premočni. Jutra. Tel. 24365-1.

Simpatična gospodinja. mlada, všeče mesto zahtevne kuharice. Jutra. Tel. 24365-1.

500 Din. v prvem meseču plača sam osam, ki mi preskrbi s hrano. Jutra. Tel. 24365-1.

Gospodinja. 18-22 let iz boljše hiše na deželni ulici. Jutra. Tel. 24365-1.

Oblačila. Breda 1. Din. Javek 3. Din za šifro ali dajanje naslova 5. Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Na Fužine. »Stajercu« na šogranjsko, kroje in dobro zapeljivo. Tel. 24514-18.

Dva čevljarstva. sprejem takoj za hišna in zbirna gozdarstva. Jutra. Tel. 24365-1.

Trgovina z lesom. hiša mlajšega, smoleznega, stanovanja. Jutra. Tel. 24365-1.

Gospodinja. 18-22 let iz boljše hiše na deželni ulici. Jutra. Tel. 24365-1.

Gospodinja. 18-22 let iz boljše hiše na deželni ulici. Jutra. Tel. 24365-1.

Gospodinja. 18-22 let iz boljše hiše na deželni ulici. Jutra. Tel. 24365-1.

Gospodinja. 18-22 let iz boljše hiše na deželni ulici. Jutra. Tel. 24365-1.

Gospodinja. 18-22 let iz boljše hiše na deželni ulici. Jutra. Tel. 24365-1.

Gospodinja. 18-22 let iz boljše hiše na deželni ulici. Jutra. Tel. 24365-1.

Knjige. Breda 1. Din. Javek 3. Din za šifro ali dajanje naslova 5. Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gostilna Cebau. vabi na domače kolone. Se pravi Jozef in Milka. Tel. 3410-18.

Služkinja. mlajša, z znanjem hišnega dela, dobi službo. Jutra. Tel. 24365-1.

Minarja. vestnega in pridnega, mlajši moč, všeče tako: Valjani min, Fric Senk, Rotanje, Trid. Tel. 24365-1.

Krojaškega pomočnika. zmožnega moških in žensk, sprejem na ogled. Jutra. Tel. 24365-1.

Zakonski par. vpojen, jitem za oskrbo, lepega posestva. Jutra. Tel. 24365-1.

Trg. pomočnica. mešano stroko, mlada, poštena, znanja. Jutra. Tel. 24365-1.

Strojnik. ključavničar, strugar in električar. Jutra. Tel. 24365-1.

Mesto gospodnje. hiše boljše kuharice srednjih let. Jutra. Tel. 24365-1.

Mesto hišnika. 3-4 letna družina. Jutra. Tel. 24365-1.

Knjige. Breda 1. Din. Javek 3. Din za šifro ali dajanje naslova 5. Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Manufaktura. izdelava različnih izdelkov, sprejem na ogled. Jutra. Tel. 24365-1.

Služkinja. mlajša, z znanjem hišnega dela, dobi službo. Jutra. Tel. 24365-1.

Minarja. vestnega in pridnega, mlajši moč, všeče tako: Valjani min, Fric Senk, Rotanje, Trid. Tel. 24365-1.

Krojaškega pomočnika. zmožnega moških in žensk, sprejem na ogled. Jutra. Tel. 24365-1.

Zakonski par. vpojen, jitem za oskrbo, lepega posestva. Jutra. Tel. 24365-1.

Trg. pomočnica. mešano stroko, mlada, poštena, znanja. Jutra. Tel. 24365-1.

Strojnik. ključavničar, strugar in električar. Jutra. Tel. 24365-1.

Mesto gospodnje. hiše boljše kuharice srednjih let. Jutra. Tel. 24365-1.

Mesto hišnika. 3-4 letna družina. Jutra. Tel. 24365-1.

Knjige. Breda 1. Din. Javek 3. Din za šifro ali dajanje naslova 5. Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Manufaktura. izdelava različnih izdelkov, sprejem na ogled. Jutra. Tel. 24365-1.

Služkinja. mlajša, z znanjem hišnega dela, dobi službo. Jutra. Tel. 24365-1.

Minarja. vestnega in pridnega, mlajši moč, všeče tako: Valjani min, Fric Senk, Rotanje, Trid. Tel. 24365-1.

Krojaškega pomočnika. zmožnega moških in žensk, sprejem na ogled. Jutra. Tel. 24365-1.

Zakonski par. vpojen, jitem za oskrbo, lepega posestva. Jutra. Tel. 24365-1.

Trg. pomočnica. mešano stroko, mlada, poštena, znanja. Jutra. Tel. 24365-1.

Strojnik. ključavničar, strugar in električar. Jutra. Tel. 24365-1.

Mesto gospodnje. hiše boljše kuharice srednjih let. Jutra. Tel. 24365-1.

Mesto hišnika. 3-4 letna družina. Jutra. Tel. 24365-1.

Knjige. Breda 1. Din. Javek 3. Din za šifro ali dajanje naslova 5. Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gospod Kozamurnik gre na letovanje. Ilustracija človeka na letalu. 36

Službe išče. vsaka beseda 50 par, največ 5 Din. Jutra. Tel. 24365-1.

Prodajalka. izdelana trgovine z različnimi izdelki. Jutra. Tel. 24365-1.

Kuharica. želi premočni mesto v hotelu. Jutra. Tel. 24365-1.

Prodajalka. izdelana trgovine z različnimi izdelki. Jutra. Tel. 24365-1.

Prodajalka. izdelana trgovine z različnimi izdelki. Jutra. Tel. 24365-1.

Prodajalka. izdelana trgovine z različnimi izdelki. Jutra. Tel. 24365-1.

Prodajalka. izdelana trgovine z različnimi izdelki. Jutra. Tel. 24365-1.

Prodajalka. izdelana trgovine z različnimi izdelki. Jutra. Tel. 24365-1.

Revmatične bolečine. Nibol tablete. Apoteka Mr. Bahovec, Ljubljana. Ilustracija osebe s bolečinami.

»DRAVA« ZAVAROVALNA ZADRUGA. V MARIBORU, Trg Svobode št. 6-1. Glavno zastopstvo Ljubljana, Tyrševa 53.

»DRAVA« ZAVAROVALNA ZADRUGA. V MARIBORU, Trg Svobode št. 6-1. Glavno zastopstvo Ljubljana, Tyrševa 53. Podpisana Smolej Milka se s tem iskreno zahvaljujem »DRAVA« zavarovalni zadrugi v Mariboru za kulantno izplačilo zavarovalnine...

Sobo odda

Beveda: Dan, tavek 3 Dn ...

Opremljeno sobo

Uredi mesta oddam Po ...

Sobo

lepo opremljeno, s soju ...

Opremljeno sobo

aparirano oddam v enru ...

V mirno toplo sobo

na Kodeljevem sprjem ...

Opremljeno sobo

lepo oddam v vili pri ...

Opremljeno sobo

s posebnim vhom oddam ...

Opremljeno sobo

lepo, v centru, s strogo ...

Sobo

na sobo s stidilnikom po ...

Krasno prazno sobo

s vsom komfortom (teleo ...

2 lepi mesečni sobi

s posebnim vhom oddam ...

Opremljeno sobo

s posebnim vhom in s ...

Prazno sobo

posebat vhom oddam - ...

Separirano sobo

oddam za ceno 130 Din ...

Akademika

sobin ga sprejemem v ...

Sobico

oddam kakoj gospodini ...

Sobo

oddam 1 ali 2 osebom ...

Sobo

lepo opremljeno, v strogo ...

Kabinet

oddam in sprejemem so ...

Sobico

s sajtrkom oddam. Na ...

2 sobi za pisarno

v Pašči Viktorija, takoj ...

Opremljeno sobo

oddam boljši gospoj al ...

Malo sobico

s poseb. vhom oddam ...

Opremljeno sobo

s posebnim vhom, na ...

Gospodično

sprejem v krasno sobo ...

Opremljeno sobo

oddam. Razpota 6, Tr ...

Sobo

lepo, novopremljeno, od ...

Sobo

v centru poseben vhom ...

Sobo

s vso okrobo oddam de ...

Opremljeno sobo

elektriko, oddam gospodu ...

Sobo

oddam v bližini kolo ...

Neopremljeno sobo

s kabinetom, oddam 1. ...

Sostanovalko

sprejem v vso okrobo ...

1-2 prazni sobi

lepi, veliki, solni, oddam ...

Gospodično

sprejem kot sostanovalko ...

Veliko sobo

za eno ali dve osebi, od ...

Sobe iste

Beveda: Dan, tavek 3 Dn ...

Sobico

preprosto, separirano iste ...

Prazno sobo

na pisarno shtem. Ponudbe ...

Lepo sobo

izjem v bližini beligradske ...

Toplo sobo

svetlo, s sajtrkom shteta ...

Opremljeno sobo

s dvema posteljnima v bližini ...

Sobo

event s celotno okrobo v ...

Sobo s klavirjem

z vso okrobo ali brez, v ...

Sobo

popolno mirno, lepo in ...

Sobo

opremljeno, v strogo ...

Gospod

lepo opremljeno, s hrano ...

2 mesečni sobi

za 6-8 odraslih dntakov ...

Izgubljeno

Beveda: Dan, tavek 3 Dn ...

Unjajta listnica

z vsebino Din 2800 in ...

Informacije

Beveda: Dan, tavek 3 Dn ...

Davčne zadeve

pritožbe, prošnje itd.: ...

Dražbe

Beveda: Dan, tavek 3 Dn ...

Javna sodna dražba

Tornogorih posestev v ...

Premog, drva, oglje

nudi najugodnejše ...

Kačič Franja

Celovška c. 67, Siska ...

ORION 55

- Petcevni velesuper z 4 valovnimi območji
Magično oko
Skrajna stopnja v push-pullu.

ORION RADIO

RADIOVAL, Ljubljana-Celje - RADIO r. z. z o. z., Ljubljana - Josip WIPPLINGER, Maribor

Razno

Hubertus

nepremodljiv za vsakega Din 250-

PRESKER-JU

Ljubljana, Sv. Petra c. 14.

TELEFON 45-57

Hindenburg jagoda

največja na svetu

100 rastlin Din 30.-

Zajamčeno najprejše sadje, TRINI CEFICI, rože itd. itd.

ZIMA, ZIMA...

Ost. Mar. Tekst. tov. oroz napak pit-noburvi...

Kdor pošlje 10 Din v znamkah

dobi poštne prosto leto toaletno ogledalo

Dražbe

Beveda: Dan, tavek 3 Dn ...

Priženiti se želi

mesarsko-klobasičarski posrednik 30 let, soliden...

Dr. medicine

zdravnik specialista, srednjih let, z izobrazbo...

Dopisi

Starejši gospod

samski, bolhen, iste nesobno prijateljica...

Gospodično (sestro)

ki je bila med 11 in 12. uro v četrti 810 v trgovin...

P.

pridem pred pošto v poselek. P.

V zakonu se dolgočasni

izjem boljšega renega, okrog 40 let starega...

Mladenič

star 34 let, hč. posestnik v Ljubljani...

Mlajši podjetnik

dobro situiran želi prijateljstva s posavno gospodično...

Prijateljico

iste nezadovoljen mož, star 38 let, Katara mlad...

Katara

b' mi pomagala založiti knjigo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plemenito delo«.

Prijateljstva

z resno, znanjastim akademikom naobraznim...

Zenitve

Vdova brez otrok iste premožnega, nad 60 letnega...

Zenitve - možitve

boljših družinskih slojev, posredovanje najvestneje...

Jesenske bolezn grozé

Dolgotrajno zelo vlažno vreme skriva v sobi nevarne posledice za zdravje

Ljubljana, 10. oktobra.

Ze pomladi smo smatrali za prekorisno doiznost opozoriti čitatelje na nevarne posledice ozračja...

Clovek je že sam po sebi zelo občutljiv za spremembe v ravnovesju naše atmosfere...

Razni prehladi, obolenja grta in pljuč zavzemajo vse večji obseg. Prehlajenje se ni vzrok boleznj povroči pa lahko, da se tudi v se bolj zdravem človeku zbude...

Občutljivejšim ljudem zatečejo ob vlažnem vremenu mandlji v grlu, razvije se nevarna angina. Posledica takšnega prehlada...

Da se obvarujemo prehladov je treba telo prilagoditi toploti okolice. Računati moramo že poleti s tem, da nas je...

S pravčasnim utrjevanjem je treba telo prilagoditi naglim vremenskim spremembam. Posebno važna je topla spodnja obleka...

»Naša obleka zmrzuje za nas« je dejal že veliki higienik Pettenkofer. Zato so za zimsko obleko najpovoljnejši...

Zimska obleka naj bo primerno prostorna in udobna, ker zrak med vrhnjo in spodnjo obleko ter telesom zabranjuje...

Mlad trgovec in gostilničar 30leten, sam, soliden, s lastno hišo in trgovino...

Kapetan konjenice v Ljubljani, 30leten, rimokatolik, Slovenec...

Železniški zvančelnik inteligenten, vdovec s 2 otrokoma, 37 let star, soliden...

Industrialec sin Zagrebčan, 30leten, rimokatolik, krasna postava...

»Mrzla glava, tople noge, v redu prebava - zdravniku pa figo!«

Bratje iz Francije pristrčno sprejeti

Jesenice, 10. oktobra.

Danes proti večeru so se pripeljali na Jesenice zastopniki slovenskih izseljencev v Franciji...

Sprejem na jeseniški postaji je bil naravnost impozanten. Na kolodvoru so se že dolgo pred prihodom gostov zbrali Sokoli...

Ne bojmo se zraka, pojdemo ob vsakem vremenu na prost! Mokro obleko je treba potem seveda zamenjati s suho.

Oblačimo se po vremenu, ob lepih dneh lažje, ob mrzlejših toplije. V sobi vselej odloži plašč.

Ne govori mnogo na cesti, kadar je vlažno v zraku in če piha veter! Usta naj bodo zaprta, dihajmo skozi nos...

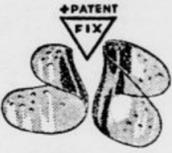
Pazi na red v jedi in prebavi! Ob mrzlih dneh je priporočljiva maščobna hrana, ker proizvajata toploto.

Slovo grškega poslanika Beograd, 10. oktobra, AA. Predsednik vlade Dr. Stojadinović je sprejel popoldne...

Imenovanje na ljubljanski univerzi Beograd, 10. oktobra, AA. Imenovanje na medicinski fakulteti v Ljubljani za asistenta...

Advertisement for Sternceki watches and instruments. Includes images of various watches, a violin, and a guitar. Text: Sternceki CELJE, 72, 52, 142, 117, 280, 142, 99, 40, 11, 20.

Modno blago
iz čamske obleke in
plamne. STILA IN VESJE
DRUGO BLAGO.
Velika izbira, nizke cene!
R. MIKLAUC
3PRI SKOFJA VA
Ljubljana ul. — Medbar
Linaarjeva ul. — Pred škofijo

NOVOST NOVOST

DAME POZOR
LE DERNIER CRI DE PARIS.

Ve same veste, kako neprijetno je, če se Vam nogavica na peti strga n. pr. na promenadi, pri plesu . . . Da bodele teh nevednosti obvarovani, so pariški saloni upejali s popolnim uspehom nov ščitnik za nogavice. Ta ščitnik varuje Vaše nogavice, prepreči njih trganje, odstrani in prepreči žulje, preprečuje potenje nog, ker deluje kot mal ventilator in je poleg tega vedno neviden. Gracija Vaše noge pride do popolne veljave, čevlji se nogi bolj prilaga, ter se zato nogavice tudi na prstih ne trgajo. Hoja postane prožna in lahka in ga radi teh odlik tudi gospodje z veseljem nosijo. Nikakih raztrganih nogavic več, nič več jeze. Zahtevajte ščitnik pri Vašem trgovcu ali direktno (cena Din. 10. — za par, evtl. v znamakah, navedite št. čevlja) pri

»TOSTA«
Ljubljana VII.
IŠČEMO ZASTOPNIKE
PREPRODAJALCEM POPUST!

Narodna tiskarna
LJUBLJANA
KNAFLJEVA
5
IZVRŠUJE VSA
TISKARSKA
DELA
TER SE
PRIPOROČA

ZA CENJ NAROČNE

Obvestilo!

Sporočam svojim cenj. odjemalcem, da sem z današnjim dnevom

PRESELIL

svojo trgovino iz Tyrševa c. št. 9, v nasprotno hišo Tyrševa c. 14, ter se vsem še nadalje priporočam za cenj. obisk.

STANKO JAPELJ
zlatar — juvelir

Med mestom in deželo
posreduje Jutrov mali oglasnik

Tvrdba F. Fajdiga sin
ZALOGA POHISTVA IN MIZARSKA DELAVNICA
Ljubljana — Vegova ulica 8
se priporoča za vsa mizarska dela.
NA ZALOGI RAZNOVRSTNO POHISTVO

Tekstilno podjetje
(TKALNICA) V SLOVENIJI
išče za takojšen nastop

energičnega, inteligentnega absolventa višje tekstilne šole, ki bi — po vpeljavi — sodeloval v obratni organizaciji. Ponudbe z življenjskim opisom, s prepisi spričeval in z evtl. navedbo dosežanj prakse naj se pošljejo v ogl. odd. lista pod značko »Zaupno mesto«.

†
Preminula je po dolgi in mučni bolezni naša so-trudnica, gospodična

Marica Ferlic

Nepozabno pokojnico bomo ohranili v trajnem in častnem spominu.

Tvrdba F. KOLLMANN v Ljubljani.

†
NAMESCENCI TVRDKI F. M. SCHMITT naznadjamo tužno vest, da je po kratki, mučni bolezni, danes ponoči umrl naš tovariš, gospod

Oskar Javornik

Draglega kolega spremimo na njegovi zadnji poti v ponedeljek, 12. t. m. ob 15. uri, izpred mrtvaške veže Splošne bolnice.

Ohranimo ga v trajnem in lepem spominu!

LJUBLJANA, 10. oktobra 1936.

†
Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo žalostno vest, da nas je dne 9. oktobra 1936, po kratki in mučni bolezni za vedno zapustil moj dobri soprog, oče, brat, gospod

RIBIČ VIKTOR

ARTILERIJSKI NAREDNIK

Nepozabnega pokojnika spremimo k večnemu počitku v ponedeljek, dne 12. oktobra 1936 ob 3. uri pop. iz mrtvaške veže Stalne vojne bolnice, Zaloška c. na pokopališče k Sv. Križu.

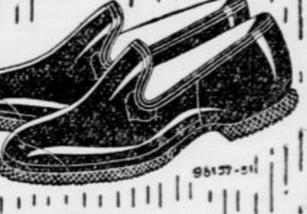
LJUBLJANA, TRST, dne 11. X. 1936.

Globoko žalujoči ostali:
MILKA, soproga; VIKTOR, sinček; brata JOSIP in JANKO; rodbina VEHAR, ter ostalo sorodstvo.

Za dež in blato

19 **dečje**

29 **ženske**

39 **moške**

Blato

†
TVRDKA F. M. SCHMITT javlja žalostno vest, da je danes po noči preminul po kratki, mučni bolezni njen aranžer, gospod

OSKAR JAVORNIK

Pogreb zvestega in marljivega nameščenca se bo vršil v ponedeljek, dne 12. oktobra ob 15. uri, izpred mrtvaške veže Splošne bolnice v Ljubljani.

Pokojnika ohrani tvrdba v lepem spominu.

LJUBLJANA, 10. oktobra 1936.

Požar in Premogarjeva!

Prosim dotičnega gospoda, da se blagovolji takoj osebno zglasiti.

Prisilna dražba hiše v Ljubljani

Poljanska cesta 12 in odnosnih stavbišče vse vp. v zemlj. knj. vl. št. 40. k. o. Poljansko predmestje in št. 278. k. o. Poljansko predmestje v Ljubljani

se bo vršila dne 15. oktobra 1936.

ob 11. uri pri sreskem sodišču v Ljubljani odd. Va soba št. 16. Dražbeni pogoji na vpogled pri sreskem sodišču v Ljubljani Va. 393/35./32.

†
HOTEL SLON v Ljubljani, sporoča žalostno vest, da je njegova bivša vestna in vzorna blagajničarka, gospodična

Marija Tschulik

v petek, dne 9. oktobra preminu. Pogreb se bo vršil danes ob 3. uri iz mrtvašnice hiralnice sv. Jožefa na Vidovdanski cesti, na pokopališče k Sv. Križu.

Zvesti uslužbenki bo ohranjen trajen spomin.

Uprava hotela Slon.

Inserirajte v „Jutru“!

Javljamo tužno vest, da je naš dobri brat, stric in svak, gospod

ALFRED STADLER
TRGOVEC

previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb draglega pokojnika se bo vršil v nedeljo, dne 11. oktobra ob 17. uri popoldne iz mrtvašnice Splošne bolnice v Ljubljani na pokopališče k Sv. Križu.

ZALUJOČI OSTALI.

†
Naš dobri in ljubljani oče, gospod

IVAN ŠEGA
SOLSKI UPRAVNIK V POKOJU

nas je v soboto, dne 10. oktobra nenadoma zapustil.

Pogreb se bo vršil v ponedeljek, dne 11. t. m. ob ¼ 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Lampetova ul. 3.

Naj mu bo ohranjen blag spomin.

JESENICE, dne 10. oktobra 1936.

IVANA, soproga; BORIS, sin; NADA, poročena KLAVORA, hči; FRANJO, zet in vnuček VASJA

†
Za vedno je po kratki in mučni bolezni v cvetu mladosti zatisnil oči, naš nikdar nepozabni tovariš, gospod

RIBIČ VIKTOR,
artiljerijski narednik 16. art. puka

Pogreb blagokopojnega tovariša se bo vršil v ponedeljek 12. oktobra 1936, ob 15. uri iz Vojne bolnice na pokopališče k Sv. Križu. Dobrega tovariša in prijatelja ohranimo v trajnem spominu. Bodi Ti lahka jugoslovenska zemlja, katero si tako ljubil. Mir Tvoji duši.

LJUBLJANA, 10. oktobra 1936.

Podoficiri 16. art. puka.

†
Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, sporočamo tužno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, brat, stric, gospod

ČUŠ FRANJO
VIS. POŠTNI KONTOROLOR V POKOJU

danes, 10. oktobra ob ¼ na 1 ponoči v 64 letu starosti po dolgem, trdapolnem trpljenju, previden s tolažili sv. vere v Gospodu zaspal.

Pogreb draglega pokojnika se bo vršil v ponedeljek, dne 12. oktobra ob 16. uri iz mestne mrtvašnice na mestno pokopališče na Pobrežju, Sv. maša zadušnica se bo brala v torek, 13. oktobra ob 7. uri zjutraj v stolni cerkvi.

MARIBOR, dne 10. oktobra 1936.

Globoko žalujoča soproga MARIJA ČUŠ, roj. VIGEC ter rodbini: ČUŠ in STRMŠEK.

†
Potrti v globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je po volji Vsemogočnega danes zjutraj ob 3. uri po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti v 25 letu starosti izdihnil svojo plemenito dušo naš dobri sin, brat in svak, gospod

Oskar Javornik
ARANŽER.

Pogreb se bo vršil izpred mrtvašnice splošne bolnice v ponedeljek ob 3. uri pop. na pokopališče k Sv. Križu.

KRANJ, TRZIC, dne 10. oktobra 1936.

ZALUJOČI OSTALI.